

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Zephyr AS – Konsesjon – Vågsvåg vindkraftverk – Vågsøy kommune, Sogn og Fjordane
Fylke/kommune:	Sogn og Fjordane/Vågsøy
Ansvarlig:	Arne Olsen
Saksbehandler:	Hilde Aass .:
Dato:	08.10.2014
Vår ref.:	200904688-62
Sendes til:	Zephyr AS, SFE Nett AS og Vågsøy kommune. Hørings- og orienteringsinstanser informeres om vedtaket

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Zephyr AS - Søknad om konsesjon for Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning i Vågsøy kommune, Sogn og Fjordane fylke – Bakgrunn for vedtak

Konklusjon

Etter Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sin vurdering utgjør konsesjonssøknaden med konsekvensutredninger, innkomne merknader, møter og befaring et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å avgjøre om Vågsvåg vindkraftverk skal meddeles konsesjon og eventuelt på hvilke vilkår. Vindkraftverket er lokalisert i Vågsøy kommune, Sogn og Fjordane fylke.

Etter NVEs vurdering er de samlede fordelene ved etablering av Vågsvåg vindkraftverk med nettilknytning større enn ulempene tiltaket medfører. NVE vil derfor meddele Zephyr AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for å bygge og drive Vågsvåg vindkraftverk. Det gis konsesjon til en installert effekt på inntil 24 MW. NVE vil samtidig gi SFE Nett AS konsesjon til å bygge og drive en 22 kV kraftledning fra tilknytningspunkt i Vågsvåg til Deknepollen transformatorstasjon. NVE vil sette krav til at traséalternativ 1b og 1d velges for den omsøkte nettilknytningsløsningen.

NVE har lagt vekt på at planområdet er godt egnet for vindkraftproduksjon. Vågsvåg vindkraftverk vil bidra til at Norge kan oppfylle forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv og vil kunne produsere inntil 70 GWh.

De viktigste negative virkningene av tiltaket er etter NVEs vurdering knyttet til støy, visuelle virkninger for landskap og for lokalt friluftsliv. Med bakgrunn i dette har NVE satt en rekke vilkår i konsesjonen, herunder at tiltaket ikke skal medføre et støynivå over fastsatte grenseverdier for støyfølsomme bygninger. Med bakgrunn i at området er vurdert til å være av stor lokal verdi i friluftssammenheng, har NVE satt vilkår om at tiltakshaver skal utarbeide en plan om tiltak for friluftsliv i samarbeid med Vågsøy kommune og friluftslivs-/idrettslag i området.

NVE konstaterer at Vågsøy kommune og fylkeskommunen er positive til tiltaket. Fylkesmannen har fremmet innsigelse hovedsakelig med vekt på virkninger for landskapsverdier, biologisk mangfold og INON. NVE vil oversende innsigelsen sammen med eventuelle klager til Olje- og energidepartementet for endelig behandling.

Innhold

Konklusjon	1
Innhold	2
1 Innledning.....	3
2 Søknad og beskrivelse av tiltak	3
2.1 Søknad om konsesjon for Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning	3
2.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse.....	4
2.3 Kart over planområdet.....	5
3 Saksbehandlingsprosess	6
3.1 Generelt om NVEs saksbehandlingsprosess	6
3.2 Høring av melding, konsesjonssøknad og konsekvensutredninger	6
3.3 Innsigelse.....	7
3.4 Sluttbefaring	7
3.5 Sammendrag av innkomne merknader	7
4 Tematisk vurdering av Vågsvåg vindkraftverk	8
4.1 Økonomi, vindressurser og produksjon.....	8
4.2 Nettilknytning.....	9
4.3 Forhold til andre planer	13
4.4 Landskap og visuelle virkninger	15
4.5 Kulturminner og kulturmiljø	17
4.6 Friluftsliv og ferdsel	19
4.7 Reiseliv.....	21
4.8 Naturmangfold.....	22
4.9 Inngrepsfrie naturområder (INON) og vernede områder	30
4.10 Støy.....	31
4.11 Skyggekast og refleksblink	32
4.12 Ising og iskast.....	33
4.13 Landbruk og skogbruk.....	33
4.14 Drikkevann og forurensning.....	33
4.15 Andre samfunnsvirkninger	34
4.16 Veier og transport.....	35
4.17 Annet	36
5 Samlet vurdering av Vågsvåg vindkraftverk	38
5.1 Bakgrunn	38
5.2 Metodikk for vurdering	39
5.3 Samlet vurdering av økonomi og virkninger vektlagt av NVE	40
6 NVEs vedtak.....	43
7 Konsesjonsvilkår	43
8 Vurdering av ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.....	44
8.1 Søknad om ekspropriasjon	44
8.2 Søknad om forhåndstiltredelse	45

Vedlegg. Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget	46
1 Tematiske konfliktvurderinger	46
2 Innkomne merknader	47
2.1 Lokale og regionale myndigheter	47
2.2 Sentrale myndigheter	50
2.3 Tekniske instanser	51
2.4 Regionale og sentrale interesseorganisasjoner	52
2.5 Grunneiere og privatpersoner	55
2.6 Lokale interesseorganisasjoner og lokalt næringsliv	55
3 Vurdering av beslutningsgrunnlaget	57
3.1 Innledning	57
3.2 Forhold til andre planer	57
3.3 Landskap og visuelle virkninger	58
3.4 Friluftsliv og ferdsel	58
3.5 Reiseliv	58
3.6 Naturmangfold	59
3.7 Veier og transport	61
3.8 Samlede virkninger for flere vindkraftverk i området	61
3.9 Andre samfunnsvirkninger	62
3.10 Samlet vurdering av konsekvensutredningen for Vågsvåg vindkraftverk	62

1 Innledning

NVE har mottatt konsesjonssøknad om Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning i Vågsøy kommune, Sogn og Fjordane fylke. NVE vil i dette dokumentet, "Bakgrunn for vedtak" for Vågsvåg vindkraftverk, beskrive NVEs behandling av søknaden og presentere de vurderinger NVE har lagt til grunn for vedtak i saken.

NVEs beslutningsgrunnlag består av søknaden med konsekvensutredning, innkomne merknader og NVEs fagkunnskap om vindkraft. I kapittel 4 presenteres NVEs vurdering av prosjektets virkninger tematisk. I kapittel 5 presenteres de virkningene NVE mener bør vektlegges i saken, en avveining mellom fordeler og ulemper og en helhetlig vurdering av søknaden. I kapittel 6 presenteres NVEs vedtak.

Tematiske konfliktvurderinger fra Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning), Riksantikvaren og Forsvarsbygg og sammenfatning av innkomne merknader er lagt i vedlegg til dette dokumentet, sammen med en vurdering av beslutningsgrunnlaget i saken. En kort introduksjon til viktige fagområder i saksbehandlingen, sammen med en presentasjon av NVEs rammeverk i vindkraftsaker, finnes på www.nve.no/vindkraft.

2 Søknad og beskrivelse av tiltak

2.1 Søknad om konsesjon for Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning

Zephyr AS søkte 21.11.2011 i medhold av energiloven § 3-1 om konsesjon for å bygge og drive et vindkraftverk på nordvest for bygda Vågsvåg i Vågsøy kommune i Sogn og Fjordane fylke. I søknaden er det lagt til grunn en utbyggingsløsning med til sammen 8 vindturbiner à 3 MW fordelt over et planområdet på 2 km². Samlet installert effekt er på inntil 24 MW. Årlig energiproduksjon fra

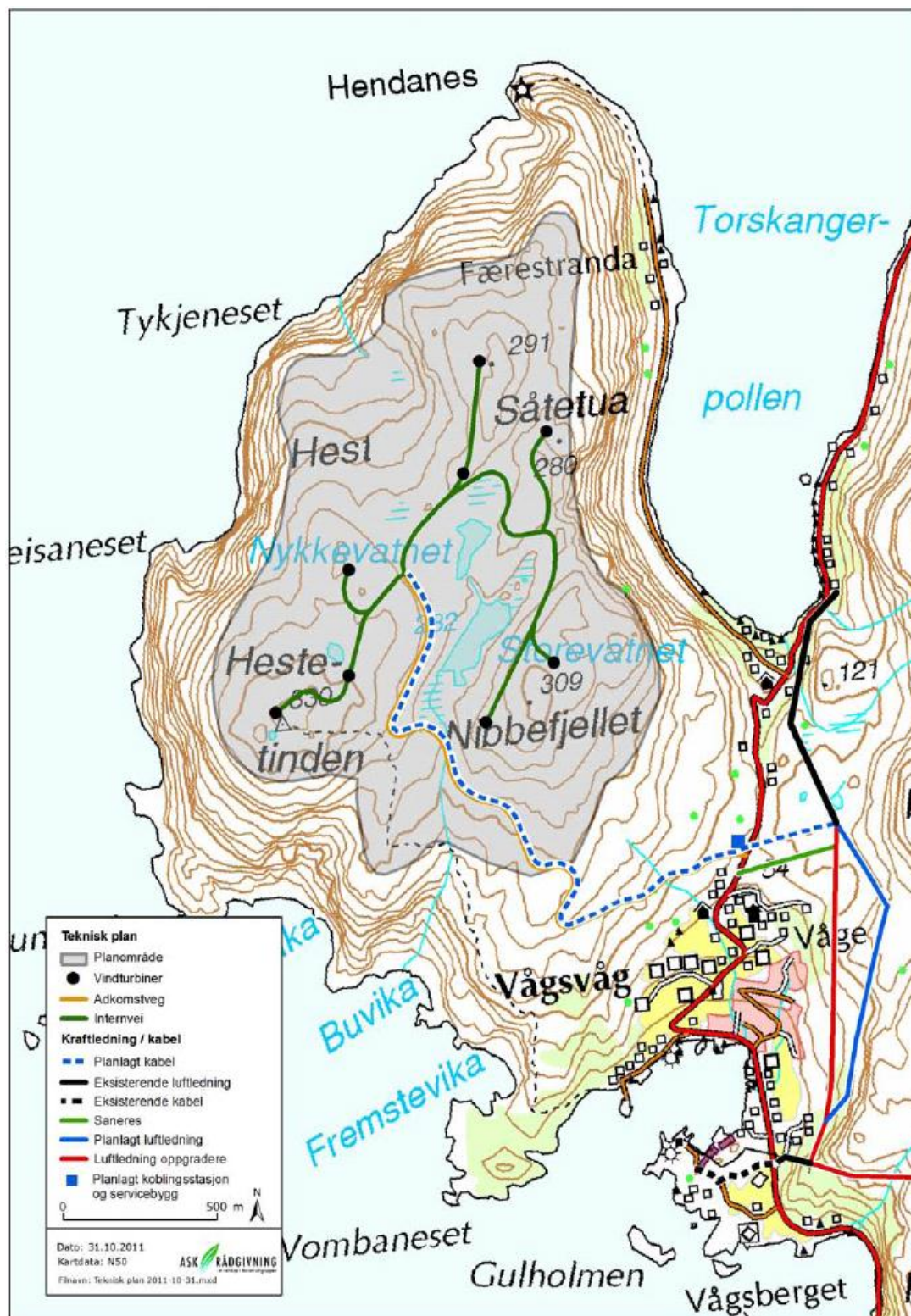
anlegget er estimert til ca. 65-70 GWh per år. Det omsøkte vindkraftanlegget omfatter blant annet turbiner, transformatorstasjon, nettilknytning, adkomstvei, kabler og internveier i anlegget.

Planområdet ligger på 200-300 moh og har et areal på ca. 2 km². Det er planlagt adkomstvei til planområdet fra Fylkesvei 601 nord for Vågsvåg. Veien vil ha en lengde på ca. 2,3 km og en bredde på ca. 5,5 km. Det interne veinettet kan få en samlet lengde på ca. 3,4 km. Det vil bli lagt kabler mellom vindturbinene i grøft langs internveiene og ned til koblingsstasjon ved fylkesveien. Det er videre planlagt et servicebygg i tilknytning til koblingsstasjonen. Vindkraftverket er planlagt knyttet til det lokale 22 kV-nettet i stasjonen. Det er behov for å oppgradere 22 kV kraftledningen mellom Vågsvåg og Deknepollen for å få tilstrekkelig kapasitet for å overføre produksjonen fra vindkraftverket. SFE Nett AS er områdekonsesjonær og søker om nettilnytingen fra planområdet til transformatorstasjonen i Deknepollen. I Deknepollen vil produksjonen overføres til regionalnettet. Traseen mellom Vågsvåg og Deknepollen vil i hovedsak følge dagens trasé, se kapittel 4.2.2. Total lengde ny kraftledning og jordkabel blir ca. 8,1 km, hvorav 3,4 km er luftledning og 4,7 km er jordkabel. I søknaden opplyses det om at det planlegges tiltak i regionalnettet, som vil være sentralt i forhold til å kunne transportere ny vindkraft til forbrukerne.

2.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse

Zephyr AS har inngått minnelige avtaler med samtlige grunneiere/rettighetshavere for planområdet, inkludert arealer for adkomstvei og servicebygg. Det tas sikte på å oppnå minnelige avtaler med berørte grunneiere/rettighetshavere for resterende nødvendige arealer i forbindelse nettilknytningen. For de tilfeller det ikke lar seg gjøre å komme frem til avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere har Zephyr AS og SFE Nett AS søkt om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova § 2 pkt. 19 om nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av vindkraftverket med tilhørende infrastruktur, inkludert adkomstveier og nettilknytning. De søker også om forhåndstiltredelse, jmfør oreigningslova § 25.

2.3 Kart over planområdet

Figur 1. Kart over planområdet og nettilknytningen for Vågsvåg vindkraftverk.

3 Saksbehandlingsprosess

3.1 Generelt om NVEs saksbehandlingsprosess

Behandling av større vindkraftsaker starter med at NVE mottar en melding. Meldingen er en tidlig varslings av igangsatt planlegging av et vindkraftverk, og fremmes i medhold av plan- og bygningslovens regler om konsekvensutredning. Etter en omfattende høringsrunde av meldingen, meddeler NVE tiltakshaver et utredningsprogram, som beskriver hvilke utredninger som må gjennomføres før en søknad kan behandles. Når en søknad med konsekvensutredning er mottatt, sender NVE også denne på en omfattende høring. Under begge høringsrundene gjennomføres det møter med lokale og regionale myndigheter og offentlige folkemøter.

På bakgrunn av søknad med konsekvensutredning, møter, høringsuttalelser, eventuelle tilleggssutredninger, befaringer og egne vurderinger avgjør NVE om beslutningsgrunnlaget er godt nok og om tiltaket skal meddeles konsesjon. Tematiske konfliktvurderinger og eventuelle regionale planer for vindkraft utgjør også en del av NVEs beslutningsgrunnlag. NVEs vedtak kan påklages til Olje- og energidepartementet. Hele behandlingsprosessen fra melding til endelig vedtak tar minst to til tre år.

3.2 Høring av melding, konsesjonssøknad og konsekvensutredninger

3.2.1 Høring av melding

NVE mottok melding om planlegging av Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning fra Zephyr AS 05.10.2009. Meldingen var utarbeidet i henhold til plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredning.

Meldingen ble sendt på høring til berørte interesser i brev av 17.11.2010 med frist for uttalelse 15.11.2011. NVE arrangerte møter med lokale og regionale myndigheter og offentlig møte i Vågsøy kommune 06.12.2010. Utkast til utredningsprogram ble forelagt Miljøverndepartementet og ble fastsatt 20.09.2011. Behandlingen av meldingen er beskrevet i NVEs notat "Bakgrunn for utredningsprogram" for Vågsvåg vindkraftverk av 20.09.2011.

3.2.2 Høring av konsesjonssøknad og konsekvensutredninger

NVE mottok konsesjonssøknad med konsekvensutredning for Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning fra Zephyr AS (tidligere AS) 21.11.2011. Dokumentene ble sendt på offentlig høring 23.12.2011 med høringsfrist 05.03.12. Den offentlige høringen av konsesjonssøknadene med konsekvensutredninger ble kunngjort i Firdaposten og Fjordenes Tidene. I forbindelse med høringen ble det holdt møter med lokale og regionale myndigheter i Vågsøy kommune 17.01.2012. Det ble også holdt offentlig møte samme dag. På møtene orienterte NVE om saksbehandlingsprosessen for søknaden. Tiltakshaver orienterte om prosjektet.

Følgende instanser fikk søknadene med konsekvensutredninger tilsendt på høring: Vågsøy kommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane fylkeskommune, NJFF - Sogn og Fjordane, Fortidsminneforeningen - Sogn og Fjordane, Forum for natur- og friluftsliv i Sogn og Fjordane, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag - Sogn og Fjordane, Norges Bondelag, Sogn og Fjordane Bondelag, Norges Skogeierforbund, Sogn og Fjordane Skogeigarlag, SFE Nett AS, Natur og Ungdom, Direktoratet for naturforvaltning, Statens landbruksforvaltning, Klima- og forurensningsdirektoratet, Riksantikvaren, Norges Naturvernforbund, Naturvernforbundet Sogn og Fjordane, Norges Miljøvernforbund, Olav Nydal, Natur og Ungdom, Bellona, Zero, Norsk Ornitologisk Foreining, Den Norske Turistforening, Sogn og Fjordane Turlag, Ytre Nordfjord Turlag, Friluftslivets Fellesorganisasjon, Friluftsrådet, NHO Reiseliv, Norskog, Meteorologisk institutt,

Luftfartstilsynet, Forsvarsbygg, Telenor, Servicesenter for nettutbygging, Avinor AS, Norkring AS, Statnett SF, Statens Strålevern og Statens vegvesen.

I tillegg har følgende instanser fått søknaden med konsekvensutredning til orientering: Miljøverndepartementet, Olje- og energidepartementet, Norsk institutt for by- og regionforskning, Enova SF og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

3.3 Innsigelse

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane fremmet innsigelse til Vågsvåg vindkraftverk i brev av 12.03.2012 i medhold av energilovens § 2-1. Innsigelsen er begrunnet med at anlegget er i strid med nasjonale retningslinjer for lokalisering av vindkraftverk og med regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane. Anlegget ligger i et område der konfliktene med landskapsverdier, biologisk mangfold og INON er for høye sammenlignet med den begrensede energiproduksjonen utbyggingen vil gi.

I forbindelse med innsigelsen ble det avholdt møte i rådhuset i Vågsøy kommune 11.03.2014. Representanter fra NVE og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane var tilstede.

Innledningsvis orienterte NVE om status for vindkraftsakene i Sogn og Fjordane. NVE opplyste at målet med innsigelsesmøtet er å finne ut hva som skal til for at innsigelsen kan trekkes. Dersom innsigelsen blir opprettholdt, dersom det gis konsesjon til vindkraftverket, blir innsigelsen i praksis klage på vedtaket. Saken går dermed til Olje- og energidepartementet for avklaring. NVE informerte deretter om saksbehandlingen og status for Vågsvåg vindkraftverk. NVE presenterte kort grunnlaget for innsigelsen. Fylkesmannen utdypet miljøhensynene de har vektlagt i saken. Det var enighet mellom partene om at grunnlaget for innsigelsen er av en slik karakter at det ikke finnes avbøtende tiltak som kan føre til at innsigelsen blir imøtekommet helt eller delvis. Et eventuelt positivt konsesjonsvedtak fra NVE vil dermed føre til at innsigelsen blir oversendt Olje- og energidepartementet i forbindelse med andre eventuelle klager etter at klagefristen har gått ut. Saken vil dermed bli behandlet i OED.

Protokollen ble godkjent av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane i e-post av 17.03.2014.

3.4 Sluttbefaring

I forbindelse med sluttbehandling av søknaden, gjennomførte NVE sluttbefaring for prosjektet 11.03.2014. Lokale og regionale myndigheter og representanter for berørte grunneiere og interesser var invitert til møte, som ble holdt i kommunestyresalen i Vågsøy kommunen. Tiltakshaver hadde lagt opp befaringsruta med offentlige møteplasser. Sluttbefaringen ble kunngjort i Firdaposten og Fjordenes Tidene. NVE orienterte om prosessen og innkomne merknader og tiltakshaver om status i prosjektet. Deltakerne fikk mulighet til å utdype sine kommentarer til prosjektet.

3.5 Sammendrag av innkomne merknader

NVE har mottatt 13 høringsuttalelser til søknaden om Vågsvåg vindkraftverk. Disse er sammenfattet i vedlegget "Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget" for Vågsvåg vindkraftverk. Nedenfor følger ett sammendrag av de innkomne merknadene.

Vågsøy kommune går inn for at det gis konsesjon for Vågsvåg vindkraftverk, men stiller en rekke forutsetninger og krav til avbøtende tiltak. Sogn og Fjordane fylkeskommune mener at det er et produksjonspotensial for fornybar energi i området og at det fins fordeler med prosjektet. Fylkeskommunen anbefaler at det blir gitt konsesjon til Vågsvåg vindkraftverk. De viser til uttalelsen fra Vågsøy kommune. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har fremmet innsigelse til Vågsvåg

vindkraftverk. Innsigelsen er begrunnet med at anlegget er i strid med nasjonale retningslinjer for lokalisering av vindkraftverk og med regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane. De mener at anlegget ligger i et område der konfliktene med landskapsverdier, biologisk mangfold og INON er for høye sammenlignet med den begrensede energiproduksjonen utbyggingen vil gi.

Samtlige av interesseorganisasjonene, som har uttalt seg i saken, stiller seg negative til det omsøkte vindkraftverket. Dette er blant annet begrunnet med omfattende visuelle virkninger for viktige kulturmiljøer og landskap. Det er fremhevet at området har landskapstypen *klippekystr*, som er av regional og nasjonal verdi. Negative virkninger for fugl er også trukket frem i flere av uttalelsene, herunder virkninger for hubro, havørn og for nærliggende sjøfuglreservat. Turlagene og friluftslivsorganisasjonene viser til at området er et mye brukt turområde for lokalbefolkningen i kommunen, med flere trimposter, turmål og stier. Flere påpeker at Vågsvåg vindkraftverk ligger utenfor analyseområdet til regional plan for vindkraft, og mener derfor området ikke er egnet for vindkraft. Samlede virkninger med andre vindkraftprosjekter langs kysten i fylket er også kommentert, herunder samlede visuelle virkninger og samlet belastning for naturmangfoldet.

Miljødirektoratet og Riksantikvaren har vurdert den samlede konfliktgraden for anlegget til D. De mener anlegget er lite med relativt stort konfliktpotensial, og at det er forventet stor konflikt med verdifull klippekystr og synlighet i forhold til mange viktige landskap. De mener videre tiltaket vil føre til sannsynlig tap av hekkeplasser for havørn og konflikt med kongeørn, og det er stor konflikt med lokalt friluftsliv og to kulturmiljøer av regional verdi. Forsvarsbygg skriver at vindkraftverket vil ligge i synsfeltet til Luftforsvarets bakkebaserte radarinstallasjon, og vindturbinenes utforming og plassering bør være slik at de dekker en så liten sektor som mulig, samt bygges så lavt i terrenget som mulig (< 280 moh). De mener at virkningene er tolererbare, og har vurdert tiltaket til kategori B i definert problemhierarki.

4 Tematisk vurdering av Vågsvåg vindkraftverk

NVE vil i dette kapittelet gi en tematisk vurdering av Vågsvåg vindkraftverk. Av de temaer og virkninger som vektlegges i konsesjonsbehandlingen av søknaden veies fordelene opp mot ulempene i den samlede vurderingen av Vågsvåg vindkraftverk og blir presentert i kapittel 5.

4.1 Økonomi, vindressurser og produksjon

Zephyr AS viser i søknaden til at de har målt vindressursen i planområdet ved bruk av en målemast over en periode på tolv måneder. Det er målt vindhastigheter i fire ulike høyder, fra 24 til 59 meter over bakken, og det er målt vindretning i to høyder. Dataene er langtidskorrelert med mesoskaladata. Basert på vindmålingene er gjennomsnittlig årsmiddelvind i planområdet i 80 meters høyde beregnet til 8,3 m/s. Det er videre gjort turbulensmålinger, som viser at sterkest turbulens er målt ved vind fra nordnordøst til øst. Årsproduksjonen er beregnet til ca. 65-70 GWh. Dette tilsvarer 2700-2960 brukstimer. Beregningene er gjort med Vestas turbin (V90) 3 MW og Siemens SWT 3.0 – 101, hvor sist nevnte gir det høyeste antall brukstimer. Estimaten inkluderer elektriske tap, vaketap og tap som følge av driftstans og vedlikeholdsarbeid.

Zephyr AS har beregnet investeringskostnadene for vindkraftverket til 270 MNOK. Dette tilsvarer 11,25 MNOK per installert MW ved en full utbygging av 24 MW. Nettilknytningskostnadene, uten koblingsstasjon, servicebygg og intern kabling, er beregnet til 22 MNOK og kostnader knyttet til veier, oppstillingsplasser og andre bygg- og anleggskostnader er beregnet til 40 MNOK. Drifts- og vedlikeholdskostnadene er i søknaden oppgitt til 10-12 MNOK/år, som tilsvarer 14-18 øre/kWh og inkluderer grunneiererstatninger, eiendomsskatt, nettleie og driftsavtale med turbinleverandøren.

NVEs vurdering av økonomien til Vågsvåg vindkraftverk tar utgangspunkt i beregninger av vindforhold, investeringskostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader. NVEs vindatlas antyder at middelvinden i området i 80 meters høyde er på ca. 8,5-9,0 m/s. Dette stemmer overens med tiltakshavers beregninger. Det fremgår av utredningen at dominerende vindretning er sør og sørøstlig. NVE konstaterer at planområdet ligger rundt 300 moh og kystnært. NVEs isingskart tilsier at antall timer per år med ising > 10 g/time vil kunne ligge på mellom 0-50 i største delen av planområdet. Etter NVEs vurdering vil ikke ising utgjøre et vesentlig problem for Vågsvåg vindkraftverk. Det er forventet noe turbulens i området ved nordnordøstlig og østlig vindretning, og det kan til tider forekomme ekstremvinder. Etter NVEs vurdering er vindressursen i planområdet god sammenlignet med andre norske vindkraftprosjekter.

Det fremgår av søknaden at antall brukstimer for vindkraftverket er beregnet til 2700-2960. Dette tilsvarer en produksjonsforventning på ca. 65-70 GWh ved en utbygging av 24 MW. NVE konstaterer at det i løpet av de siste årene har vært en betydelig utvikling av turbinteknologi med blant annet større rotor og mer effektive styringssystemer. Dette har ført til høyere forventninger til brukstid/kapasitetsfaktorer enn tidligere, særlig i områder med forholdsvis lav middelvind. Etter NVEs vurdering kan tiltakshavers produksjonsberegninger antas å være rimelig. NVE kan slutte seg til tiltakshavers estimater med en årsproduksjon opp mot 70 GWh ved en full utbygging med en samlet installert effekt på 24 MW.

NVE konstaterer at området er lett tilgjengelig med tanke på topografi og nærliggende infrastruktur, herunder mulighet for adkomstvei og tilknytning til eksisterende nett. Etter NVEs vurdering er kostnadene knyttet til infrastruktur, herunder veier og nettilknytning, moderate. NVE har vurdert estimerte drifts- og vedlikeholdskostnadene på 14-18 øre/kWh som realistisk kostnadstall.

NVE understreker usikkerheten knyttet til beregninger av vindressursene, estimert produksjon og kostnader for etablering av vindkraftverket. Etter NVEs vurdering er vindressursen og forventet produksjon god sammenlignet med andre vindkraftprosjekter i landet. NVE vurderer at Vågsvåg vindkraftverk kan bli et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

Beregninger av vindforholdene i planområdene viser en årsmiddelvind på 8,5-9,0 m/s i 80 meters høyde. Etter NVEs vurdering vil ikke ising være et vesentlig problem for kraftproduksjonen. Det er forventet noe turbulens og til tider ekstremvinder i området. Årlig produksjon er beregnet til 65-70 GWh ved en utbygging av 24 MW. Dette tilsvarer en brukstid på 2700-2960 fullasttimer per år. NVE mener at tiltakshavers beregninger om forventet årlig produksjon er realistisk, og planområdet er etter NVEs vurdering godt egnet for vindkraftproduksjon. Området er lett tilgjengelig med tanke på topografi og nærliggende infrastruktur, herunder mulighet for adkomstvei og tilknytning til eksisterende nett. Kostnadene knyttet til infrastruktur vurderes derfor som moderate. NVE har vektlagt at vindressursen er svært god og området er godt egnet for vindkraftproduksjon. Ved en full utbygging kan vindkraftverket produsere opp i mot 65-70 GWh. NVE vurderer Vågsvåg vindkraftverk til et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet. NVE har vektlagt økonomi, vindressurser og produksjon i den samlede vurderingen av vindkraftverket.

4.2 Nettilknytning

4.2.1 Nettkapasitet

Vågsvåg vindkraftverk planlegges knyttet til regionalnettet i Deknepollen. Det innebærer en oppgradering av eksisterende 22 kV kraftledning fra Vågsvåg til transformatorstasjonen i

Deknepollen. Total lengde av ny 22 kV luftledning og jordkabel er på 8,1 km, hvorav 3,4 km som luftledning og 4,7 km som jordkabel. SFE Nett AS er områdekonsesjonær og søker om nettilnytningen fra planområdet til transformatorstasjonen i Deknepollen.

Statnett SF skriver at sentralnettet i området ikke har kapasitet til å ta imot mer kraftproduksjon før den nye 420 kV-ledningen Ørskog-Fardal er idriftsatt. De har påbegynt arbeidet med kraftledningen som etter planene skal stå ferdig i løpet av 2015/2016. Ålfoten transformatorstasjon inngår som en del av den nye 420 kV-kraftledningen, og må også være i drift før kraftverket kan idriftsettes.

NVE konstaterer at det på nåværende tidspunkt ikke er kapasitet i sentralnettet før ny 420 kV forbindelse mellom Ørskog og Fardal er satt i drift. NVE konstaterer at Ørskog-Fardal planlegges ferdigstilt i 2015-2016. I tillegg er det per i dag kapasitetsbegrensninger i tilgrensende regionalnett, og vindkraftverket kan ikke tilknyttes før det foreligger endelig regionalnettsløsning. NVE viser til søknad fra SFE Nett AS av 17.03.2014 om bygging og drift av ny 132 kV-forbindelse fra Ålfoten til Deknepollen, som samtidig innebærer en utvidelse av Deknepollen transformatorstasjon. En slik regionalnettsløsning vil medføre tilstrekkelig kapasitet for tilknytning av Vågsvåg vindkraftverk.

Ved en eventuell konsesjon vil NVE sette vilkår om at anleggsarbeidene ikke kan igangsettes før det er dokumentert at det er ledig nettkapasitet i regionen.

4.2.2 Trase for nettilknytning

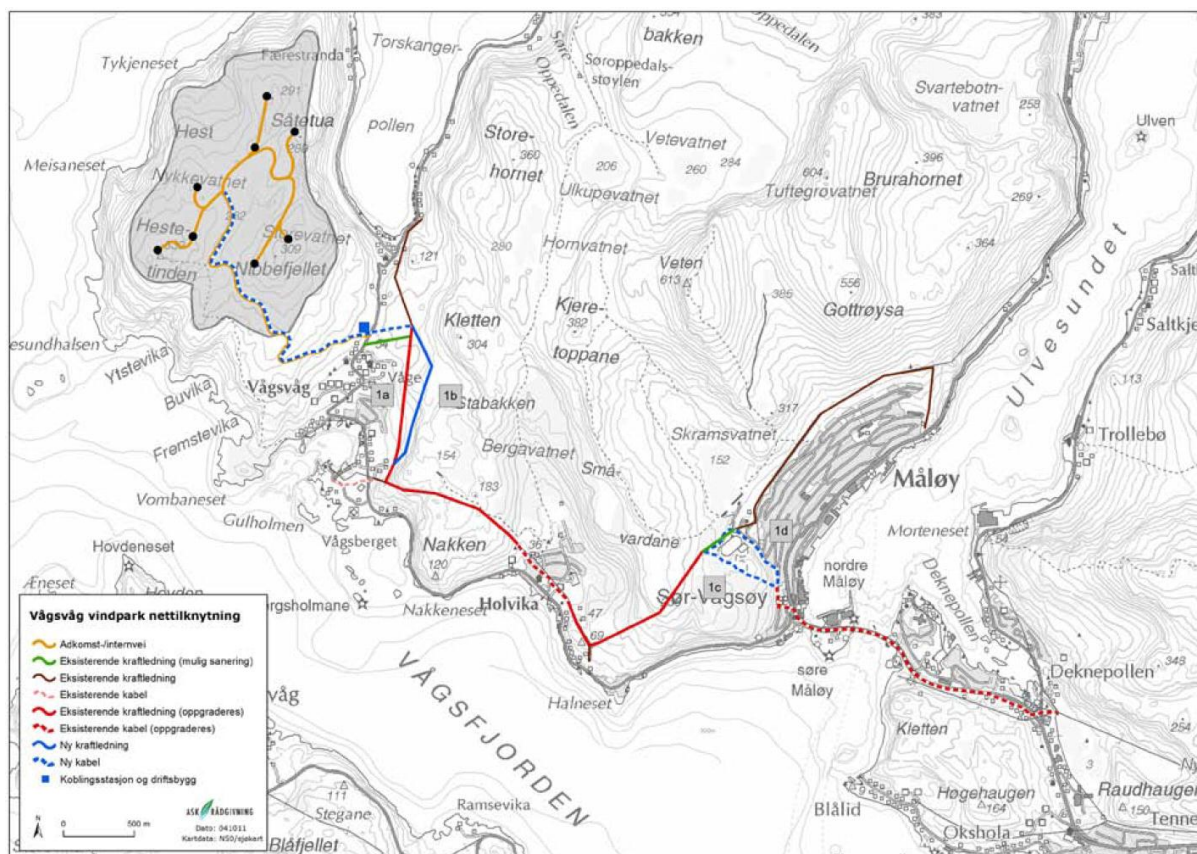
Vindkraftverket er planlagt knyttet til det lokale 22 kV-nettet i Vågsvåg og derfra videre til transformatorstasjonen i Deknepollen. Det er behov for å oppgradere 22 kV-kraftledningen mellom Vågsvåg og Deknepollen for å få tilstrekkelig kapasitet til å overføre produksjonen fra vindkraftverket.

Traseen mellom Vågsvåg og Deknepollen vil i hovedsak følge eksisterende 22 kV kraftledningstrase. På to delstrekninger er det omsøkt alternative luftlednings- og kabeltraseer, se figur 2.

Ved Vågsvåg er en alternativ luftledningstrase (1b) trukket lenger øst og bort fra bebyggelse. Dette alternativet vil erstatte deler av eksisterende kraftledning (1a). Det vil dermed være mulig å fjerne deler av nåværende trase (1a), som går nær bebyggelsen. Ved Måløystadion omsøkes to alternative kabelløsninger, der den sørligste (1c) er ca. 600 meter og går i svært bratt terreng, og den nordligste (1d) er ca. 1050 meter. Ved valg av nordlig alternativ (1d) kan deler av nåværende luftledning forbi stadion fjernes.

Total lengde av ny 22 kV luftledning og jordkabel er på 8,1 km, hvorav 3,4 km som luftledning og 4,7 km som jordkabel. Kraftledningen vil være av typen FeAl 1 x 240 og jordkabelen av typen TSLF 3x1x800. Kraftledningsmastene er planlagt som kreosotimpregnerte portalmaster i furu eller limtremaster. Mastene vil i hovedsak bli utført som H-master eller 2A-master med traverser av limtre eller stål. Mastehøyden blir ca. 12 meter og avstand mellom ytterfasene 4 meter. Det vil være et byggeforbudsbelte- og ryddebeltet for kraftledningen på 16-18 meter.

Virkninger av nettilknytningen av Vågsvåg vindkraftverk er omtalt i teksten under for de temaer som anses relevante. I kapittel 4.2.3 har NVE gjort en helhetlig vurdering av virkninger for miljø og samfunn for nettilknytningstraseen.

Figur 2. Omsøkte løsninger for nettilknytning av Vågsvåg vindkraftverk.

Landskap og visuelle virkninger

Oppgradering av eksisterende 22 kV kraftledning vil medføre litt større mastetype enn den som er der i dag, i tillegg vil rydebeltet bli noe bredere. Dette vil ikke ha stor betydning for landskapet. Dersom alternativ 1b velges, vil kraftledningen legges lenger øst for bebyggelse, og vil kunne oppleves som en forbedring. Dette gjelder også ved valg av alternativ 1d med kabling forbi Måløy stadion.

Kulturminner og kulturmiljø

Nettilknytning vil ikke berøre kjente automatisk fredete kulturminner, men det kan være potensial for nye hittil ukjente funn på enkelte strekninger.

Friluftsliv

Det fremgår av konsekvensutredningen at eksisterende trasé ved Vågsvåg (1a) og alternativet (1b) vil gå såpass nærme hverandre at de ikke vil utgjøre noen vesentlig forskjell i forhold til friluftsliv. Ny kraftledning og kabel i den gamle traséen vil heller ikke medføre noen endringer for friluftsliv og ferdsel.

Rundt Måløy stadion og videre ut til Ellingskarshornet går det en lysløype, og fra kirka til stadion går det en sti gjennom skogen. Denne blir benyttet som alternativ adkomst til lysløypa og stadion. I tillegg blir den benyttet i treningsøyemed av skoler og idrettslag. For traséalternativet sør for stadion (1c) vil ferdsel i lysløypa og på stien bli forstyrret av støy i anleggsperioden. Utover dette vil ikke kabelen medføre virkninger for ferdselen i lysløypa. For stien vil virkningene være avhengig av utforming og valg av trasé. Det kan oppleves som positivt for ferdsel på stien, dersom kabelen legges i grøft og stien blir oppgradert til turveistandard. Dersom den legges utenfor vil anleggsbeltet gjennom skogen kunne

oppleves som negativt. Traséalternativet nord for stadion (1d) vil gå langs bilvei til stadion og ha større avstand til lysløypa og stien, og vil medføre mindre støy og visuell forstyrrelse for ferdsel.

Naturmangfold og INON

Oppgraderingen av 22 kV-kraftledningen fra Vågsvåg til Måløy vil gå i eksisterende trasé. Det fremgår av konsekvensutredningen at det ikke er kjent at dagens kraftledningstrasé har medført vesentlig virkninger med naturmiljøet. Det vil være viktige at alternativ 1b ikke flyttes inn i skogen med hensyn til potensielle virkninger for naturmiljøet. Forbi Måløy stadion vil alternativ 1d foretrekkes, da alternativ 1c vil gå gjennom et område med fin løvskog. I anleggsperioden vil dyre- og fuglelivet kunne bli forstyrret.

Nettilnytningen vil ikke medføre reduksjon av INON.

Jord- og skogbruk

Omsøkt kraftledningstrase vil krysse områder med høy og svært høy bonitet i Holviksdalen. Kraftledningen vil parallellføres med eksisterende ryddegate og skog vil derfor ikke bli nevneverdig berørt av tiltaket. Kraftledningen vil ikke krysse jordbruksområder.

4.2.3 NVEs vurdering av trasé for nettilknytning

Vågsøy kommune viser til konsesjonssøknaden og stiller krav til at alternativ 1b velges som kraftledningstrase for 22 kV-luftledningen ved Vågsvåg. De stiller videre krav til at 22 kV-kraftledningen kables igjennom Holvik som vist i planen, og at 22 kV-linjen kables forbi Måløy Stadion og Trollskogen Barnehage. De ber om at ved nedførsel av kabel mot Måløybrua skal traseen nord for Måløy Stadion (1d) velges, og dersom annet alternativ ønskes må boring i fjell vurderes. De skriver at dersom vegutvidelse Måløy – Holvik starter før utbygging av Vågsvåg Vindkraft starter opp, krever de at alternativ kabeltrasé i sykkel- og gangsti blir valgt. Fylkeskommunen er positiv til at prosjektet enkelt kan knytte seg til eksisterende nett.

Eikeland mener kabling vil kunne blokkere en utbygging av boligtomter sør for gate 6, og at dette er uheldig fordi det er mangler på boligtomter i Måløy sentrum. Han mener det heller bør vurderes å legge kraftledningen mellom Halmeset og Måløy Stadion og legge kabel forbi Seterneset og videre over broen som skissert på kartet. Norges Miljøvernforbund (NMF) krever at dersom det gis konsesjon til anlegget så skal det legges jordkabel hele veien. Eikeland skriver at kablingen forbi Måløy Stadion og barnehagen vil føre til en forverring av forholdene, siden det vil føres mer strøm forbi disse stedene. Ytre Nordfjord Turlag (YNT) kommenterer de ulike alternativene for nettraseer, og mener at 1d er bedre enn 1c. De er fornøyd med kabling av nettilknytningen der dette planlegges.

NVE konstaterer at nettilknytningen av Vågsvåg vindkraftverk vil medføre oppgradering av eksisterende 22 kV kraftledning mellom Vågsvåg og Deknepollen. Det vil være behov for å benytte en større mastetype og ryddebeltet kan bli noe bredere, men etter NVEs vurdering vil ikke dette medføre vesentlige forskjeller for verken miljø eller samfunn. Etter NVEs vurdering vil kabling av hele ledningen medføre store kostnader og er ikke vurdert som realistisk sammenlignet med nyttevirkningene ved kabling.

I Vågsvåg har NVE vurdert traséalternativ 1b opp mot eksisterende trasé (1a). Etter NVEs vurdering vil det være en fordel at alternativ 1b velges, da denne går lenger bort fra deler av bebyggelsen i Vågsvåg.

Forbi Måløy stadion har NVE vurdert traséalternativene 1c og 1d. Etter NVEs vurdering vil nordgående trasé (1d) medføre færre virkninger for ferdsel på stien fra kirka til stadion, og for

naturmiljøet. NVE har i sin vurdering vektlagt uttalelsen fra kommunen og turlaget. NVE konstaterer at luftledningen vil medføre et større byggeforbudsbelte enn ved bruk av kabel og et større magnetfelt rundt ledningen. Kabling forbi stadion og barnehagen er dermed å foretrekke. NVE kan ikke se at etablering av kraftledningen vil være i strid med forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer og arter, jamfør naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Etter NVEs vurdering vil det i tillegg være positivt for landskapet at deler av nåværende trasé kan flyttes ved Vågsvåg og fjernes ved Måløy stadion i forbindelse med oppgradering av 22 kV-kraftledningen og nye trasévalg.

NVE konstaterer at det på nåværende tidspunkt er kapasitetsbegrensninger både i regional- og sentralnettet. Vindkraftverket kan ikke tilknyttes regionalnettet før 420 kV forbindelse mellom Ørskog og Fardal er satt i drift og før det foreligger endelig regionalnettsløsning. NVE konstaterer at Ørskog-Fardal planlegges ferdigstilt i 2015-2016, og at SFE Nett AS har omsøkt etablering av ny 132 kV kraftledning fra Ålfoten til Deknepollen, som vil gi tilstrekkelig kapasitet for tilknytning av Vågsvåg vindkraftverk. Ved en eventuell konsesjon vil NVE sette vilkår om at anleggsarbeidene ikke kan igangsettes før det er dokumentert at det er ledig nettkapasitet i regionen.

NVE konstaterer at nettilknytningen av Vågsvåg vindkraftverk i hovedsak medfører oppgradering av eksisterende 22 kV kraftledning mellom Vågsvåg og Deknepollen. Det vil være behov for å benytte en større mastetype og ryddebeltet kan bli noe bredere, men etter NVEs vurdering vil ikke dette medføre vesentlige forskjeller for verken miljø eller samfunn. Etter NVEs vurdering vil traséalternativene 1b og 1d, se figur 2, gi minst negative virkninger for bebyggelse og ferdsel. NVE har i den sammenheng vektlagt uttalelsen fra kommunen og turlaget. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille krav til at traséalternativ 1b og 1d velges.

4.3 Forhold til andre planer

Regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane

Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet har i "Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftverk (T-1458)" oppfordret fylkene til å utarbeide regionale planer for vindkraft. Det er videre gitt anbefalinger om hvordan slike planer bør innrettes. I henhold til retningslinjene skal godkjente regionale planer legges til grunn for fylkeskommunal virksomhet og være retningsgivende for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i fylket.

Godkjente regionale planer skal inngå i grunnlaget for NVEs behandling av enkeltprosjekter lokalisert innenfor planområdet, som omfattes av regionale planer. Søknader som er lokalisert i områder som i planen er vurdert å være spesielt konfliktfylte, bør normalt ikke imøtekommes. NVE må imidlertid alltid foreta en konkret vurdering av alle fordeler og ulemper i hvert tilfelle, inkludert mulighetene for avbøtende tiltak.

I "Fylkesdelplanen om klima og energi i Sogn og Fjordane", vedtatt 03.06.2003, heter det at fylket skal bidra til en bærekraftig energibalanse ved å tilføre mer fornybar energi, blant annet gjennom å åpne opp for produksjon av vindkraft i område med egnede vindressurser og avklart arealbruk.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har utarbeidet en regional plan for vindkraft. Planen ble vedtatt av fylkestinget 08.06.2011. Regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane ble godkjent av Miljøverndepartementet i brev av 12.03.2003. I brevet vurderes innsigelsen til planen fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Miljøverndepartementet har i godkjenningsbrevet merknader til planene, blant annet til manglende vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldsloven, og legger til grunn at disse merknadene tas hensyn til ved revidering av planen. Miljøverndepartementet

sier at planen kan legges til grunn ved behandling av vindkraftverk i fylket og endrer retningslinje 4.1.3 i planen slik at den får følgende ordlyd:

”Vindkraftanlegg som ligg i område med stort konfliktpotensial vert i utgangspunktet ikkje prioritert. Vindkraftanlegg i slike område kan likevel verte vurdert som utbyggingsaktuelle dersom meir detaljert kunnskap i konsesjonshandsaminga viser at prosjektet er akseptabelt ut i frå viktige omsyn, dersom avbøtande tiltak er tilfredsstillande og dersom lokale styresmakter har positiv tilråding.”

Miljødirektoratet viser til Mehuken og de omsøkte vindkraftverkene Bremangerlandet, Hennøy og Guleslettene. De påpeker at i ”Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg” anbefales det større anlegg konsentrert til avgrensede områder, framfor spredt utbygging av mindre anlegg. De mener dette bør legges til grunn i behandlingen av små anlegg, herunder Vågsvåg vindkraftverk. De skriver at området ikke er omfattet av analysen i regional plan, siden størrelsen tilsier et lite produksjonspotensial. Generelt påpeker de at regional plan gjennomgående viser et høyere konfliktnivå i de ytre kyststrøkene enn lenger inn.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane mener anlegget er i strid med nasjonale retningslinjer for lokalisering av vindkraftverk og med regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane. De påpeker at i regional plan er det omsøkte planområdet plassert i et område som ikke er vurdert som aktuell for vindkraftutbygging. De skriver at den regionale planen ønsker å prioritere større utbyggingsområder. De mener at vindkraftverk er arealkrevende og ofte kommer i konflikt med flere nasjonale miljømål.

Ytre Nordfjord Turlag (YNT) viser til regional plan for vindkraft og skriver at området ikke er tatt med, fordi det er under 10 km². Det er med andre ord vurdert som for lite til å være aktuelt for vindkraftutbygging. Naturvernforbundet, Sogn og Fjordane (NVF) skriver at Vågsvåg vindkraftverk ligger utenfor analyseområdet til regional plan for vindkraft, og mener derfor området ikke er egnet for vindkraft. Sogn og Fjordane turlag (SFT) påpeker at det er vist kart over en utdatert fylkesdelplan for vindkraft i søknaden.

I den regionale planen er konfliktpotensialet for vindkraft vurdert for temaene landskap, kulturminner, INON, biologisk mangfold, landbruk og friluftsliv. Primært ønsker fylkeskommunen at områder med lite eller middels samlet konfliktpotensial er de som blir vurderte for vindkraftutbygging. Det er ikke vurdert konfliktpotensial for områder mindre enn 10 km², som er tilfelle for planområdet for Vågsvåg vindkraftverk. Området like øst for Vågsvåg er vurdert til stort konfliktpotensial. Etter NVEs vurdering er det ingen motsetning mellom størrelsen på planområdet og egnetheten for etablering av vindkraftverk. NVE understreker at vindkraftprosjekter vurderes på grunnlag av konkrete virkninger, og at konsekvensutredninger knyttet til vindkraftprosjekter er grundigere enn utredningene som legges til grunn i eventuelle regionale eller nasjonale planer.

Kommuneplanenes arealdel

I kommuneplanens arealdel for Vågsøy kommune fremgår det at det aktuelle området er avsatt som LNF-område.

Andre vindkraftverk

Det foreligger flere planer om vindkraftverk i regionen. Nord i Sogn og Fjordane er det omsøkt, konsesjongitt og idriftsatt følgende vindkraftverk:

- Guleslettene vindkraftverk i Bremanger og Flora kommuner, omsøkt, 160 MW
- Bremangerlandet vindkraftverk i Bremanger kommune, omsøkt, 80 MW
- Hennøy vindkraftverk i Bremanger kommune, omsøkt, 35 MW

- Testområdet Stadt, konsesjonsgitt, <10 MW
- Mehuken I og II vindkraftverk i Vågsøy kommune, idriftsatt, 4,25 MW og 18,40 MW
- Okla vindkraftverk i Selje kommune, påklaget, 21 MW

Det er flere omsøkte og konsesjonsgitte vindkraftprosjekter lenger sør i fylket. Etter NVEs vurdering er det relevant å vurdere samlede virkninger av ovennevnte vindkraftprosjekter under respektive kapitler. Det vises i den sammenheng til kapittel 4.

NVEs vurdering av forholdet til andre planer

NVE konstaterer at planområdet for Vågsvåg vindkraftverk ikke er vurdert i regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane. NVE understreker i den sammenheng at vindkraftprosjekter uansett vurderes på grunnlag av konkrete virkninger, og at konsekvensutredninger knyttet til vindkraftprosjekter er grundigere enn utredningene som legges til grunn i fylkesdelplaner og at den kun er et retningsgivende verktøy. NVE har vektlagt at fylkeskommunen og Vågsøy kommune er positive til at det gis konsesjon for Vågsvåg vindkraftverk. Kommunen har for øvrig stilt en rekke vilkår i sitt vedtak. Det aktuelle området er i kommuneplanens arealdel avsatt som LNF-område. Dersom det gis konsesjon til vindkraftverket, må konsesjonær søke om dispensasjon fra gjeldende planstatus.

Tiltaket er lokalisert i nærheten av flere andre vindkraftprosjekter. NVE har vurdert samlede virkninger med disse tiltakene for de temaer der det anses som relevant. I den sammenheng vises det til de respektive temaene i kapittel 4.

I kommuneplanenes arealdel er planområdet avsatt som LNF-område og ved en eventuell konsesjon vil det være nødvendig å søke om dispensasjon fra gjeldende planstatus. NVE konstaterer at Vågsøy kommune stiller seg positive til planene, men stiller flere krav i forbindelse med vedtaket. Det er utarbeidet egen regional plan for vindkraft i fylket, men det er ikke vurdert konfliktpotensial for det omsøkte planområdet. Sogn og Fjordane fylkeskommune stiller seg positive til planene.

4.4 Landskap og visuelle virkninger

Plan- og influensområdet ligger i henhold til Nasjonalt referansesystem for landskap i landskapsregion 20 *Kystbygdene på vestlandet*, og i underregionen 20.6 *Bremangerlandet/Stad*. Influensområdet omfatter også deler av landskapsregion 21 *Ytre fjordbygder på Vestlandet* og underregion 21.8 *Hornelen*. I "Landskapskartleggingen av kystlandskapet i Sogn og Fjordane" (Uttakleiv 2009) inngår planområdet i landskapssammenheng *Vågsøy*, som er gitt verdi C (lavest verdi). I den samme kartleggingen er landskapet videre delt inn i elleve ulike landskapstyper.

I konsekvensutredningen står det at plan- og influensområdet (radius < 20 km) er preget av bratte klipper, som reiser seg opp fra det åpne havet. Kystlinjen brytes av storforma vik, herunder Kvalheimsvika, Torskangerpollen og Vetvika. Kystfjellplatåene, som strekker seg innover i landet, er nærmest flate eller svakt skrånende, med de bratte klippekantene som en skarp avslutning mot havet. Platåene er dekket av lynghei og myrer med innslag av bekkedrag og småtjern. Influensområdet er stedvis preget av tidligere tekniske inngrep, herunder Måløybrua, større kaianlegg, Mehuken vindkraftverk og veier. Plan- og influensområdet er samlet verdivurdert til C (laveste verdi), som vil si representative og vanlig forekommende landskap. Enkelte områder i influensområdet er vurdert til å være av spesiell verdi, av disse er Refvika, Hornelen og Kannesteinen verdivurdert til A. Det vil si landskap av stor regional og nasjonal betydning og identitetsverdi. Vetvika, Torskangerpollen og Rugsund er verdivurdert til B, som vil si landskap av stor regional verdi.

Fjellplataet der vindkraftanlegget planlegges ligger eksponert ut mot storhavet og vikene i nord og øst. Kvalheimvika og Torskangerpollen vil være de områdene som blir sterkest visuelt berørt. Anlegget vil ligge lavt i forhold omkringliggende fjellområder, og vil derfor synes godt fra disse høyereliggende områdene. Den samlede konsekvensgraden for tiltaket er vurdert til middels negativ.

Miljødirektoratet skriver at landskapet er kupert med bratte klippevegger mot sjøen, og at landskapet er representativt for underregionen (*Bremangerlandet-Stad*). De påpeker at klippekysten er sjelden i regional og nasjonal sammenheng, og er derfor vurdert til stor verdi, og mener at planområdet vil bli endret fra relativt uberørt til et område med industripreg. Torskangerpollen og Kvalheimvika vil bli strekt visuelt berørt. Tiltaket vil være godt synlig fra Kannesteinen og Hornelen og fra store hav- og fjellområder. I tematisk konfliktvurdering er konfliktgraden vurdert til D for temaet landskap.

Fylkesmannen skriver at de ulike delområdene av Vågsøya burde ha blitt verdivurdert ulikt. De mener vestsiden av halvøya har A-verdi, tilsvarende Stad, og østsiden av halvøya mot Ulvesundet og Måløy har C-verdi. De skriver at begge de to delområdene tilhører landskapstypen *klippekyyst/næringskyyst*, og at den er sjelden i nasjonal sammenheng og kun fins på korte strekninger langs norskekysten. De mener tiltaket vil være i strid med landskap av nasjonal verdi, og at tiltaket derfor vil ha større negativ virkning for temaet landskap enn det som fremgår av utredningen.

Vågsøy SV legger vekt på de visuelle virkningene, som de mener vil endre inntrykket av landskapsformene i kystlandskapet. De viser til Bremangerlandet og Mehukken vindkraftverk og de samlede visuelle virkninger for kysten.

NMF skriver at anlegget vil være synlig på svært lang avstand, særlig mot storhavet og fra vikene i nord og øst, og vil være godt synlig fra fjellområdene omkring. NMF trekker frem visuelle virkninger fra den 860 meter høye fjellformasjonen Hornelen i Skatefjorden, som er Nord-Europas høyeste klippe. De mener at konsesjonssøknaden ikke har verdivurdert landskapet høyt nok, og mener vindkraftverket vil rasere Norges særegne og verdifulle landskap.

Om landskap skriver NVF at det fins elleve ulike landskapstyper i influensområdet, og at Kvalheimbukta nord for planområdet er registrert som regionalt viktig kulturlandskap. Videre påpeker de at området har lynchey med nasjonal verdi, terrengdekkende myr og kulturlandskap av regional verdi. De mener anlegget vil være godt synlig over lange avstander (>20 km). NVF mener et viktig avbøtende tiltak for blant annet friluftsliv og landskap er bruk av radarvarsling og minimal bruk av lysmerking.

SFT mener vindkraftverket vil oppleves som dominerende fra stedet der Kanneteinen står, og ber NVE vurdere om det omsøkte anlegget er i strid med vernet av Kannesteinen. SFT mener at kravene til lysmerking av vindturbinene og virkninger av dette er underkommunisert i utredningen, og ber NVE stille krav til radarbasert system av lysmerking. Kommunen stiller tilsvarende krav i sitt vedtak.

NVE konstaterer at utbygging av vindkraftverket vil tilføre området et teknisk, moderne og industrielt landskapselement, som vil endre og prege landskapskarakteren i området. NVE legger til grunn at vindkraftverket lokalt kan oppfattes som et stort inngrep, som vil påvirke landskapsopplevelsen. Etter NVEs vurdering kan vindkraftverk også oppfattes som et positivt landskapselement, fordi det blant annet representerer elektrisitetsproduksjon basert på en fornybar energikilde, og slik bidrar til å møte det moderne samfunns etterspørsel etter energi.

Etter NVEs vurdering vil planområdet endre karakter fra urørt til et landskap med store inngrep. Vindturbinene vil oppleves som dominerende inne i planområdet og i nærliggende områder, men disse vil avta med avstanden til anlegget. Plasseringen av vindkraftverket på kystfjellplataet ved Vågsvåg, vil føre til at vindturbinene vil bli godt synlig over store hav- og fjordområde, høyereliggende

fjellområder og særlig fra vikene Torskangerpollen og Kvalheimsbukta. Topografi og vegetasjon vil skjerme nærområdene sør for planområdet, herunder Vågsvåg og Holvik. Samlet sett er landskapet i hovedsak representativt for regionen, men etter NVEs vurdering vil tiltaket påvirke enkelte landskapstyper og områder av regional og nasjonalverdi, herunder landskapstypen *klippekystr/næringskyst* og områdene Refvika, Hornelen, Kannesteinen, Vetvika, Torskangerpollen og Rugsund. NVE slutter seg derfor til Fylkesmannen om at tiltaket vil medføre virkninger for landskap av nasjonal verdi. NVE vil vektlegge dette i den samlede vurderingen. NVE er ikke kjent med at Kannesteinen har et formelt vern.

For kulturmiljø i influenssonen som er av middels eller stor verdi, vil de visuelle virkningene av vindkraftverket være størst for Torskangerpollen, hvor nærhet og fri sikt til anlegget gjør at vindturbinene kan oppleves som dominerende. For Vågsberget vil vindturbinene delvis skjules av vegetasjon og bygninger. Kvalheimvika ligger lenger unna og tiltross for fri sikt vil vindturbinene som et dominerende element avta noe med avstanden. . Etter NVEs vurdering tilsier avstand og graden av påvirkning at verken visuelle virkninger vil være av vesentlig betydning for de ovennevnte kulturmiljøene.

Det er planlagt flere vindkraftverk langs kysten av Sogn og Fjordane. Mehuken vindkraftverk (I og II) er idriftsatt og ligger i samme kommune, kun få kilometer nord for Vågsvåg vindkraftverk. Lenger nord er Okla (21 MW) og Testområde Stadt (<10 MW) konsesjonsgitt. Sørøver er vindkraftprosjektene Bremangerlandet (80 MW), Hennøy (35 MW) og Guleslettene (160 MW) omsøkt. Samtlige prosjekter vil være synlig langs kysten i Sogn og Fjordane, og de samlede virkningene vil etter NVEs vurdering være store fra hav- og fjordområdene og i ytre kystsoner. Dette vil blant annet kunne forringe opplevelser knyttet til friluftsliv og ferdsel. NVE vil vektlegge dette i den samlede vurderingen av tiltaket. Topografien med kupert klippeterreng tilsier at de samlede visuelle virkningene ikke vil være av vesentlig betydning lenger inn i landet.

NVE konstaterer at lysmerking vil forsterke de visuelle virkningene av vindkraftverket for områder som allerede er eksponert for turbinene, særlig om natten, i skumring og mørke dager. NVE konstaterer at hinderlysmarkering av vindturbiner fastsettes i medhold av forskrifter som forvaltes av Luftfartstilsynet. Det kan bli aktuelt med passiv lysmerking, noe som innebærer kun aktivisering av lyskilden ved passering av fly.

Landskap og visuelle virkninger av nettilknytningen er vurdert i kapittel 4.2.2.

Etter NVEs vurdering vil planområdet endre karakter fra urørt til et landskap med store inngrep og vindturbinene vil oppleves som dominerende inne i planområdet og i nærliggende områder. Vågsvåg vindkraftverk er plassert høyt i terrenget og vil bli godt synlig over store hav- og fjordområde, høyereliggende fjellområder og særlig fra vikene Torskangerpollen og Kvalheimsbukta. Anlegget vil etter NVEs vurdering oppleves som et dominerende landskapselement, noe som kan påvirke landskapsopplevelsen, men vil avta med avstanden fra vindkraftverket. NVE vil i samlet vurdering vektlegge at tiltaket vil medføre visuelle virkninger for enkelte landskapstyper og områder av regional og nasjonalverdi, herunder landskapstypen *klippekystr/næringskyst* og områdene Refvika, Hornelen, Kannesteinen, Vetvika, Torskangerpollen og Rugsund. NVE vil videre vektlegge samlede visuelle virkninger med andre vindkraftprosjekter langs kysten i fylket.

4.5 Kulturminner og kulturmiljø

Det er ingen kjente automatisk fredete kulturminner eller vedtaksfredete kulturminner i planområdet, og potensialet for funn vurderes som lavt. Området for adkomstveien er vurdert til å ha middels

potensial for funn, da skaret mellom Vågsvåg og Torskangerpollen sannsynligvis har vært benyttet til bosetting helt tilbake til steinalderen.

I influensområdet (radius < 10 km) er det registrert flere ulike kulturminner med hensyn til alder og type, herunder graver, boplasser, helleristninger med mer. Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) har avgrenset 16 kulturmiljøer innenfor influensområdet, som omfatter blant annet fiske/jordbruksbygder, fiskevær, handels- og gjestgiversted. Av de 16 registrerte kulturmiljøene, som ligger innenfor 3 km fra det omsøkte anlegget, er Torskangerpollen og Vågsberget vurdert til å ha stor verdi. Torskangerpollen har et unikt sjøhusmiljø og handelsstedet Vågsberget er et av de best bevarte og eldste handelssteder i Sogn og Fjordane. Kulturmiljøet Kvalheim inneholder blant annet tydelig gårdshistoriske strukturer, og er vurdert til å ha middels verdi. I hovedsak omfatter virkningene av tiltaket visuelle virkninger og mulig redusert opplevelsesverdi i den sammenheng. Den samlede konsekvensgraden for tiltaket er i utredningen vurdert til liten-middels negativ.

For temaet kulturminner og kulturmiljø, skriver Riksantikvaren at det ikke er kjente kulturminner innenfor planområdet. De poengterer at det ikke er gjort kulturminneregistreringer i området. De mener potensialet for funn er lite. Riksantikvaren trekker frem de to kulturmiljøene Torskangerpollen og Kvalheim, som de mener har regional verdi. Virkningene er knyttet til det visuelle og Riksantikvaren mener vindkraftverket vil oppleves som dominerende, da anlegget vil ligge i naturlig utsynsretning fra begge disse kulturmiljøene. I tematisk konfliktvurdering er konfliktgraden vurdert til B-C for temaet kulturminner og kulturmiljø.

Fylkeskommunen mener at Torskangerpollen og Vågsberget er verdifulle kulturmiljø, som vil bli visuelt påvirket av anlegget. Dersom det gis konsesjon stiller de krav fjerning av turbiner som er synlige fra Vågsberget. Fylkeskommunen forutsetter videre at vindkraftprosjektet blir klarert i henhold til kulturminneloven, i samsvar med brev fra Riksantikvaren. SFT mener at de negative virkningene for kulturminner og kulturmiljø er underkommunisert, herunder kulturmiljøene Torskangerpollen og Vågsberget, som begge er vurdert til stor verdi. De hevder at de nærmeste kulturmiljøene vil være preget av støy, og ikke kun visuelle virkninger som det fremgår av utredningen. De mener at dette samlet vil gi høye konsekvensgrader for de to kulturmiljøene. NVE trekker frem de seks kulturmiljøene som har fått høy verdi i verneplan for bygg, herunder den gamle handelsstaden Vågsberget, Torskangerpollen og kulturmiljø i Vågsvåg, hvor de visuelle virkningene ødelegger opplevelsen knyttet til disse stedene.

NVE konstaterer at det ikke er kjente automatisk fredete kulturminner eller vedtaksfredete kulturminner i planområdet. Potensialet for funn er vurdert som lite, men for adkomstveien er potensialet for funn vurdert til middels. NVE vil ved en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplanen.

Etter NVEs vurdering vil virkningene for kulturminner og kulturmiljø i influensområdet i hovedsak være knyttet til visuelle virkninger og endret opplevelsesverdi for kulturmiljøene Torskangerpollen, Vågsberget og Kvalheim. Det vises i den sammenheng til kapittel 4.4. Andre virkninger som støy og skyggekast vil kunne bidra til å redusere opplevelsesverdien ytterligere. Etter NVEs vurdering tilsier avstand og graden av påvirkning at verken visuelle virkninger, støy eller skyggekast, vil være av vesentlig betydning for de ovennevnte kulturmiljøene. Avbøtende tiltak i form av å fjerne og flytte vindturbiner med hensyn til kulturmiljøene er etter NVEs vurdering ikke nødvendig.

NVE konstaterer at det ikke er kjente automatisk fredete kulturminner eller vedtaksfredete kulturminner i planområdet. NVE vil ved en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før godkjenning av miljø-,

transport- og anleggsplanen. Tiltakets virkninger for kulturmiljø i influensområdet er i hovedsak knyttet til visuelle virkninger. Etter NVEs vurdering tilsier avstand til vindturbinene samt graden av påvirkning, at hensynet til kulturminner og kulturmiljø ikke vil vektlegges i den samlede vurderingen av Vågsvåg vindkraftverk.

4.6 Friluftsliv og ferdsel

Det fremgår av konsekvensutredningen at planområdet er et lett tilgjengelig og lettgått turområde, som er mye brukt av lokalbefolkningen fra Vågsvåg, Holvika og Måløy. Området er godt egnet for dagsturer og ettermiddagsturer, med merkede stier og turmål, herunder Hestetinden (330 moh) og Nibbefjellet (309 moh). Ytre Nordfjord Turlag arrangerer "Vintertrimmen", som har turbøker og poster blant annet i planområdet. I influensområdet er det flere merkede og umerkede stier. Området har mange lokalt og regionalt viktige friluftsområder og turmål, blant annet er Refvikstranda, nord på Vågsøy, kjent som en av Norges fineste badestrender. Bergavatnet og Vetten er i utredningen nevnt som noen av de mest populære turmålene i influensområdet. Videre er storhavet i vest, øyer og holmer godt egnet for seiling, kajakkpadling, motorisert båtferdsel og andre sjø/hav aktiviteter. Konsekvensgraden er samlet vurdert til stor negativ lokalt og liten negativ regionalt.

Miljødirektoratet mener at området er et mye brukt friluftsområde med stor lokal verdi. De er uenig i vurderingene knyttet til friluftsliv, og mener blant annet at omfanget for friluftsliv, som er satt til *middels negativ* i planområdet, er vurdert for lavt. De mener videre at det ikke finnes alternative områder for brukere fra Vågsvåg. Andre vil trolig kunne velge turområder som blir mindre påvirket.

Kommunen stiller som forutsetning i sitt vedtak, at det etableres rundløype fra turbin tre til adkomstvei, og at det opparbeides stikkvei til utsiktspunkt for turister og lokalbefolkningen. Videre skal tiltakshaver sammen med Vågsvåg Grunneigarlag og kommunen utarbeide plan for en enkel "utsikts hytte", og at det må opparbeides parkeringsplass til minimum 10 biler, og oppstillings- og snuplass for buss. I tillegg skal en årlig "symbolsk" sum tildeles turlag/friluftslivet for tilrettelegging/oppretholdning av stier/veier i uberørt natur eller andre turalternativer i kommunen. Kommunen stiller krav om at det i detaljplanen må tas hensyn til eksisterende stier i planområdet, og at stien til Hesten og Nibbefjellet blir spart.

Ytre Nordfjord Turlag (YNT) skriver at det omsøkte planområdet for Vågsvåg vindkraftverk er et mye brukt turområde for turlaget og lokalbefolkningen i kommunen. Toppene Hestetinden og Nibbefjellet er avmerket som trimposter i kart, og det går en mye brukt og merket tursti fra Vågsvåg til Nibbefjellet. YNT skriver at stiene og arbeidet de har lagt ned i området vil bli ødelagt av blant annet internveiene i vindkraftanlegget. Videre skriver de at utsikten vil bli preget av de dominerende vindturbinene. De er også bekymret for risiko for iskast fra vindturbinene og støyvirkninger. YNT kommenterer lysmerking, og mener at dette vil gi ytterligere forstyrrelser. YNT er uenig i den alternative bruken av området i sammenheng med friluftsliv og ferdsel, som blir presentert i søknaden. De skriver at dersom det gis konsesjon er det et poeng at internveiene vil gå i en rundløype, og at eksisterende sti fra kaia i Vågsvåg mot Hestetinden og sti til Nibbefjellet ikke blir ødelagt.

Turløypegruppa i Vågsvåg uttaler seg om friluftslivet i området, og skriver at de gjennom mange år med frivillig dugnadsarbeid har bygd opp og vedlikeholdt et turløypetilbud i området rundt Vågsvåg. Tilbudet har blitt populært, og mange ruter har blitt lagt til i rutenettet til YNT. De nevner blant annet Hesten og Nibbefjellet som populære turmål i området. Mange av de merkede løypene er inntegnet på "Turklart for Vågsøy og Selje", og brukes av lokalbefolkningen. Turlaget mener også at tiltaket vil ødelegge området med internveier i terrenget og visuelle virkninger, og at kvalitetene området har som et urørt friluftsområde vil forsvinne. De viser i den sammenheng til konsekvensutredningen for friluftsliv. De hevder at planområdet vil bli totalt dominerende av vindturbinene. De trekker fram

turmålet Nibbefjell som unikt, med lett tilgjengelighet og med en fantastisk utsikt mot havet. De kommenterer videre begrensninger for aktivitet i området vinterstid på grunn av ising og iskast fra rotorbladene.

Vågsøy SV legger vekt på at planområdet er et lett tilgjengelig turområde.

NVF skriver at området er svært viktig for friluftsliv og særlig for de som er bosatt i Vågsvåg. NVF skriver at det er flere turmål og trimposter i området. De er uenig i at bedre tilgjengelighet, i form av adkomst- og internveier, vil fremme friluftsliv. Det er naturens stillhet og fravær av støy, som er viktig kvaliteter i sammenheng med friluftsliv og folkehelse. De trekker frem sikkerhetsregler for opphold og arbeid nær turbinene, og mener dette også vil gjelde for opphold i forbindelse med friluftaktiviteter, blant annet mener de ising vil være et stort problem. De ønsker at NVE avklarer med Zephyr AS om hvor aktuelt det er å montere avisingsutstyr på vindturbinene i Vågsvåg. De mener dette er avgjørende for hvordan området kan brukes med tanke på friluftsliv sett i et framtidig folkehelseperspektiv.

Sogn og Fjordane turlag (SFT) skriver at både Mehuken og Vågsvåg vindkraftverk vil være synlig fra åtte av de tolv turpostene, med til sammen 76 % av de besøkende som har skrevet seg inn i samtlige av turbøkene. De skriver at det planlagte utbyggingsområdet og det nære influensområdet øst for planområdet er lokalt viktige nærtuområder for befolkningen på Vågsvåg, Holevika og Måløy. De mener konfliktnivået med vindkraftverket er stort, fordi Vågsvåg vindkraftverk vil ligge nærme attraktive boligområder og Måløy sentrum og vil føre til visuelle virkninger for de mest besøkte nærturmålene, Vetten og Kjeretoppene.

SFT mener bedre tilgjengelighet for blant rullestolbrukere ikke er aktuelt, da veien vil bli for bratt. De mener også det er feil å bruke denne gruppen, som argument for saken. De mener de negative virkningene for friluftsliv vil være større, enn de små fordelene enkelte brukere vil få. SFT peker på faren for ising og støy, som negative virkninger for friluftsliv. I sammenheng med ising viser de til Vestas sine sikkerhetsmanualer, og mener dette står i sterk kontrast til hva tiltakshaver uttrykker i søknaden. De mener farene for ising er underkommunisert, og ber NVE stille krav om avvisningssystem ved en eventuell konsesjon.

NVE konstaterer at området er et lokalt viktig turområde med stor verdi, som er lett tilgjengelig, godt tilrettelagt og fremstår som urørt. Influensområdet har både lokalt og regionalt viktige friluftsområder. Dette fremgår også av fylkesdelplanen for arealbruk for Sogn og Fjordane fylke.

Etter NVEs vurdering vil tiltaket først og fremst endre opplevelsesverdien av friluftslivet flere steder i og rundt planområdet, særlig for brukergrupper som ønsker å oppleve stillhet og urørt natur. I planområdet vil vindkraftverket oppleves som dominerende, i tillegg vil tiltaket medføre virkninger som støy, skyggekast og risiko for ising om vinteren. Videre vil adkomstvei og internveinettet medføre inngrep i terrenget, og forringe områdets kvaliteter med hensyn til friluftsliv. I perioder kan det også bli ferdselsbegrensninger i vindkraftverket på grunn av fare for ising i planområdet, se kapittel 4.12 for nærmere vurdering. NVE legger til grunn at aktivitetene turgang og jakt kan bedrives som før, men opplevelsen vil bli vesentlig endret i planområdet.

Etter NVEs vurdering fins det flere nærliggende alternative turområder med tilsvarende kvaliteter, herunder områder nord og øst for det omsøkte vindkraftanlegget. Virkningene for friluftsliv i disse områdene og for influensområdet generelt er i hovedsak knyttet til endret opplevelsesverdi, som følge av visuelle påvirkning. Etter NVEs vurdering vil vindkraftverket ligge eksponert til og være godt synlig fra hav-/sjøområder og høyereliggende turmål og stier, se kapittel 4.4 for en nærmere vurdering av visuelle virkninger. Med økende avstand til vindturbinene vil påvirkningen på friluftslivsområder og turmål bli mindre, men friluftsupplevelsen knyttet til urørt natur vil bli endret.

Erfaringer fra andre vindkraftverk i Norge tyder på at det ikke nødvendigvis blir mindre friluftslivsaktivitet i et område der vindkraft etableres. Turopplevelsen blir for mange endret blant annet på grunn av de visuelle virkningene, og mange opplever at den uberørte naturen er borte. Utbygging av veinett kan samtidig føre til at nye brukergrupper vil bruke området. Erfaringer fra etablerte norske vindkraftverk, blant annet i Smøla og Lebesby, viser at friluftslivsaktiviteten i vindkraftverk kan være relativt høy, og at syklistene kan bli en ny brukergruppe.

NVE vil vektlegge at planområdet er et lokalt viktig og mye benyttet turområde av stor verdi for befolkningen i Vågsvåg, Holvika og Måløy. Dersom det gis konsesjon, vil NVE sette vilkår om at tiltakshaver skal utarbeide en plan om tiltak for friluftsliv i samarbeid med Vågsøy kommune og friluftslivs-/idrettslag i området. Det skal tas hensyn til prosjektøkonomien. NVE forutsetter at tiltakshaver så langt det lar seg gjøre viser hensyn til etablerte stier i området. Planen skal godkjennes av NVE. Dersom partene ikke kommer til enighet, skal saken oversendes NVE for avgjørelse.

Området er først og fremst et lokalt viktig turområde for befolkningen i Vågsvåg, Holvika og Måløy. Vågsvåg vindkraftverk vil medføre virkninger for friluftsliv i planområdet og i nærtilknytning til planområdet i form av visuelle virkninger, støy, skyggekast og mulig iskast. Etter NVEs vurdering vil opplevelsesverdien av friluftslivet bli betydelig endret, særlig for brukergrupper som ønsker å oppleve stillhet og urørt natur. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om tiltak for friluftsliv. Tiltaket vil også medføre visuelle virkninger for lokalt og regionalt viktige friluftsområder og turmål i influensområdet. NVE vil vektlegge virkninger for friluftsliv i den samlede vurderingen.

4.7 Reiseliv

Det fremgår av konsekvensutredningen at virkninger for reiseliv og turisme i hovedsak er knyttet til natur-, kultur- og friluftskvaliteter i området. I aktivitetstilbudet inngår båtliv, fiske og rafting og blant populære turistattraksjoner er blant annet kulturmiljøet Vågsberget, Kannesteinen, fyrene og badestranden Refviksanden. Det er for øvrig ingen reiselivsaktiviteter eller turisme innenfor selve planområdet. Vindkraftverket vil kunne endre opplevelsesverdien av ovennevnte områder i form av visuelle virkninger. Vågsvåg vindkraftverk er vurdert til ikke å ha noen nevneverdig innvirkning på reiselivet i Vågsøy kommune. Samlet konsekvensgrad for reiseliv og turisme er vurdert til ubetydelig.

NMF mener at vindkraftverket utgjør en trussel mot det norske reiselivet, spesielt økoturismen, gir store verditap på eiendommer og skaper usikkerhet rundt investeringer i næringslivet. De mener dette samlet sett ikke vil gi flere arbeidsplasser i regionen. NVE mener vindkraftverket vil medføre negative virkninger for turisme og reiseliv i forbindelse med naturbaserte opplevelser. De og fylkeskommunen trekker fram Kannesteinen som et spesielt kjennemerke og mener de visuelle virkningene vil føre til en forringelse av opplevelsen.

NVE legger til grunn at en vindkraftutbygging kan redusere områdets landskapskvaliteter og prege opplevelsen av landskap, kulturmiljø og natur i influensområdet. For noen kan dette redusere interessen for å besøke området, og dermed påvirke kultur- og naturbasert reiseliv i regionen i negativ forstand. Etter NVEs vurdering vil vindkraftverket ikke medføre vesentlige ulemper for reiseliv og turisme. Etter NVEs vurdering kan vindkraftutbygging gi positive virkninger for den lokale reiselivsnæringen i form av økt aktivitet i forbindelse med anleggsfasen, hvor det vil være behov for overnattings- og serveringstjenester. Erfaringer fra andre vindkraftverk viser at reiselivsbedrifter kan oppleve positive virkninger også i driftsperioden, blant annet gjennom vedlikeholdsarbeid i vindkraftverket.

Etter NVEs vurdering vil en utbygging av Vågsvåg vindkraftverk medføre små negative virkninger for reiseliv og turisme i kommunen. Virkningene er i hovedsak relatert til kultur- og naturbasert reiseliv i form av visuelle virkninger for blant annet turistattraksjoner som Kannesteinen og kulturmiljøet på Vågsberget. En vindkraftutbygging vil etter NVEs vurdering kunne gi positive virkninger for reiselivsnæringen i området ved økt behov for overnattings- og serveringstjenester, særlig i anleggsperioden. NVE vil ikke vektlegge virkninger for reiseliv og turisme i den samlede vurderingen.

4.8 Naturmangfold

NVE har vurdert tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8-12, jamfør § 7. Nedenfor følger en omtale og vurdering av vindkraftverkets virkninger for naturmangfold, inndelt etter undertemaene naturtyper og vegetasjon, fugl og annen fauna. NVE viser til vurdering av kunnskapsgrunnlaget for naturmangfoldet i kapittel 3.6 i vedlegget "Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget", og vurdering av samlet belastning i henhold til naturmangfoldloven § 10 i kapittel 4.8.4. Vurderinger av virkninger for naturmangfoldet av kraftledningstraseen er vurdert i kapittelet 4.2.

4.8.1 Naturtyper og vegetasjon

Det fremgår av konsekvensutredningen at planområdet er lokalisert i et næringsfattig heiområde 200-330 moh. Store deler av planområdet består av kystlynghei, som preges av gjengroing. Det best bevarte området med kystlynghei ligger sør i planområdet. Kystlyngheia er vurdert til å være mindre verdifull på grunn av dårlig hevd i form av beiting og lyngsviing, og er i konsekvensutredningen vurdert til kun å være av lokal verdi (C, lokalt viktig). Det står i tillegg at den trolig ikke vil kvalifiseres til å inngå som prioritert naturtype i kommunens naturtypekartlegging. Det er for øvrig mye kystlynghei i kommunen. Det er ikke registrert utvalgte naturtyper eller prioriterte plantearter innenfor planområdet. Det er heller ikke registrert verdifulle naturtypelokaliteter eller rødlistede plantearter innenfor planområdet. Adkomstveien vil skjære gjennom et område med glissen furuskog og med innslag av det fremmede treslaget buskfuru, som reduserer verdien av skogen. Tiltaket er gitt konsekvensgraden liten/middels negativ for naturtyper og vegetasjon i utredningen.

NVE konstaterer at store deler av planområdet består av kystlynghei, som er rødlistet som sterkt truet (EN), men at gjengroing og kvaliteten på naturtypen ikke er av en slik karakter som tilsier at området er verdifullt. NVE konstaterer at det for øvrig ikke er registrert viktige naturtypelokaliteter, utvalgte naturtyper, rødlistede eller prioriterte plantearter i planområdet. Det har heller ikke fremkommet særskilte merknader knyttet til områdets betydning for naturtyper og vegetasjon i høringsrunden. NVE slutter seg til verdi- og konsekvensvurderingen, og konstaterer at tiltaket ikke vil medføre vesentlige virkninger for naturtyper og vegetasjon.

NVE kan ikke se at etablering av Vågsvåg vindkraftverket vil være i strid med forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer og plantearter, jamfør naturmangfoldloven §§ 4 og 5. NVE vil ikke vektlegge virkninger for naturtyper og vegetasjon i den samlede vurderingen.

4.8.2 Fugl

Det fremgår av konsekvensutredningen at Vågsøy kommune er et rikt fugleområde med store forekomster av sjøfugl og rovfugl. Flere av sjøfugllokalitetene er vernet som reservater og ligger innenfor 5 km avstand til planområdet. Det er ikke registrert prioriterte arter innenfor planområdet. Generelt er virkningene for fugl i hovedsak knyttet til arealtap/habitatforringelse, støy og forstyrrelser,

kollisjonsrisiko, fragmentering og barrierevirkninger. Samlet konsekvensgrad for fugl er vurdert til middels-stor negativ i utredningen.

Influensområdet for hekkende fugl er satt til 2,5 km radius fra planområdet. Enkelte artsforekomster, hvor tiltaket ikke vil medføre virkninger for arten på grunn av avstand til hekkelokalitet og artens normale habitatbruk, er ikke tatt med i vurderingen selv om de befinner seg innenfor influensområdet.

Følgende merknader har kommet inn for temaet fugl:

For temaet naturmiljø, skriver Miljødirektoratet at havørn og trolig kongeørn hekker like i kanten av planområdet. I et influensområde på 5 km er det kjent tre hekkeplasser for havørn, to for vandrefalk, ett for kongeørn og ett for hubro. I et større influensområde er det kjent ytterligere hekkeplasser for ovennevnte arter. De skriver videre at store fugletrekk går i bred front langs kysten og at det er store sjøfuglkolonier i nærheten. Virkningene vil etter Miljødirektoratets vurdering være knyttet til kollisjonsrisiko for havørn, kongeørn, vandrefalk og trekkende fugl. De skriver for øvrig at fugletrekket ikke er kartlagt og at det mangler kartlegging av hubro. I tematisk konfliktvurdering er konfliktgraden vurdert til D-E for temaet naturmiljø.

Kommunen skriver at det befinner seg flere hekkelokaliteter for rovfugl i influensområdet. De mener at et eventuelt skadepotensial kan reduseres ved å unngå anleggsarbeid og helikoptertransport i rovfuglens hekkeperiode, og at spesielle hensyn bør innarbeides i miljøoppfølgingsprogrammet (se kapittel 4.17.5).

Fylkesmannen mener Vågsvåg vindkraftverk vil ha stor negativ virkning for hekkende kongeørn og havørn ved anlegget, og for andre hekkende rovfugl i en omkrets av 5-10 km eller mer. De er bekymret for kollisjonsfaren med vindturbinene i forbindelse med næringssøk, og mener rovfugl er utsatt på grunn av de to viktige jaktområdene på vestsiden av Vågsøy (Einevarden og Stallbrekka). Fylkesmannen er uenig i at virkningene av støy for sjøfuglreservatet Stallbrekka er vurdert til ubetydelig. De viser i den sammenheng til en studie av Watermann (2004). Fylkesmannen er videre uenig i avgrensningen av buffersonene rundt registrerte hekkelokaliteter, og mener denne er for liten for rovfugl. De er uenig i at det kun er fire reir av kollisjonsutsatte fugler som hekker nærmere enn 5 km. De skriver at innenfor denne avstanden er det registrert ett par kongeørn, tre par havørn, to par vandrefalk og ett par hubro (sju hekkeplasser totalt).

NMF mener vindkraft er den mest arealkrevende energiformen, og er derfor både nasjonalt og globalt en trussel mot det biologiske mangfoldet. De skriver at vindkraftverk med nettilknytning vil medføre fragmentering av naturmangfoldet, og at tilhørende ryddebeltene vil redusere karbonbindingen fra myrer og skog. De trekker fram virkninger for hubro (EN), som er observert i området, og virkninger for kongeørn. De mener bestanden av disse fuglene er slikt at de kan bli utryddet i løpet av få generasjoner. NMF skriver at rovfugl i særlig grad er utsatt for kollisjoner med vindturbiner, og når værforholdene tilsier dårlig sikt.

NVF skriver at områder i nærheten er viktige hekkeplasser for sjøfugl, og at områder ved og vest for Vågsvåg har hekkeplasser for havørn, kongeørn, hubro, vandrefalk, fjellvåk og tårnfalk. Disse artene er særlig kollisjonsutsatte. De skriver at det er registrert boltit og toppskarv i influensområdet. De viser til naturmangfoldloven §§ 5 og 10. NVF nevner også virkninger for bestandsutviklingen for rype. De trekker frem Einevarden og Stallbrekka naturreservat, som begge ligger i nærheten av det omsøkte vindkraftanlegget. NVF skriver videre at flaggermus sannsynlig trekker sørover forbi området, og at arten er kollisjonsutsatt. De poengterer at det har blitt gjort flere registreringer av flaggermus på Vågsvåg, og at diversiteten er svært høy på Sunnmøre. Det har blitt registrert 7-8 ulike arter, hvorav en ny registrert art i Norge.

Nedenfor følger en omtale av aktuelle rødlistede arter, deres bestandssituasjon og vurdering av eventuelle virkninger tiltaket har på disse. Artene er enten registrert eller antatt å forekomme i plan- og/eller influensområdet.

Hubro (EN, sterkt truet)

Det fremgår av konsekvensutredningen at det er tvilsomt om det er etablerte hubroterritorier i planområdet til vindkraftverket. En mulig hubrolokalitet ligger noen kilometer fra planområdet, men utenfor influensområdet (< 2,5 km).

Fylkesmannen mener det er feil at hubroen i hovedsak holder seg i lav høyde under rotorbladene og dermed ikke er kollisjonsutsatte. De hevder at aksjonsradiusen for arten er 8-10 km fra reirlokalteten i hekketida og ikke 1-2 km, slik det fremgår av utredningen.

Hubrobestanden i Norge antas å være på mellom 350 og 600 par og arten er i Artsdatabanken kategorisert som sterkt truet. Utredninger som er gjort i forbindelse med andre vindkraftprosjekter konkluderer med at hubroen hovedsakelig opererer i luftrom som gjør at den ikke er spesielt utsatt for kollisjoner med vindturbiner. Etter NVEs vurdering kan inngrep i leveområdet, habitatforringelse og forstyrrelse innebære større virkninger for hubro enn kollisjonsfare med vindturbiner. NVE konstaterer at det ikke synes å være tilhold av hubro i plan- og influensområdene til vindkraftverket. Avstanden til nærmeste antatte hekkelokalitet er etter NVEs vurdering tilstrekkelig for å unngå forstyrrelser for hekkende hubro og kollisjonsrisikoen vurderes til meget lav. Etter NVEs vurdering er plan- og influensområdene ikke spesielt viktige for hubro. NVE vil ikke vektlegge virkninger for hubro i samlet vurdering.

Hønehawk (NT, nær truet)

I følge utredningen er det trolig en hekkelokalitet ned mot bebyggelsen i Hølevika. Reiret er ikke lokalisert, men stadige observasjoner av arten i området indikerer hekking. Med bakgrunn i dette er området Hølevika derfor gitt middels-stor verdi for fugl.

Bestanden i Norge av hønehawk er på mellom 2800 og 4000 reproduserende individer. Bestandstrenden er minkende, og det antas en nedgang på mellom 5 og 10 % de siste 20 årene. Til tross for dette er hønehawk nedgradert fra "sårbar" i Norsk rødliste for arter 2006 til "nær truet" i Norsk rødliste for arter 2010. Hønehawk har ofte hekkelokaliteter i gammelskog. Arten begrenser sitt næringssøk til området rundt reiret, dersom byttedyrtilgangen er god nok. Det er hovedsakelig hogst av gammelskogsområder som er vesentlig for bestandsutviklingen, men den flyr samtidig høyt nok til at turbinene utgjør en kollisjonsrisiko. Etter NVEs vurdering vil vindkraftanlegget verken påvirke den lokale eller regionale bestanden. NVE vil derfor ikke vektlegge potensielle virkninger for arten i samlet vurdering av fugl.

Havørn (norsk ansvarsart)

Rett øst for planområdet i skrenten av Sætetua ligger det et tidligere kongeørnreir, som i de senere år har blitt benyttet av havørn. Under befaringen (2011) ble det observert havørn til og fra reiret flere ganger. Det er også registrert en hekkelokalitet ved Holvik-Veten. Begge de områdene er gitt middels verdi for fugl. Det fremgår av konsekvensutredningen at området fra Vågsøy til Bremangerlandet har vært et kjerneområde for havørn i fylket, og arten har i senere tid hatt en positiv utvikling.

Bestanden av havørn i Norge er anslått til å være 3000-4000 par. Havørn er en norsk ansvarsart, som betyr at Norge er forpliktet til å opprettholde en levedyktig bestand. NVE legger til grunn at det er en positiv bestandsutvikling for havørn i Norge. Erfaringer fra Smøla viser at havørnen er kollisjonsutsatt, men at den lokale havørnbestanden ikke har gått ned etter at Smøla vindkraftverk ble

etablert. Det er kjent at havørn bruker store områder i forbindelse med næringssøk. NVE konstaterer at arten har hatt en positiv utvikling i senere tid. På grunnlag av eksisterende kunnskap om havørn og vindkraftverks virkninger for arten, vil tiltaket etter NVEs vurdering ikke påvirke bestandsutviklingen for arten regionalt eller nasjonalt. Den lokale bestanden kan bli påvirket i form av kollisjon med roterende turbinblader. Arten er sensitiv til forstyrrelse særlig i hekkeperioden hvor støy kan føre til fortrengning fra reirlokaltet. NVE vil vektlegge områdets betydning for arten i den samlede vurderingen for fugl

Kongeørn

Like i utkanten av planområdet, vest for Hesten, ligger det trolig en hekkplass for kongeørn. I utredningen står det at Fylkesmannen oppgir at lokaliteten er usikker, men at kongeørn har blitt observert i området regelmessig over flere år. Andre mener at de stadige observasjonene bekrefter at arten hekker i området. Området er i konsekvensutredningen vurdert til å være en viktig del av territoriet til ett kongeørn par, og området vest for Hesten er verdivurdert til middels-stor med bakgrunn i dette. Det fremgår for øvrig av utredningen at fylket har en solid bestand av kongeørn med flere titalls kjente og påviste hekkplasser.

NVE viser til at kongeørn ble tatt ut av norsk rødliste for arter i 2010, og vurderes i dag til å være en livskraftig art. Undersøkelser knyttet til artens toleranse ovenfor forstyrrelser fra vindturbiner i utlandet viser sprikende resultat. Etter NVEs vurdering kan det derimot oppstå kollisjoner mellom vindturbiner og kongeørn. Sett i sammenheng med at artens utbredelse og status som livskraftig, mener NVE tiltaket ikke vil påvirke den regionale og nasjonale bestanden av kongeørn. Den lokale bestanden kan bli påvirket i form av kollisjon med roterende turbinblader og forstyrrelser ved hekkelokalitetene. NVE vil vektlegge virkninger for kongeørn i samlet vurdering.

Trekkende fugl

Det fremgår av konsekvensutredningen at en rekke fugler trekker lang norske kysten og at havområdene utenfor Vågsøy har en sentral beliggenhet i forhold til fugletrekk. Flere arter trekker primært over havet og passerer på utsiden av Vågsøya. En viktig trekkled går gjennom Ulvesundet øst for Måløy. Det er videre oppgitt i utredningen at andre arter, som ikke er knyttet til trekk over sjø, går i bredere front over Vågsøy.

Vågsvåg vindkraftverk vil ligge i trekksonen for fugletrekk langs kysten, og vil derfor kunne medføre kollisjonsrisiko for trekkende fugl. Det er samtidig vurdert til ikke å ligge i en spesielt viktig trekkled for fugl, og er derfor vurdert til å være ubetydelige for bestandssituasjonen for trekkende fugl. Det kan ikke utelukkes at sporadiske kollisjoner med truede arter kan forekomme. Med bakgrunn i dette er virkningene for fugletrekk vurdert til middels negativ konsekvens i utredningen.

Det foreligger i dag få erfaringer fra vindkraftverks virkninger på fugletrekk, men ut fra det NVE kjenner til tilsier nåværende kunnskap at virkninger for fugl på trekk er beskjedne. NVE viser til søknaden og vedlagt fagrapport om biologisk mangfold og vurderer at det er lite som tyder på at planområdet ligger sentralt i forhold til spesielt viktige trekkled for fugl. NVE har derfor vurdert at Vågsvåg vindkraftverk alene ikke vil ha betydning for bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, jf. naturmangfoldloven § 5. NVE vil ikke vektlegge virkninger for fugletrekket i samlet vurdering av virkninger for fugl for Vågsvåg vindkraftverk, men etter NVEs vurdering vil det være relevant å vurdere samlet belastning med hensyn til fugletrekk med annen vindkraftutbygging langs kysten. NVE viser i den sammenheng til kapittel 4.8.4.

NVE konstaterer at det likevel er viktig å innhente kunnskap om virkninger for fugletrekk. I den sammenheng vil NVE vise til at det er satt vilkår om for- og etterundersøkelser av virkninger for

fugletrekk ved flere vindkraftkonsesjoner i Rogaland. Resultater fra etter-undersøkelsene ved Lista vindkraftverk vil komme før en eventuell bygging av Vågsvåg vindkraftverk, og vil sammen med andre etterundersøkelser kunne bidra til mer kunnskap om eventuelle virkninger for fugletrekk. Energiloven § 10-4, første ledd, gir NVE hjemmel til i særlige tilfeller å endre fastsatte vilkår av hensyn til allmenne interesser. Dermed kan NVE endre vilkår knyttet til fugletrekket dersom etterundersøkelsene ved Lista tyder på vesentlige virkninger for naturmangfoldet

Sjøfuglreservat

Det er flere sjøfuglreservater med viktige hekkelokaliteter for sjøfugl i farvannene utenfor Vågsøy. Det nærmeste reservatet er Stallbrekka, som ligger 2,2 km fra planområdet. Einevarden 3,3 km nord for planområdet er det største fuglefjellet i fylket. Reservatet er gitt svært stor verdi i konsekvensutredningen. De andre reservatene er verdisatt fra middels (Skorpeholmane) til stor (Klovningen, Stallbrekka og Veststeinen).

NVE konstaterer at regionen er et rikt fugleområde med særlig store forekomster av sjøfugl, og at dette samtidig gjør området viktig for rovfugl i form av næringssøk. Avstand fra reservatene til det omsøkte tiltaket og tidligere erfaringer fra Mehukken vindkraftverk, som er lokalisert rett over Einevarden-reservatet, tilsier at tiltaket ikke vil medføre vesentlige virkninger for sjøfugl. NVE vil ikke vektlegge virkninger for sjøfuglreservatene i samlet vurdering.

Fylkesmannen er uenig i at virkningene av støy for sjøfuglreservatet Stallbrekka er vurdert til ubetydelig. NVE viser til støysonkartet i tilhørende fagrapport om virkninger fra støy. Kartet viser at støynivået ikke vil være av et slikt nivå ved Stallbrekka at det vil medføre vesentlige virkninger for sjøfuglreservatet. NVE slutter seg dermed til vurderingene som er gjort i konsekvensutredningen.

Andre arter

Under utreders befaring ble det observert tre boltit, som er en sjelden art i dette området, og det kan tenkes at arten hekker i nærheten. Arter som heilo, heipiplerke og steinskvett ble også observert under befaringen. Det er flere hekkelokaliteter for vandrefalk på Vågsøy, men i følge konsekvensutredningen ligger de tre lokalitetene som er registrert i Fylkesmannens viltkartlegging utenfor influensområdet (>2,5 km). Det er videre antatt at en relativt beskjeden bestand av lirype forekommer i planområdet.

NVE konstaterer at samtlige av ovennevnte arter er vurdert som livskraftige i norsk rødliste. Det er lite som tilsier at plan- og influensområdet er av vesentlig betydning for artene, og at tiltaket ikke vil medføre vesentlige virkninger. Etter NVEs vurdering vil ikke tiltaket påvirke den lokale eller regionale bestandsutviklingen for boltit, heilo, heipiplerke, steinskvett og lirype. I høringsrunden er trekkende flaggermus, fjellvåk, tårnfalk og toppskarv nevnt å forekomme i områdene, men dette er ikke bekreftet fra andre kilder. NVE vil ikke vektlegge virkninger for ovennevnte arter i samlet vurdering.

Samlet vurdering av virkninger for fugl

NVE konstaterer at regionen har et rikt fugleområde med særlig store forekomster av sjøfugl. Bratte klipper og skråninger med flere potensielle reirlokalteter, i tillegg til nærheten til sjøfuglkolonier, gjør området viktig for rovfugl. Vågsøy kommune har derfor hatt gode forekomster av rovfugl.

NVE registrerer at flere av høringsinstansen er uenige i avgrensning av influensområdet, som er satt til en radius på < 2,5 km, og det vises til ytterligere hekkelokaliteter for havørn, vandrefalk og hubro i en radius < 5 km. Etter NVEs vurdering er avgrensningen som er gjort av influensområder i tilknytning til fugl på < 2,5 km radius tilstrekkelig for å kunne vurdere vesentlige virkninger for artene.

NVE konstaterer at det ikke er registrert hekkende truede eller sårbare fugl i planområdet. NVE har vektlagt at artene kongeørn og havørn (norsk ansvarsart) har reirlokaltitet i nær tilknytning til det omsøkte vindkraftverket. Etter NVEs vurdering kan tiltaket ha betydning for den lokale bestandsutviklingen for artene i form av kollisjon med vindturbiner og forstyrrelser i hekkeperioden, hvor sistnevnte kan medføre midlertidig fortregning fra reirlokalitetene. NVE vil derfor ved en eventuell konsesjon stille vilkår at anleggsarbeidet skal legges utenom hekkeperioden for havørn(norsk ansvarsart) og kongeørn. Dette vil samtidig være positivt for andre hekkende fuglearter i plan- og influensområdet.

Ved en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår om at konsesjonær skal benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense virkninger for naturmangfoldet, jamfør naturmangfoldloven § 12. Basert på konsekvensutredningene, andre opplysninger og eksisterende kunnskap om fugl mener NVE at tiltaket alene ikke vil ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, jf. naturmangfoldloven § 5.

NVE konstaterer at plan- og influensområdet er et lokalt viktig for havørn (norsk ansvarsart) og kongeørn. Etter NVEs vurdering kan tiltaket få betydning for den lokale bestandsutviklingen for artene i form av kollisjon med vindturbiner og forstyrrelser i hekkeperioden. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille krav til at anleggsarbeidet legges utenom hekkeperioden for havørn (norsk ansvarsart) og kongeørn. Etter NVEs vurdering vil tiltaket alene ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, og etablering av vindkraftverket vil derfor ikke komme i strid med forvaltningsmål for arter, jamfør naturmangfoldloven § 5. NVE vil ikke vektlegge virkninger for fugl i den samlede vurderingen.

4.8.3 *Annen fauna*

Det fremgår av konsekvensutredningen at det ikke er registrert viktige funksjonsområder for pattedyr i planområdet. Det forekommer hjort i området og andre arter som er representative for området, herunder rev, hare og smågnagere. I utredningen er planområdet vurdert til liten verdi og konsekvensene er vurdert til liten negativ for pattedyr.

Etter NVEs vurdering vil tiltaket ha små virkninger for hjort. NVE legger til grunn at hjort kan bli forstyrret av tiltaket og særlig i anleggsperioden, men at dyrene forventes å tilpasse seg vindkraftverket etter noe tilvenningstid. Erfaringer viser at vilt tilpasser seg anlegget i driftsfasen og vender seg til de tekniske konstruksjonene over tid. Etter NVEs vurdering vil virkningene for andre arter være liten. NVE vil ikke vektlegge virkninger for annen fauna i den samlede vurderingen av Vågsvåg vindkraftverk.

4.8.4 *Samlet belastning for naturmangfold*

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningen av et økosystem vurderes ut i fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Ifølge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 381-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkning på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep. NVE vil først presentere eksisterende og planlagte inngrep som anses som relevante for vurdering av samlet belastning. Deretter vurderes samlet belastning for verdifulle naturtyper og arter som vil bli berørt av flere tiltak.

Eksisterende og planlagte inngrep i området

Det foreligger flere planer om vindkraftverk i regionen. Nord i Sogn og Fjordane er det omsøkt, konsesjonsgitt og idriftsatt følgende vindkraftverk:

- Guleslettene vindkraftverk i Bremanger og Flora kommuner, omsøkt, 160 MW
- Bremangerlandet vindkraftverk i Bremanger kommune, omsøkt, 80 MW
- Hennøy vindkraftverk i Bremanger kommune, omsøkt, 35 MW
- Testområdet Stadt, konsesjonsgitt, <10 MW
- Mehuken I og II vindkraftverk i Vågsøy kommune, idriftsatt, 4,25 MW og 18,40 MW
- Okla vindkraftverk i Selje kommune, konsesjonsgitt, 21 MW

Når det gjelder vannkraftutbygging i regionen og hensyn til forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5, så innebærer vannkraftverkene forskjellige påvirkningsfaktorer enn vindkraftverk og kraftledninger. Vannkraftverk vil i det vesentlige ha virkninger for helt ulike arter og funksjoner i økosystemet. Vannkraftverk påvirker i hovedsak flora og fauna tilknyttet i umiddelbar nærhet av vannstrengen som berøres. NVE mener på bakgrunn av dette at eksisterende og nye vannkraftverk ikke direkte vil forsterke virkningen av vindkraftverkene og kraftledningene for enkeltarter eller spesielle naturtyper. NVE har derfor ikke tatt med denne typen energianlegg i sin vurdering av samlet belastning for naturmangfold.

Statnett SF har fått konsesjon til en 420 kV kraftledning i indre deler av Sogn og Fjordane, men etter NVEs vurdering er avstanden så stor at det ikke er relevant å se den i sammenheng med de planlagte og eksisterende vindkraftprosjektene i ytre deler av Sogn og Fjordane. NVE konstaterer at det fins flere strekninger med regionalnett, som går ut til kystområdet, herunder regionalnettet fra Bryggja til Deknepollen. Etter NVEs vurdering er det først og fremst vindkraftutbygging med tilhørende nettilknytning, som samlet kan medføre en belastning for artene. NVE konstaterer at kraftledninger generelt kan medføre økt kollisjonsfare for fugl.

Utover dette er det ingen andre planlagte inngrep og påvirkninger i området som NVE er kjent med og som anses å være relevante for vurderingene av samlet belastning i tilknytning til Vågsvåg vindkraftverk.

Samlet belastning

NVE har i kapittel 4.8.1-4.8.3 vurdert virkninger for henholdsvis naturtyper og vegetasjon, fugl og annen fauna.

For temaet naturtyper og vegetasjon, konstaterer NVE at det ikke er registrert viktige naturtypelokaliteter, utvalgte naturtyper, rødlistede eller prioriterte vegetasjon/plantearter i planområdet. Store deler av området består av kystlynghei, som er rødlistet som sterkt truet (EN), men gjengroing og kvaliteten på naturtypen er ikke av en slik karakter som tilsier at området er verdifullt. Etter NVEs vurdering vil ikke tiltaket medføre vesentlige virkninger for naturtyper og vegetasjon.

For temaet fugl, har NVE vektlagt at området er et lokalt viktig område for kongeørn og havørn (norsk ansvarsart). Etter NVEs vurdering kan tiltaket ha betydning for den lokale bestandsutviklingen for disse artene i form av kollisjon med vindturbiner og forstyrrelser i hekkeperioden, hvor sistnevnte kan medføre midlertidig fortregning fra hekkelokalitetene. Etter NVEs vurdering vil Vågsvåg vindkraftverk alene ikke ha betydning for regional eller nasjonal bestandsutvikling for truede og sårbare fuglearter, jamfør naturmangfoldloven § 10. Med bakgrunn i potensielle virkninger for den lokale bestanden for kongeørn og havørn (norsk ansvarsart), har NVE valgt å vurdere samlet

belastning for disse artene. Med bakgrunn i at vindkraftverket ligger sentralt i trekksonen for fugletrekk, har NVE valgt å vurdere samlet belastning for trekkende fugl langs kysten.

For temaet annen fauna, har NVE vurdert, at tiltaket ikke vil medføre vesentlige virkningene for andre arter.

Med bakgrunn i dette konstaterer NVE at vurdering av samlet belastning for naturmangfold knytter seg i hovedsak til virkninger for fugl, herunder virkninger for kongeørn, havørn (norsk ansvarsart) og trekkende fugl.

Følgende merknader har kommet inn vedrørende samlet belastning:

Fylkesmannen mener at sammen med Mehuken vindkraftverk vil det omsøkte vindkraftverket medføre en bred hindring for fugl over Vågsøya, og at virkningene mest sannsynlig vil være middelsstor eller stor negativ. Fylkesmannen mener at den delen av utredningen om samlet belastning som er basert på en aksjonsradius på 2,5 km ikke er relevant, derimot ser 5 km aksjonsradius ut til å være mer relevant. Det igjen viser til at 40 % av kjente havørnlokaliteter og 52 % kjente vandrefalk lokaliteter i Sogn og Fjordane vil kunne få et vindkraftverk nær seg.

Vågsøy SV skriver at Mehuken vindkraftverk, som allerede er etablert i området har høyt konfliktpotensial i forhold til biologisk mangfold. De mener at fuglefjellet Einevarden, som er det sørligste fuglefjellet i Norge, vil bli innringet av vindturbiner med Mehuken i nordvest og henholdsvis Vågsvåg og Bremangerlandet i øst og sør. De stiller spørsmål til hvorfor det ikke er gjort en vurdering av samlet belastning for disse tre vindkraftverkene. NMF trekker fram samlet belastning for artene, basert på flere søknader om utbygging av vindkraftverk langs kysten. De mener virkninger for fugl, derfor må vurderes som en del av en større utbyggingsplan. YNT mener det er viktig at NVE behandler de omsøkte prosjektene i fylket samlet, slik at den samlede belastningen for naturmiljøet blir vurdert. NVE skriver at når det gjelder samlet belastning mener de at det vil være en ekstra belastning med flere og mindre anlegg spredt langs kysten. De skriver videre at de er bekymret over den samlede belastningen for fugl med flere vindkraftverk i leveområdene for artene langs kysten, herunder havørn.

Kongeørn

NVE viser til at kongeørn ble tatt ut av norsk rødliste for arter i 2010, og vurderes i dag til å være en livskraftig art. Undersøkelser knyttet til artens toleranse ovenfor forstyrrelser fra vindturbiner i utlandet viser sprikende resultat. Etter NVEs vurdering kan det derimot oppstå kollisjoner mellom vindturbiner og kongeørn. Sett i sammenheng med at artens utbredelse og status som livskraftig, mener NVE tiltakene samlet ikke vil påvirke den regionale og nasjonale bestanden av kongeørn.

Havørn (norsk ansvarsart)

Havørnbestanden i Norge er anslått til å være 3000-4000 par, og bestanden er i vekst. Norsk Ornitologisk Forening beregnet i 2005 at det var en bestand på 150-200 par i Sogn og Fjordane. Havørn er ikke en rødlistet art, men er norsk ansvarsart. Dette betyr at Norge har forpliktet seg til å opprettholde en levedyktig bestand. Etablering av vindkraftverk kan medføre en kollisjonsrisiko og fortregning fra området.

Det fremgår av konsekvensutredningen at det er særlig hekkende havørn, som gjerne hekker ute ved kysten, som blir mest berørt av vindkraftprosjektene sammenlignet med annen rovfugl. Det er per i

dag 139 kjente og sannsynlige hekkelokaliteter for havørn i fylket¹. Med en buffersone på 5 km vil 40 % av kjente havørnlokaliteter i fylket kunne få et vindkraftverk i eller tett ved leveområdene, men en mer realistisk buffersone vil tallet være 23 %. Med bakgrunn i dette er det sannsynlig at kjente hekkelokaliteter for havørn vil kunne gå tapt i form av fortrenkning i tilknytning til forstyrrelse. Det er kjent at havørn bruker store områder i forbindelse med næringssøk, og vindkraftverkene kan også utgjøre en kollisjonsrisiko for arten. Etter NVEs vurdering kan vindkraftutbyggingene i regionen potensielt medføre virkninger for havørn.

Trekkende fugl

Det fremgår av konsekvensutredningen at Vågsvåg vindkraftverk ligger innenfor trekksonen til fugl på vår- og høsttrekk langs norskekysten. Dette er også tilfelle for de andre planlagte og eksisterende vindkraftverkene i regionen. For hvert av vindkraftverkene vil faren for kollisjoner med trekkende fugl øke. Etter NVEs vurdering vil fuglene som trekker over havområdene ikke bli berørt i vesentlig grad, men det kan ikke utelukkes at kollisjoner med trekkende fugl over kystområdene vil forekomme. Risikoen for kollisjoner for enkeltindivider av truede og sårbare arter vil naturlig nok reduseres dersom det ikke gis konsesjon til alle prosjektene. Det foreligger i dag få erfaringer fra vindkraftverks virkninger på fugletrekk, men ut fra det NVE kjenner til tilsier nåværende kunnskap at virkninger for fugl på trekk er beskjedne.

NVE har i det ovenstående vurdert den samlede belastningen, jamfør naturmangfoldloven § 10, av eksisterende og planlagte tiltak i regionen. Etter NVEs vurdering vil ikke tiltakene samlet ha betydning for den lokale og regionale bestandsutvikling av rødlistede arter. Samlet vil tiltakene etter NVEs vurdering kunne medføre virkninger for havørn og trekkende fugl. NVE vil vektlegge dette i den samlede vurderingen.

4.9 Inngrepsfrie naturområder (INON) og vernede områder

Vest for Hestetinden og nord mot Meisaneset, se figur i kapittel 2.3, er det et lite gjenværende inngrepsfritt naturområde sone 2 (1-3 km fra tekniske inngrep). Etablering av Vågsvåg vindkraftverk vil medføre bortfall at dette området, som er på i overkant av 1 km². Det er siste rest av INON ved Vågsvåg. Det er generelt lite gjenværende INON igjen i kommunen. Tiltaket vil ikke medføre inngrep i vernede områder. Det fins for øvrig en rekke sjøfuglreservat i kommunen, i tillegg til myrreservatet Movatna nord for planområdet og naturreservatet Refvikvatnet nordøst for planområdet. Tiltaket vil ikke medføre virkninger for de to sist nevnte. Virkninger for fugler vurdert i kapittel 4.8.

NVF og AFT mener at tap av INON fra fjord til fjell burde vært verdisatt høyere. Fylkesmannen påpeker at det ikke er gitt noen verdivurdering av INON, og fremhever at for Vågsvåg vindkraftverk vil et lite (1,03 km²), men et viktig ”fjord-til-fjell” område gå tapt. De mener at konsekvensgraden burde vært vurdert til middels-stor negativ.

NVE legger til grunn at reduksjon av INON ofte vil være en følge av etablering av vindkraftverk. Vindkraftverk må lokaliseres der vindressursen er god og i områder uten bebyggelse. Disse områdene er ofte definert som INON. Det har siden midten av 1990-tallet vært en politisk målsetning om at inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad skal bevares for fremtiden. NVE konstaterer at gjenværende INON er av lokalitetstype ”fra fjord til fjell”, som har prioritert kvalitet. Sammenlignet med andre vindkraftplaner i regionen er imidlertid reduksjonen av INON liten ved en etablering av Vågsvåg vindkraftverk.

¹ I disse beregningene er samtlige vindkraftprosjekter i fylket medregnet, herunder vindkraftprosjektene nord og sør for Sognefjordene.

Etter NVEs vurdering vil tiltaket medføre et lite bortfall av INON med lokalitetstype ”fra fjord til fjell”. NVE vil ikke vektlegge reduksjon av INON i den samlede vurderingen av Vågsvåg vindkraftverk.

4.10 Støy

I følge konsekvensutredningen er det 24 helårsbolig og 5 fritidsboliger, som vil kunne få et støynivå over anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dB. Det er lagt til grunn turbintype Vestas V90, med en kildestøy på 109 dB. Dersom turbintypen Siemens 3.0 – 101 velges, som har 108 dB kildestøy, vil 11 helårsboliger og 3 fritidsboliger få et støynivå over den anbefalte grenseverdien. Det er oppgitt i søknaden at støybildet i området er preget av naturlyder fra bølger og vind. Ingen boliger er beregnet til å få et støynivå over L_{den} 50 dB. I tilleggsrapport datert 30.04.2012 er det utredet for kildestøy på 106 dB, hvor det fremkommer at ingen helårs- og fritidsboliger vil kunne få et støynivå over L_{den} 45 dB. Mange boliger vil befinne seg i støysonen L_{den} 40-45 dB.

Flere av høringsuttalelsene påpeker støyvirkninger for bebyggelse, herunder Vågsøy SV og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Vågsøy kommune stiller som forutsetning i sitt vedtak, at det blir brukt støysvake turbiner slik at samtlige boliger kommer innenfor de anbefalte støygrenser. De mener dette også vil ha positiv virkning på støy mot de etablerte fuglereservat i influensområdet. NVF mener at til tross for støydempende turbiner vil støy være et stort problem for bebyggelse. Sogn og Fjordane turlag (SFT) mener støyvirkningene er vesentlige og skriver at sammenlignet med kraftproduksjonen og andre vindkraftprosjekter er dette prosjektet klart verst. Selv om kildestøyen reduseres vil fremdeles flere boliger være nær grenseverdiene. De skriver at støyvirkningene alene er grunn nok til å avslå konsesjonssøknaden. De kommenterer utbyggingsløsningen, og skriver at det må vurderes å fjerne eller flytte vindturbiner for å redusere de støyvirkningene, og at vindturbinen, som er tenkt plassert på det kjente turmålet Hestetinden, må flyttes lenger vekk fra toppen.

NVE konstaterer at 24 helårsbolig og 5 fritidsboliger kan få et støynivå over anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dB, dersom Vestas V90 med 109 dB kildestøy legges til grunn. Omfanget vil reduseres dersom en turbintype med lavere kildestøy blir benyttet. NVE minner om at den anbefalte grenseverdien på L_{den} 45 dBA er retningsgivende, og ikke et absolutt krav til støynivå. NVE vil påpeke at den anbefalte grenseverdien er et uttrykk for hva samfunnet bør akseptere ved etablering av vindkraftverk. Etter NVEs vurdering er det likevel viktig å unngå vesentlige støyvirkninger særlig for helårsboliger og andre støyfølsomme bygninger. Avbøtende tiltak er enten å kjøre turbiner i støysvak modi når støyforholdene tilsier det, velge støysvake vindturbiner, å stenge de og/eller fjerne/flytte turbiner, eller å inngå minnelige avtaler med berørte parter. Gjennomføring av slike tiltak må i midlertidig alltid vurderes opp mot redusert kraftproduksjon.

Dersom det gis konsesjon, vil NVE sette vilkår om at støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk skal være under L_{den} 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger L_{den} 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal dette vurderes i en detaljplan. Detaljplanen skal videre omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. NVE legger til grunn at det så langt råd er forsøkes å inngå minnelige avtaler mellom tiltakshaver og berørte parter. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over L_{den} 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen. NVE forutsetter at konsesjonær i samråd med kommunene vurderer dette i forbindelse med utarbeidelse av detaljplanen.

NVE konstaterer at støy også vil kunne medføre virkninger for bruk av området utover bebyggelse. NVE konstaterer at tiltaket blant annet vil medføre støy for friluftsliv og rekreasjon i området, og støyen innenfor planområdet til vindkraftverket vil være over de anbefalte grensene for stille områder i støyretningslinjen T-1442. Dette vil imidlertid være tilfelle i alle vindkraftverk, og et vindkraftverk vil

uansett medføre en endret friluftslivsopplevelse gjennom blant annet visuelle virkninger. Se kapittel 4.6 for øvrige virkninger for friluftsliv og ferdsel.

Selve etableringen av vindkraftverket vil forårsake støyulemper for omgivelsene i en tidsavgrenset periode. De dominerende støykildene i anleggsperioden vil være sprengningsarbeid, anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. NVE legger til grunn at virkninger knyttet til anleggsvirksomhet i hovedsak knyttes til etablering av veier, fundamenter og kraftlinjer, og mindre til oppføringen av turbinene. Etter NVEs vurdering er de negative virkningene knyttet til anleggsperioden små.

NVE konstaterer at Vågsvåg vindkraftverk kan medføre et støynivå over den anbefalte grenseverdien på L_{den} 45 dBA for 24 helårsboliger og 5 fritidsboliger, dersom turbintype med 109 dB kildestøy legges til grunn. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at støynivået ved bygninger med antatt støyfølsomt bruksformål ikke skal overskride L_{den} 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger L_{den} 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal dette vurderes i en detaljplan. Detaljplanen skal videre omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. Vindkraftverket vil også gi støyvirkninger for friluftsliv og rekreasjon i området. Utover dette er de negative virkningene knyttet til støy i anleggsperioden vurdert til små. NVE vil vektlegge virkninger for støy for bebyggelse i den samlede vurderingen av vindkraftverket.

4.11 Skyggekast og refleksblink

I følge konsekvensutredningen vil ingen boliger få skyggekast over 10 timer per år. Beregningene er basert på forventet skyggekast. Teoretisk skyggekast tar ikke hensyn til antall soltimer og er et såkalt ”verste-tilfelle-scenario”. I utredningen er det valgt ut seks skyggekastmottakere, hvorav en helårsbolig og noen sjøhus på østsiden av Torskangerpollen vil få et omfang av teoretisk skyggekast på 46:40 timer per år og 40 minutter per dag. Samme mottaker vil få 6:25 timer forventet skyggekast per år.

NVEs anbefalte grenseverdier for skyggekast er 30 timer teoretisk skyggekast per år, 30 minutter teoretisk skyggekast per dag og 8 timer faktisk skyggekast per år. NVE konstaterer at vindkraftverket ikke vil medføre skyggekast for boliger over gjeldende grenseverdier for forventet skyggekast, og kun i begrenset omfang overskride grenseverdier for teoretisk skyggekast. Etter NVEs vurdering vil det ikke være nødvendig med avbøtende tiltak knyttet til skyggekast.

NVE konstaterer at friluftslivet kan påvirkes av skyggekast og det vises til kapittel 4.6 for vurdering av virkninger for friluftsliv og ferdsel. Etter NVEs erfaring opptrer refleksblink fra vindturbiner sjeldent. Normalt vil refleksvirkningen fra vindturbinene halveres første driftsår. Etter NVEs vurdering anses ikke refleksblink å være en aktuell problemstilling i forbindelse med de omsøkte vindkraftverkene.

Dersom prosjektet blir vesentlig endret skal oppdaterte skyggekastberegninger inngå i detaljplanen. Planen skal godkjennes av NVE og legges til grunn for miljø-, transport- og anleggsplan. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette som vilkår at faktisk skyggekast ikke skal overstige åtte timer per år ved bygg med skyggekastfølsomt bruk.

NVE konstaterer at vindkraftverket ikke vil medføre skyggekast for boliger over gjeldende grenseverdier for forventet skyggekast, og vil ikke vektlegge skyggekast i den samlede vurderingen av vindkraftverket.

4.12 Ising og iskast

Planområdet ligger mellom 250-320 moh og kystnært. De klimatiske forholdene i planområdet tilsier at det er lite sannsynlig med vesentlig ising på vindturbinbladene. NVEs isingskart tilsier at antall timer per år med ising > 10 g/time vil kunne ligge på mellom 0-100 i største delen av planområdet. Etter NVEs vurdering vil ikke ising utgjøre et vesentlig problem for Vågsvåg vindkraftverk. Tiltakshaver opplyser i søknaden om at det er registrert lite ising på turbinbladene i Mehuken vindkraftverk, like nord for Vågsvåg.

Det kan oppstå iskast fra vindturbiner i drift. De største farene ved iskast vil etter NVEs vurdering være knyttet til friluftsliv vinterstid, og vedlikeholdsarbeid i vindkraftverket. Sannsynligheten for å bli truffet av iskast anses som liten, både for folk som ferdes i området. Ved en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår som forplikter konsesjonær til å vurdere risikoen for iskast i vindkraftverket. NVE vil fastsette vilkår som forplikter konsesjonær til å utarbeide rutiner for å varsle allmennheten i perioder med fare for iskast, for eksempel ved at det settes opp informasjonsskilt ved innfartsårene til vindkraftverket. NVE vil på nåværende tidspunkt ikke stille krav om installering av avisingssystem på rotorbladene, men presiserer at NVE kan stille ytterligere krav til tiltak dersom risikoen for iskast viser seg å begrense friluftslivsutøvelsen i planområdet. NVE vil ikke vektlegge ising og iskast i den samlede vurderingen.

4.13 Landbruk og skogbruk

I følge konsekvensutredningen er det ikke dyrket mark eller gjødsla beite i planområdet eller i området for adkomstvei. Planområdet inngår i beiteområdet til Nordsida Beitelag, men det har ikke vært dyr på utmarksbeite i området de senere årene. Når det gjelder skogbruk, fremkommer det at området for vindkraftverket og adkomstveien ikke er av vesentlig betydning. Videre fremkommer det at det drives organisert hjortejakt i området av valdet Vågsvåg. Etter NVEs vurdering vil anlegget påvirke jordbruk og skogsdrift i ubetydelig grad, og jakt i området bedrives som før. NVE vil ikke vektlegge virkninger for landbruk og skogbruk i den samlede vurderingen.

4.14 Drikkevann og forurensning

Ifølge konsekvensutredningen finnes det ingen registrerte drikkevannskilder eller reservevannskilder i planområdet eller i områder berørt av adkomstvei eller nettilknytning. Et høydebasseng for vannforsyning til Torskangerpollen ligger i nær stedet hvor adkomstveien begynner. Det opplyses om at det heller ikke er kjent private grunnvannsbrønner i området.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane skriver at fjellvannene i planområdet er viktige ferskvannslokaliteter for flere arter, og at disse vil være utsatt for tilslamming og forurensning fra anleggsarbeidet. De mener at det må settes vilkår om bruk av sprengstoff, diesel, olje og andre kjemikalier, samt avrenning fra løsmasser og svevestøv. Sogn og Fjordane turlag (SFT) ber NVE stille krav til kvaliteten på veigrusen som skal benyttes til intern- og adkomstveier, med hensyn til støv og forurensning av vannene i planområdet.

På bakgrunn av erfaringer fra etablerte vindkraftverk i Norge i dag, vil det etter NVEs vurdering ikke være vesentlig fare for forurensning fra anlegget i driftsfasen, og det er lite sannsynlig med virkninger knyttet til utslipp av miljøfarlige stoffer. Oljelekkasjer kan være et mer aktuelt tema. Ved en eventuell konsesjon forutsetter NVE at det gjennomføres risikoreduserende tiltak knyttet til oljelekkasje og andre utslipp, dersom det vurderes som nødvendig. Dette skal i tilfelle beskrives i en miljø-, transport- og anleggsplan. NVE vil ikke stille vilkår om kvalitetskrav til veigrusen.

Etter NVEs vurdering vil det ikke være vesentlig fare for forurensning fra anlegget, og NVE vil ikke vektlegge dette i den samlede vurderingen.

4.15 Andre samfunnsvirkninger

4.15.1 Sysselsetting og økonomiske virkninger for lokalsamfunnet

Vågsøy kommune hadde per 01.01.2011 ca. 6000 innbyggere, hvor ca. halvparten var bosatt i Måløy. Det har vært en jevn nedgang i befolkningen i Vågsøy kommune de siste 40 årene. Det fremgår av søknaden at sysselsetting i tjenesteytende næringer har økt de siste årene, og at det fine flere nyetablerte bedrifter som leverer blant annet produkter til vindkraftsektoren. Vågsøy kommune har ca. 3000 arbeidsplasser. Kommunen er den eneste i fylket som har vindkraftverk i drift, og det vises til sysselsettingstall fra Mehuken. Det er anslått at Mehuken vindkraftverk gav 80 årsverk totalt på landsbasis i anleggsfasen, hvorav 20 årsverk lokalt og 40 regionalt. I driftsfasen har Mehuken I og II skapt ca. 10 årsverk. Vågsvåg vindkraftverk (24 MW) er på størrelsen med Mehuken I og II, og det kan forventes lignende verdiskapning og sysselsettingseffekt. Vågsøy kommune har innført eiendomsskatt for verker og bruk. Ifølge konsekvensutredningen vil tiltaket medføre små positive økonomiske virkninger for kommunen og det lokale næringslivet.

Vågsøy SV oppfatter prosjektet som marginalt, og som knapt ville vært interessant hvis det ikke hadde vært for driftsmessige fordeler ved samdrift med Mehuken I og II. De skriver at samtlige virkninger kommer ut som negative, foruten en svak positiv økonomisk effekt. De mener at lokalsamfunnet sitter igjen med ulempene, uten rimelig kompensasjon i form av inntekter eller sysselsettingseffekter utover anleggsperioden. De mener at grunneieravtaler ikke kan tilleggs avgjørende vekt.

Sysselsettingsvirkningene av en vindkraftutbygging er størst i anleggsfasen. Den lokale og regionale sysselsettingsandelen vil særlig være knyttet til bygging av infrastruktur og vindturbinfundamenter. Erfaringer fra etablerte vindkraftverk i Norge tilsier at det vil genereres rundt 1,5 årsverk per MW direkte knyttet til utbyggingsfasen. Dette innebærer at en full utbygging av Vågsvåg vindkraftverk vil medføre en direkte sysselsettingsvirkning på ca. 36 årsverk i anleggsfasen. En liten del av sysselsettingsbehovet vil dekkes av ansatte hos turbinleverandøren i anleggsfasen, og lokale/regionale entreprenører vil kunne benyttes til det resterende arbeidet. Når det gjelder direkte sysselsettingsvirkninger i driftsperioden, tilsier erfaringer fra etablerte vindkraftverk i Norge at 15-25 MW installert effekt medfører én arbeidsplass. Basert på ovennevnte erfaringer kan det i driftsfasen antas at en full utbygging av Vågsvåg vindkraftverk vil medføre ca. 1 arbeidsplass. I tillegg kommer indirekte sysselsettingsvirkninger. Kartlegging av sysselsettingsvirkninger ved vindkraftverk i Norge, Sverige, Canada og USA tyder på at antallet indirekte arbeidsplasser vil være høyere enn antallet direkte arbeidsplasser i driftsperioden, gjennom blant annet økt etterspørsel etter varer og tjenester. Etter NVEs vurdering kan tiltakshavers beregninger basert på Mehuken I og II antas å være rimelig, dersom indirekte arbeidsplasser legges til grunn i driftsfasen.

I tillegg til direkte og indirekte sysselsettingsvirkninger i Vågsøy kommune vil tiltaket også kunne medføre positive direkte økonomiske virkninger for kommunen og lokalsamfunnet, blant annet i form av eiendomsskatt og kompensasjon til grunneiere for bruk av grunn.

Vågsvåg vindkraftverk vil etter NVEs vurdering medføre noe positive økonomiske virkninger for Vågsøy kommune og lokalsamfunnet. Anlegget vil kunne bidra til økt sysselsetting lokalt og regionalt. Det anslås at en utbygging kan generere ca. 36 årsverk i anleggsfasen og én arbeidsplass i driftsfasen. Bygging, drift og vedlikehold vil også medføre indirekte arbeidsplasser ved økt etterspørsel etter varer og tjenester lokalt og regionalt. Erfaringer fra andre vindkraftverk tilsier at antall indirekte arbeidsplasser kan bli flere enn de direkte

arbeidsplassene i vindkraftverket. Vågsøy kommune har innført eiendomsskatt for verker og bruk, som vil komme innbyggerne til gode. NVE har vektlagt økonomiske virkninger for kommune i den samlede vurderingen.

4.15.2 Forsvarets installasjoner

Forsvarsbygg skriver at vindkraftverket vil ligge i fri sikt til Luftforsvarets (LF) radar i området. Avstanden mellom radaren og nærmeste vindturbin er ca. 5 km. De skriver at vindkraftverket kan påvirke radaren i form av sekundær refleksjoner (falske mål og jamming), og at det vil være vanskelig å innføre tiltak som kan redusere disse virkningene. De stiller som krav ved en eventuell konsesjon at vindturbinenes utforming og plassering bør være slik at de dekker en så liten sektor som mulig, samt bygges så lavt i terrenget som mulig (< 280 moh), og at turbinplasseringene må godkjennes av Forsvaret før byggingen starter. De skriver at påvirkning på LFs bakkebaserte radarinstallasjon er tolererbar og at tiltaket derfor er vurdert til kategori B i definert problemhierarki.

NVE konstaterer at en vindkraftutbygging i området kan medføre konflikt med Forsvarets installasjoner. NVE vil ved en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at konsesjonær, i samarbeid med Forsvarsbygg, skal utarbeide forslag til avbøtende tiltak. Nødvendige tiltak skal dokumenteres og forelegges NVE innen start for anleggsarbeidet. NVE kan kreve tredjeparts verifikasjon av hva som er nødvendige tiltak.

4.15.3 Luftfart

I følge søknaden har Avinor foretatt en vurdering av det planlagte vindkraftverket, og det fremgår at de ikke har spesielle interesser i området. Norsk Luftambulanse opplyser at utbyggingen vurderes til ikke å ha noen innvirkning på generell helikopterflyging i området.

NVE konstaterer at Vågsvåg vindkraftverk ikke vil medføre vesentlige virkninger for luftfarten. I en eventuell konsesjon vil NVE sette vilkår om at merking av vindturbinene til enhver tid gjøres i samsvar med gjeldende forskrifter, herunder lysmerking. Posisjon og høyde for hver vindturbin skal innrapporteres til Statens Kartverk for oppdatering av hinderdatabasen.

4.15.4 Radio- og TV-signaler

Norkring AS skriver at det er lite sannsynlig at tiltaket vil medføre forstyrrelse av radio- og TV-signaler. Dersom det skulle oppstå forstyrrelse, ønsker Norkring å komme tilbake til saken. De skriver at det i tilfelle kan være nødvendig å etablere en eller flere ekstra sendere i området. Det fremgår av søknaden av i følge Telenor vil ikke tiltaket medføre problemer for nåværende radiolinjer.

Dersom det gis konsesjon, vil NVE sette vilkår om at konsesjonær må iverksette tiltak dersom vindkraftverket medfører forstyrrelse av radio- og TV-signaler.

4.16 Veier og transport

4.16.1 Adkomstvei

Det er planlagt adkomstvei til planområdet fra Fylkesvei 601 nord for Vågsvåg. Veien vil ha en lengde på ca. 2,3 km og en gjennomsnittlig kjørebredde på ca. 5,5 km.

NVE forutsetter at planlegging av avkjørselen fra Fylkesvei 601 skjer i samråd med Statens vegvesen.

4.16.2 Transport og internveier

Komponentene er planlagt transporter med skip til dypvannskai nær vindkraftverket og videre med spesialkjøretøy til utbyggingsområdet. To alternative kaiområder er vurdert, hvor den ene er Intercomterminalen i Måløy og den andre er kai ved ”Vågsøy ferdigbetong” i Vågsvåg. Det er i søknaden oppgitt at det vil være behov for flere tiltak på kai og/eller transportvei. Når det gjelder det interne veinettet, så kan denne få en samlet lengde på ca. 3,4 km.

Fylkeskommunen skriver i sin uttalelse at tiltakshaver må ta kostnaden ved utbedring av fylkesveinettet der det er behov for det i sammenheng med utbygging av vindkraftanlegget. Kommunen stiller krav i sitt vedtak om at det ytes minimum 2 millioner til veiutbedring på strekninga Måløy – Holvik – Vågsvåg. NVE kommenterer veitraseen, som de mener må utvides og dermed vil gå utover hagene til flere boliger langs traseen.

I en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan, som er gjeldende ved bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget. En slik plan vil blant annet omfatte ulike forhold vedrører internveinettet og hvordan aktuelle transportoppdrag skal foregå. Den skal blant annet omtale hvordan natur- og samfunnsinteresser, herunder beboere og brukere, skal hensyntas i forbindelse med bygging av veinett og transport av turbin- og kraftlinjekomponenter. NVE legger til grunn at vurderinger av kaianlegg, mellomlagring og transport av turbin- og kraftlinjekomponenter legges frem i miljø-, transport- og anleggsplanen, som skal sendes NVE før tiltaket igangsettes. Planen skal utarbeides i samsvar med NVEs veileder om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av anlegg med konsesjon etter energiloven, og skal utarbeides i samråd med Vågsøy kommune og representanter for berørte grunneiere/rettighetshavere.

Dersom det gis konsesjon, vil NVE sette vilkår om at konsesjonær skal stenge adkomstvei for allmenn motorisert ferdsel. NVE vil påpeke at kostnader knyttet til forbedring av fylkesveinettet, herunder utvidelser av bredde, kryss, svinger og eventuell styrking av bæreevne, må bæres av tiltakshaver.

NVE konstaterer at dersom det meddeles konsesjon skal det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan for tiltaket. Denne planen skal ivareta hensyn knyttet til blant annet veier og transport. NVE vil videre sette vilkår om at konsesjonær skal stenge adkomstvei for allmenn motorisert ferdsel, og avklare bruk av veiene utover transport tilknyttet drift og vedlikehold med Vågsøy og representanter for berørte grunneiere/rettighetshavere.

4.17 Annet

4.17.1 Klimapolitikk

NMF uttaler seg til vindkraft ut i fra et klimaperspektiv. De skriver at kraftproduksjonen er ustabil, og at dette er utfordrende for kraftledningsnettet. De skriver videre at denne type kraftproduksjon må suppleres med termiske kraftverk som kull og gass, og derfor ikke er like miljøvennlig som det gis uttrykk for. De mener energieffektivisering og dypgeotermisk energiproduksjon er det mest klimavennlige alternativet. NVE skriver at vindkraft kun vil være et klimatiltak dersom det erstatter fossil energi. De viser til omsøkte vind- og vannkraftprosjekter, og mener Sogn og Fjordane vil få en for stor belastning. NVE ønsker heller at færre og større prosjekter med lavt konfliktpotensial realiseres, i stedet for mindre prosjekter som Vågsvåg vindkraftverk.

NVE konstaterer at tiltakshaver i henhold til det meddelte utredningsprogrammet har redegjort for hvordan vindkraftanlegget kan vurderes som et klimatiltak. Dette er etter NVEs vurdering gjort tilstrekkelig for temaet. Når det gjelder spørsmål om satsning på fornybar energiproduksjon i Norge, herunder alternative energikilder, viser NVE til politiske fastsatte fornybarmål. NVE vil ikke gå

nærmere inn i disse i enkelte vedtakene. NVE vil i kapittel 5 gjøre en avveining mellom fordeler ved energiproduksjon og ulempene det måtte medføre for miljø og samfunn. Når det gjelder vindkraft som ren energi og effektiv energikilde, konstaterer NVE at vindkraft kommer best ut i de aller fleste rapporter om klima- og energiregnskap.

4.17.2 Risiko og beredskap

Turløypegruppa i Vågsvåg er bekymret for skade på hus og hjem ved et eventuelt havari, og viser til orkanen "Dagmar" og dens skade på vindturbinene på Mehuken hvor flere deler ble funnet hundre meter fra vindturbinene. De henviser til forskere som mener vi må forberede oss på hyppigere og kraftigere uvær, og mener i den sammenheng at det harmonerer dårlig med å ha vindturbiner plassert i fjellsiden over et boligområde. Etter NVEs vurdering tilsier avstanden fra det omsøkte anlegget til bebyggelsen at tiltaket ikke vil medføre fare for skade på boliger.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane etterlyser ROS-analyser, og mener dette bør gjøres som et ledd i den videre planprosessen, blant annet bør konsekvenser av klimaendringer være en del av en slik analyse. NVE minner om at tiltakshaver må utarbeide en ROS-analyse i henhold til beredskapsforskriften dersom vindkraftverket etableres. Denne analysen, som ikke vil dekke alle risiko- og sårbarhetstemaer, er etter NVEs vurdering tilstrekkelig sammen med vilkårene knyttet til blant annet iskast.

4.17.3 Verditap på eiendom

Turløypegruppa i Vågsvåg kommenterer negative virkninger på eiendomsverdien på grunn av visuelle virkninger og støy for bebyggelse i Vågsvåg.

NVE mener at det er usikkerhet knyttet til utvikling av boligpriser og eventuelle verditap av hytter og hyttebygging. Eiendommers verdi og attraktivitet påvirkes av mange faktorer. Etter NVEs vurdering er det sannsynlig at prisene for eiendommer som er svært nær vindkraftverket kan bli påvirket, blant annet kan støy og visuell dominans redusere eiendommenes attraktivitet. Virkninger knyttet til støy og visuelle virkninger er vurdert og vektlagt i kapittel 4.4 og 4.10. Naboer, hytteeiere eller andre som ikke er part i saken men som berøres av tiltaket kan eventuelt fremme søksmål i medhold av granneloven. Forurensningsloven vil i denne sammenheng være aktuell med tanke på støyvirkninger, men det er i dag ingen praksis med kompensasjon dersom grenseverdier for støy overholdes.

4.17.4 Nedleggelse av anlegget og fjerning av turbiner

NMF krever at dersom det gis konsesjon må tiltakshaver stille med kontinuerlig bankgaranti for å kunne finansiere fjerning av anlegget og tilbakeføring av landskapet. Fylkesmannen kommenterer nedleggelse av anlegget, og mener at inngrepet er irreversibelt og at det derfor er grunn til å samle utbyggingen til færre og heller større områder. SFT ber NVE stille helt konkrete krav om hva som skal skje når vindkraftverket skal legges ned. De mener dette er for vagt formulert i tidligere anleggskonsesjoner.

Etter NVEs vurdering vil planområdet i hovedsak tilbakeføres gjennom oppfyllelse av NVEs krav. Dersom det blir gitt konsesjon, vil NVE sette vilkår om at konsesjonær i løpet av det tolvte driftsåret skal oversende NVE et konkret forslag til garantistillelse som sikrer kostnadsdekning for fjerning av vindturbinene og tilbakeføring av området ved utløp av driftsperioden. Tilbakeføringen av området gjelder hele tiltaket, inkludert infrastruktur, servicebygg og så videre. Etter NVEs vurdering er krav rundt nedleggelse av anlegget og fjerning av vindturbiner i tilstrekkelig grad ivaretatt gjennom dette og i forskrift til energiloven, og vil ikke stille ytterligere krav utover dette.

4.17.5 Miljø-, transport- og anleggsplan og detaljplan

Kommunen stiller krav om at det utarbeides en miljøoppfølgingsplan for anlegg - og driftsfasen som sikrer systematisk oppfølging av hensynet til natur, landskap og berørte interesser. Det må legges vekt på god terrengtilpasning hvor en unngår unødig terrengskade ved sprengning, graving med tungt anleggsutstyr. Veggeometri og kranoppstillingsplasser må få optimal utforming og tilpasning, som en del av miljøoppfølgingsplan må det utarbeides en design manual for terrengtilpasning og landskapsutforming, slik at viktige landskapshensyn kan tas inn i plan og anbudsforutsetningene. Kommunen stiller videre krav til at det må utarbeides en detaljert situasjonsplan, som viser og beskriver naturinngrepene, størrelser på skjæringer og fyllinger av tilførselsveier og vindmølleplassering.

NVE konstaterer at ved en eventuell konsesjon vil det stilles vilkår om at det skal utarbeides både en miljø-, transport- og anleggsplan for tiltaket, og en detaljplan. I detaljplanen skal tiltakets endelige utforming vises. Detaljplanen skal godkjennes av NVE og legges til grunn for miljø-, transport- og anleggsplan. Miljø-, transport- og anleggsplanen skal blant annet inneholde en beskrivelse av hvordan landskaps- og miljøforhold skal ivaretas i anleggs- og driftsperioden. Etter NVEs vurdering vil detaljplanen og miljø-, transport- og anleggsplanen dekke de ovennevnte kravene til Vågsøy kommune.

5 Samlet vurdering av Vågsvåg vindkraftverk

NVE har i kapittel 4 vurdert virkningene av Vågsvåg vindkraftverk tematisk. I dette kapittelet presenteres en samlet vurdering av Vågsvåg vindkraftverk. Innledningsvis presenteres en generell bakgrunn for NVEs behandling av vindkraftsaker og NVEs metode for vurderinger. Deretter følger NVEs avveining mellom fordeler og ulemper ved tiltaket, sett opp mot forpliktelser knyttet til EUs fornybardirektiv, økonomien i prosjektene og NVEs vurdering av realiserbarheten i prosjektet. NVEs konsesjonsvedtak presenteres i kapittel 6.

5.1 Bakgrunn

Hensikten med etablering av vindkraftverk er å produsere elektrisitet fra en fornybar energikilde. Regjeringen har vedtatt at det skal satses på nye fornybare energikilder som nødvendige tiltak for å redusere de norske utslippene av klimagasser og for å oppnå en mer bærekraftig utvikling. Elektrisitetsproduksjon fra vindkraftverk innebærer, i motsetning til fossile energikilder, ingen direkte utslipp av klimagasser. Ny elektrisitetsproduksjon vil også bidra til å styrke kraftbalansen og forsyningssikkerheten.

Økt satsing på kraftproduksjon fra fornybare energikilder er en nasjonal målsetning. I henhold til EUs fornybardirektiv skal Norge ha et forpliktende mål for hvor stor andel av energiforbruket som skal dekket av fornybar energi. Regjeringen har med utgangspunkt i dette satt et forpliktende mål om en fornybarandel på 67,5 % i 2020. Et viktig tiltak for å nå dette målet er innføringen av et felles elsertifikatmarked med Sverige. Markedet trådte i kraft fra 01.01.12. Det er planlagt at elsertifikatene skal bidra til 26,4 TWh ny fornybar kraft samlet for Norge og Sverige. Utbygging av vindkraft kan bli et vesentlig bidrag for å nå dette målet.

Et vindkraftverk kan gi positive samfunnsvirkninger gjennom økt aktivitet (kjøp og salg av varer og tjenester), økt sysselsetting, økte skatteinntekter for kommunen og økt utnyttelse av utmarksressurser. Vindkraftverk med tilhørende infrastruktur har som all kraftproduksjon miljøvirkninger. NVEs erfaring er at det oftest er de visuelle virkningene for landskapet og eventuelt for kulturminner/kulturmiljøer, sammen med støy, som oppfattes som de største ulempene med et vindkraftverk. Virkningene for naturmangfold vil normalt være begrenset, og kan ofte unngås ved

plantilpasninger eller andre avbøtende tiltak. Unntaket er mulige virkninger for fugl. Ved behandling av vindkraftprosjekter stilles det alltid krav om en beskrivelse av artsinventaret på stedet, og det skal vurderes hvordan de ulike artene bruker planområdet. I tillegg skal det vurderes hvilke mulige virkninger tiltaket kan få for fuglelivet. Etablering av vindkraftverk er etter NVEs vurdering i all hovedsak et reversibelt inngrep. Ved konsesjonsutløp skal vindturbinene fjernes og området istandsettes, dersom det ikke meddeles ny konsesjon.

5.2 Metodikk for vurdering

Konsesjonsbehandling i medhold av energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet. NVE meddeler konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, noe som innebærer at fordelene ved tiltaket er vurdert som større enn ulempene.

De samlede virkningene av tiltakene blir veid opp mot økonomien i de enkelte prosjekt og fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon. Forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv ligger til grunn for den samlede vurderingen.

NVEs vurdering av et planlagt vindkraftprosjekt baseres hovedsakelig på faglig skjønn. Ved vurdering av et vindkraftverk er det kun enkelte virkninger, som elektrisitetsproduksjon og eventuelle reduserte/økte nettap, som enkelt kan verdsettes i økonomisk forstand. Noen miljøvirkninger kan også kvantifiseres, for eksempel ved å utarbeide støysoner eller ved å angi hvor stor andel areal inngrepsfrie naturområder reduseres dersom tiltaket realiseres. Likevel er de fleste miljøvirkninger vanskelig å tallfeste og faglig krevende å verdsette ved hjelp av markedspriser. NVE er kjent med at betinget verdsetting er brukt i flere undersøkelser knyttet til friluftsliv og naturopplevelse for å finne godsets totalverdi. Det er knyttet stor usikkerhet til resultatene fra slike undersøkelser på grunn av metodene som benyttes og forutsetningene som ligger til grunn for den enkelte undersøkelsen. Etter NVEs vurdering vil også kostnadene ved gjennomføring av slike undersøkelser være større enn nytteverdien, og resultatene vil være usikre og basere seg på en hypotetisk situasjon. NVE mener derfor at resultatene fra slike undersøkelser med tilhørende metoder har en begrenset verdi ved vurdering av omsøkte prosjekter, spesielt når de overføres fra ett vindkraftprosjekt til et annet.

I den samlede vurderingen av vindkraftverkene tar NVE utgangspunkt i hvor godt planområdene er økonomisk egnet for vindkraft. Etter NVEs vurdering er det rasjonelt å bygge ut vindkraft der det kan produseres mest mulig elektrisitet med minst mulig kostnader. I tillegg kommer vurderingen av virkninger for samfunn og miljø. Et godt økonomisk prosjekt vil kunne tåle større miljøkostnader sammenlignet med et dyrere prosjekt. NVE legger til grunn at samfunnsøkonomien i prosjektet inkluderer både antatt lønnsomhet og virkninger for samfunn og miljø.

5.3 Samlet vurdering av økonomi og virkninger vektlagt av NVE

Økonomi, vindressurser og produksjon og forhold til andre planer

Økonomi, vindressurser og produksjon (kapittel 4.1)	- Vindressurs med årsmiddelvind er beregnet til 8,5-9,0 m/s i 80 meters høyde. - Ved en full utbygging kan vindkraftverket produsere opp i mot 70 GWh. Dette tilsvarer en brukstid på 2700-2960 fullasttimer per år - Etter NVEs vurdering vil ikke ising være et vesentlig problem for kraftproduksjonen. Det er forventet noe turbulens og til tider ekstremvinder i området. - Området er lett tilgjengelig med tanke på topografi og nærliggende infrastruktur. Kostnadene knyttet til infrastruktur vurderes derfor som moderate.
Forhold til andre planer (kapittel 4.3)	- I kommuneplanenes arealdel er planområdet avsatt som LNF-område. Vågsøy kommune stiller seg positive til planene, men stiller flere krav i forbindelse med vedtaket. - Sogn og Fjordane fylkeskommune stiller seg positive til at det gis konsesjon.

Negative virkninger vektlagt av NVE

Tema	Virkninger
Landskap og visuelle virkninger (kapittel 4.4)	- Vindkraftverket vil oppleves som dominerende inne i planområdet og i nærliggende områder, samt være godt synlig over store hav- og fjordområde, høyereliggende fjellområder og særlig fra vikene Torskangerpollen og Kvalheimsbukta. - Tiltaket vil medføre visuelle virkninger for enkelte landskapstyper og områder av regional og nasjonalverdi, herunder landskapstypen <i>klippekystr/næringskyst</i> og områdene Refvika, Hornelen, Kannesteinen, Vetvika, Torskangerpollen og Rugsund. - Samlede visuelle virkninger med andre vindkraftprosjekter langs kysten i fylket, vil være stor for hav- og fjordområdene og i ytre kystsone.
Friluftsliv og ferdsel (kapittel 4.6)	Området er et lokalt viktig turområde for befolkningen i Vågsvåg, Holvika og Måløy.

	- Vågsvåg vindkraftverk vil medføre virkninger for friluftsliv og ferdsel i planområdet i form av visuelle virkninger, støy, skyggekast og mulig iskast. Opplevelsesverdien vil bli betydelig endret, særlig for brukergrupper som ønsker å oppleve stillhet og urørt natur. - Tiltaket vil medføre visuelle virkninger for lokalt og regionalt viktige friluftsområder og turmål i influensområdet.
Naturmangold, samlet belastning (kapittel 4.8.4)	Vindkraftverkene kan samlet sett potensielt utgjøre en kollisjonsfare for havørn og trekkende fugl.
Støy (kapittel 4.10)	- Vågsvåg vindkraftverk kan medføre et støynivå over den anbefalte grenseverdien på L_{den} 45 dBA for 24 helårsboliger og 5 fritidsboliger, dersom turbintype med 109 dB kildestøy legges til grunn. Ved valg av støysvake turbiner vil omfanget reduseres. - Vindkraftverket vil også gi støyvirkninger for friluftsliv og rekreasjon i området.

Positive virkninger vektlagt av NVE

Tema	Virkninger
Sysselsetting og økonomiske virkninger for lokalsamfunnet (kapittel 4.15.1)	- En utbygging kan generere ca. 36 årsverk i anleggsfasen og ca. én arbeidsplass i driftsfasen. - Bygging, drift og vedlikehold vil også medføre indirekte arbeidsplasser i form av økt etterspørsel etter varer og tjenester lokalt og regionalt. - Kommunene har innført full eiendomsskatt for verker og bruk.

NVE har vurdert vindressursen i planområdet til å være godt egnet for vindkraftproduksjon. En full utbygging av Vågsvåg vindkraftverk kan samlet gi en kraftproduksjon opp mot 70 GWh og bidra til at Norge oppfyller forpliktelser knyttet til EUs fornybardirektiv. Produksjonen fra vindkraftverket vil være høyest i vinterhalvåret, da kraftbehovet i Norge er størst, og tiltaket vil bidra positivt til forsyningssikkerheten i regionen. NVE vurderer Vågsvåg vindkraftverk til et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

På nåværende tidspunkt er det kapasitetsbegrensninger både i regional- og sentralnettet. Vindkraftverket kan derfor ikke tilknyttes regionalnettet før 420 kV-forbindelsen mellom Ørskog og Fardal er satt i drift og før det foreligger endelig regionalnettsløsning. NVE konstaterer at Ørskog-Fardal planlegges ferdigstilt i 2015-2016, og at SFE Nett AS har omsøkt etablering av ny 132 kV

kraftledning fra Ålfoten til Deknepollen, som vil gi tilstrekkelig kapasitet for tilknytning av Vågsvåg vindkraftverk. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at anleggsarbeidene ikke kan igangsettes før det er dokumentert at det er ledig nettkapasitet i regionen. Området er lett tilgjengelig med tanke på topografi og nærliggende infrastruktur, herunder mulighet for adkomstvei og tilknytning til eksisterende nett. Kostnadene knyttet til infrastruktur vurderes derfor som moderate.

Nettilknytning av Vågsvåg vindkraftverk vil i hovedsak medføre oppgradering av eksisterende 22 kV kraftledning mellom Vågsvåg og Deknepollen. Det vil være behov for å benytte en større mastetype og ryddebeltet kan bli noe bredere, men etter NVEs vurdering vil ikke dette medføre vesentlige forskjeller for verken miljø eller samfunn. For å redusere eventuelle negative virkninger for bebyggelse og ferdsel, vil NVE ved en eventuell konsesjon stille krav til at traséalternativ 1b og 1d i konsesjonssøknaden velges henholdsvis forbi Vågsvåg og Måløy stadion.

NVE har i sin avveining vektlagt visuelle virkninger for landskap, lokalt friluftsliv og støy for bebyggelse. NVE har også vektlagt at en utbygging av samtlige vindkraftprosjekter i regionen vil kunne medføre virkninger for den lokale og regionale bestanden av havørn og trekkende fugl.

Tiltaket vil etter NVEs vurdering føre til at landskapets karakter blir vesentlig endret. Vindkraftverket vil oppleves som dominerende inne i planområdet og i nærliggende områder, samt være godt synlig over store hav- og fjordområde, høyereliggende fjellområder og særlig fra vikene Torskangerpollen og Kvalheimsbukta. Dette vil kunne påvirke landskapsopplevelsen. Tiltaket vil i tillegg medføre visuelle virkninger for enkelte landskapstyper og områder av regional og nasjonalverdi, herunder landskapstypen *klippekystr/næringskyst* og områdene Refvika, Hornelen, Kannesteinen, Vetvika, Torskangerpollen og Rugsund. De samlede visuelle virkningene med andre vindkraftprosjekter langs kysten i fylket vil etter NVEs vurdering være stor fra hav- og fjordområdene og i ytre kystsoner. Dette kan forringe opplevelser knyttet til reiseliv, friluftsliv og ferdsel.

Etter NVEs vurdering er området et lokalt viktig og mye benyttet turområde, som er av stor verdi for lokalbefolkningen i Vågsvåg, Holvika og Måløy. Vågsvåg vindkraftverk vil medføre virkninger for friluftsliv og ferdsel i planområdet i form av visuelle virkninger, støy, skyggekast og mulig iskast. Opplevelsesverdien vil bli endret, særlig for brukergrupper som ønsker å oppleve stillhet og urørt natur. Etter NVEs vurdering fins det flere nærliggende alternative turområder med tilsvarende kvaliteter, herunder områder nord og øst for det omsøkte vindkraftanlegget. Virkningene for friluftsliv i disse områdene og for influensområdet generelt er i hovedsak knyttet til endret opplevelsesverdi, som følge av visuelle påvirkning. NVE vil som følge av virkningene for det lokale friluftslivet, ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at tiltakshaver skal utarbeide en plan om tiltak for friluftsliv i samarbeid med Vågsøy kommune og friluftslivs-/idrettslag i området.

NVE har vurdert virkningene av støy for bebyggelse til å være av en slik grad at avbøtende tiltak er nødvendig. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår og at støynivået ikke skal overstige anbefalte grenseverdier. Gjennom disse vilkårene mener NVE at støyvirkningene vil være akseptable.

En samlet vindkraftutbygging i regionen kan utgjøre en kollisjonsfare og fortrengning av havørn og kollisjonsfare for trekkende fugl. Etter NVEs vurdering er de eventuelle virkningene allikevel ikke å anse som så store at det er et avgjørende argument mot å gi konsesjon til vindkraftverket. NVE mener at anleggene ikke vil påvirke forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Den viktigste fordel av tiltaket vil være etablering av ny fornybar energiproduksjon som kan bidra til at Norge oppfyller forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv. I tillegg vil tiltaket medføre positive økonomiske virkninger for Vågsøy kommune og lokalsamfunnet.

NVE mener Vågsvåg vindkraftverk vil legge til rette for at Norge kan oppfylle nasjonale fornybarmål. Etter NVEs vurdering er de ovennevnte fordelene ved etablering av Vågsvåg vindkraftverk større en ulempene tiltaket vil medføre for samfunn og miljø. NVE mener derfor det er et tilstrekkelig grunnlag for å kunne gi konsesjon til etablering av vindkraftverk med tilhørende nettilknytning på Vågsøya innenfor det aktuelle området. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille krav til at traséalternativ 1b i Vågsvåg og 1d forbi Måløy stadion.

6 NVEs vedtak

Etter Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sin vurdering utgjør konsesjonssøknaden med konsekvensutredninger, innkomne merknader, møter og befarings et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å avgjøre om Vågsvåg vindkraftverk skal meddeles konsesjon og eventuelt på hvilke vilkår. Vindkraftverket er lokalisert i Vågsøy kommune, Sogn og Fjordane fylke.

Etter NVEs vurdering er de samlede fordelene ved etablering av Vågsvåg vindkraftverk med nettilknytning større enn ulempene tiltaket medfører. NVE vil derfor meddele Zephyr AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for å bygge og drive Vågsvåg vindkraftverk. Det gis konsesjon til en installert effekt på inntil 24 MW. NVE vil samtidig gi SFE Nett AS konsesjon til å bygge og drive en 22 kV kraftledning fra tilknytningspunkt i Vågsvåg til Deknepollen transformatorstasjon. NVE vil sette krav til at traséalternativ 1b og 1d velges for den omsøkte nettilknytningsløsningen.

NVE har lagt vekt på at planområdet er godt egnet for vindkraftproduksjon. Vågsvåg vindkraftverk vil bidra til at Norge kan oppfylle forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv og vil kunne produsere inntil 70 GWh.

De viktigste negative virkningene av tiltaket er etter NVEs vurdering knyttet til støy, visuelle virkninger for landskap og for lokalt friluftsliv. Med bakgrunn i dette har NVE satt en rekke vilkår i konsesjonen, herunder at tiltaket ikke skal medføre et støynivå over fastsatte grenseverdier for støyfølsomme bygninger. Med bakgrunn i at området er vurdert til å være av stor lokal verdi i friluftssammenheng, har NVE satt vilkår om at tiltakshaver skal utarbeide en plan om tiltak for friluftsliv i samarbeid med Vågsøy kommune og friluftslivs-/idrettslag i området.

NVE konstaterer at Vågsøy kommune og fylkeskommunen er positive til tiltaket. Fylkesmannen har fremmet innsigelse hovedsakelig med vekt på virkninger for landskapsverdier, biologisk mangfold og INON.

7 Konsesjonsvilkår

NVE viser til energilovforskriftens § 3-4, som omhandler vilkår for konsesjon for elektriske anlegg. Under bokstav b) om miljø og landskap står det:

“Konsesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.

Overholdelse av denne bokstav kan undergis tilsyn etter bestemmelse av Norges vassdrags- og energidirektorat.”

I tillegg til standardvilkårene, kan NVE fastsette spesielle vilkår for å redusere negative virkninger for allmenne og private interesser.

NVE har i medhold av energiloven myndighet til å fastsette vilkår om gjennomføring av tiltaket som vil redusere negative virkninger ved vindkraftverket med tilhørende nettilknytning og annen

infrastruktur. Behovet for og omfanget av slike tiltak er vurdert under hvert enkelt tema og er basert på NVEs faglige skjønn og opplysninger som er fremkommet under behandlingsprosessen.

NVE viser til konsesjonsdokumentet av i dag for fastsatte vilkår.

8 Vurdering av ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

8.1 Søknad om ekspropriasjon

Zephyr AS og SFE Nett AS søker om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova § 2 pkt. 19 om nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende infrastruktur.

8.1.1 Hjemmelsgrunnlag

Oreigningslova § 2 pkt. 19 gir NVE hjemmel til å ekspropriere *”så langt det trengs til eller for...varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjonar og andre elektriske anlegg.”* Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter av de omsøkte anlegg.

8.1.2 Avveining av ulike interesser

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd, der følgende fremgår: *”Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.”* Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse med tanke på forsyningssikkerhet og muligheter for ny fornybar elektrisitetsproduksjon må vektes mot hensynet til de grunneiere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand.

Selv om enkeltpersoner i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av de anlegg det er gitt konsesjon for og av ekspropriasjon, mener NVE at de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier som er berørt i denne konkrete saken.

NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved det konsesjonsgitte anlegget utvilsomt må antas å være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. NVE anser derfor vilkåret i oreigningslova § 2 annet ledd som oppfylt.

8.1.3 Omfanget av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Med infrastruktur menes også oppgradering, bygging og drift av 22 kV-kraftledning mellom vindkraftverket og Deknepollen transformatorstasjon. Liste over berørte grunneiere/rettighetshavere for planområdet og nettrasé fremgår av vedlegg 5 i konsesjonssøknaden av 21.11.2011.

8.1.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

NVE har etter en interesseavveining funnet at de samfunnsmessige fordeler som vinnes ved anleggene utvilsomt må antas å være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. Det foreligger derfor grunnlag etter oreigningslova § 2 annet ledd, jf. § 2 pkt. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Zephyr AS og SFE Nett AS har søkt om.

NVE vil på denne bakgrunn meddele Zephyr AS og SFE Nett AS ekspropriasjonstillatelse for de omsøkte anleggene, henholdsvis vindkraftverket og nettilknytningen fra Vågsvåg til Deknepollen. Det vises til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, gitt som eget dokument.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er fremsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere/rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

8.2 Søknad om forhåndstiltredelse

Zephyr AS og SFE Nett AS søker også i medhold av oreigningslova § 25 om forhåndstiltredelse til å igangsette anleggsarbeidene etter at skjønn er begjært og før skjønn er avholdt.

NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknadene. OED vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når eventuelt skjønn er begjært.

Vedlegg. Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget

1 Tematiske konfliktvurderinger

Tiltaket er kategorisert gjennom arbeidet med tematiske konfliktvurderinger.

Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning) har i brev av 13.04.2012 oversendt tematiske konfliktvurderinger for prosjektet. Konfliktvurderingene er gjort i samarbeid med Riksantikvaren. Den samlede konfliktgraden for anlegget er satt til D, som vil si stor konflikt i forhold til nasjonale miljømål. I konfliktbeskrivelsen står det at anlegget er lite med relativt stort konfliktpotensial. Det er forventet stor konflikt med verdifull klippekyst og synlighet i forhold til mange viktige landskap. Det står videre at tiltaket vil føre til sannsynlig tap av hekkeplasser for havørn og konflikt med kongeørn. Det er også stor konflikt med lokalt friluftsliv og to kulturmiljøer av regional verdi.

Vurderingene for enkelt temaene er gjengitt i følgende tabell:

Prosjekt	Naturmiljø	Kulturminner og kulturmiljø	Landskap	Sum miljø, landskap og kulturminner
Vågsvåg vindkraftverk	D-E	B-C	D	D

For temaet naturmiljø, skriver Miljødirektoratet at havørn og trolig kongeørn hekker like i kanten av planområdet. I influensområdet på 5 km er det kjent tre hekkeplasser for havørn, to for vandrefalk, ett for kongeørn og ett for hubro. I et større influensområde er det kjent ytterligere hekkeplasser for ovennevnte arter. Det er også kjent en hekkeplass for havørn i omsøkt kraftledningstrasè. De skriver videre at store fugletrekk går i bred front langs kysten og at det er store sjøfuglkolonier i nærheten. Miljødirektoratet mener at området er et mye brukt friluftsområdet, og har stor lokal verdi. Virkningene vil etter Miljødirektoratets vurdering være knyttet til kollisjonsrisiko for havørn, kongeørn, vandrefalk og trekkende fugl. De skriver for øvrig at fugletrekket ikke er kartlagt og at det mangler kartlegging av hubro.

For temaet kulturminner og kulturmiljø, skriver Riksantikvaren at det ikke er kjente kulturminner innenfor planområdet. De poengterer at det ikke er gjort kulturminneregistreringer i området. De mener potensialet for funn er lite. Riksantikvaren trekker frem de to kulturmiljøene Torskangerpollen og Kvalheim, som de mener har regional verdi. Virkningene er knyttet til det visuelle og Riksantikvaren mener vindkraftverket vil oppleves som dominerende, da anlegget vil ligge i naturlig utsynsretning fra begge kulturmiljøene.

For temaet landskap, skriver Miljødirektoratet at landskapet er kupert med bratte klippevegger mot sjøen. De skriver at landskapet er representativt for underregionen (*Bremnaderlandet-Stad*), men at klippekysten er sjelden i regional og nasjonal sammenheng, og er derfor vurdert til stor verdi. De skriver at planområdet vil bli endret fra relativt uberørt til et område med industripreg. Torskangerpollen og Kvalheimvika vil bli visuelt berørt. Området vil være synlig fra Kannesteinen og Hornelse, og godt synlig fra store hav- og fjellområder.

Miljødirektoratet kommenterer videre samlede virkninger i forbindelse med Mehuken vindkraftverk (idriftsatt) og Bremangerlandet (omsøkt), og poengterer samlede visuelle virkninger og samlet belastning for fugletrekk.

Forsvarsbygg skriver i brev 06.03.2012 at vindkraftverket vil ligge i synsfeltet til Luftforsvarets (LF) radar i området. Avstanden mellom radaren og nærmeste vindturbin er ca. 5 km. De skriver at vindkraftverkets påvirkning av radaren kan deles inn i følgende kategorier: Tilbakespredning (statisk og dopplermulert), skyggevirkning, elektromagnetisk støy og sekundær refleksjoner (falske mål og jamming). De tre første kategorien synes ikke å representere noen problemer, da vindturbinene er plassert nærmere enn radarens minimumsrekkevidde. For sist nevnte skriver de at det vil være vanskelig å innføre tiltak som reduserer sekundære refleksjoner, men vindturbinenes utforming og plassering bør være slik at de dekker en så liten sektor som mulig, samt bygges så lavt i terrenget som mulig (< 280 moh). De hevder at sannsynligheten for uønskede refleksjoner, og dermed produksjon av falske signaler i radarsystemet, likevel er til stede. Forsvarsbygg skriver at vindkraftverket påvirkning på LFs bakkebaserte radarinstallasjon er tolererbar og derfor er tiltaket vurdert til kategori B i definert problemhierarki. De skriver at turbinplasseringene må godkjennes av Forsvaret før byggingen starter.

Prosjekt	Kommune	Kategori
Vågsvåg vindkraftverk	Vågsøy	B

2 Innkomne merknader

NVE har mottatt 13 høringsuttalelser til søknaden om Vågsvåg vindkraftverk. Disse er sammenfattet nedenfor.

2.1 Lokale og regionale myndigheter

Vågsøy kommune v/kommunestyret skriver i brev av 25.02.2012 at følgende ble vedtatt i kommunestyret 22.05.2012:

Vågsøy kommune går inn for at konsesjon blir gitt for bygging av Vågsvåg Vindpark under følgende forutsetninger og avbøtende tiltak:

1. Det nyttes støysvake turbiner slik at samtlige boliger kommer innenfor de anbefalte støygrenser. Dette vil også ha positiv virkning på støy mot de etablerte fuglereservat i influensområdet.
2. Installasjon av radarvarsling for tenning av varsellys på turbinene.
3. Rundløype fra turbin tre til adkomstvei blir opparbeidet.
4. Det må utarbeides en detaljert situasjonsplan som viser og beskriver naturinngrepene, størrelser på skjæringer og fyllinger av tilførselsveier og vindmølleplassering. Denne detaljplan må om mulig ta hensyn til eksisterende stier i planområdet.
5. Det utarbeides en miljøoppfølgingsplan for anlegg - og driftsfasen som sikrer systematisk oppfølging av hensynet til natur, landskap og berørte interesser. Det må legges vekt på god terrengtilpasning hvor en unngår unødig terrengskade ved sprengning, graving med tungt anleggsutstyr. Veggeometri og kranoppstillingsplasser må få optimal utforming og tilpasning. Som en del av miljøoppfølgingsplan må det utarbeides en design manual for terrengtilpasning og landskapsutforming, slik at viktige landskaphensyn kan tas inn i plan og anbudsforutsetningene.

6. Det befinner seg flere hekkelokalteter for rovfugl i influensområdet, et eventuelt skadepotensialet kan reduseres ved å unngå anleggsarbeid og helikoptertransport i rovfuglens hekkeperiode. Spesielle hensyn bør innarbeides i miljøoppfølgingsprogrammet.
7. Alternativ 1 b velges som linjetrase for 22 kV-linje ved Vågsvåg (linjevalget mot øst og lengst bort fra bebyggelsen).
8. 22 kV-linjen kables igjennom Holvik som vist i planen.
9. 22 kV-linjen kables forbi Måløy Stadion og Trollskogen Barnehage. Nedførsel av kabel mot Måløybrua skal traseen nord for Måløy Stadion velges. Dersom annet alternativ ønskes må boring i fjell vurderes.
10. Videre ber en om at stien til Hesten og Nibbefjellet, dersom det er mulig, blir spart.
11. Det opparbeides stikkvei til- og utsiktspunkt for turister og lokalbefolkning. I fellesskap med Vågsvåg Grunneigarlag og kommunen utarbeides det planer for en enkel "utsikts hytte" som plasseres på utsiktspunktet.
12. Det må opparbeides parkeringsplass til minimum 10 biler, og oppstillings- og snuplass for buss.
13. Årlig "symbolsk" sum tildeles turlag/friluftslivet for tilrettelegging/opprettholding av stier/veier i uberørt natur eller andre turalternativer i kommunen.
14. De skatter/avgifter/ økonomiske overføringer til vertskapskommunen som måtte bli pålagt vindkraftprodusenter i fremtiden, skal også i sin helhet gjelde for Vågsvåg Vindkraftverk, fra innføringsdato og så lenge vindkraftverket eksisterer.
15. Vågsvåg Vindkraftverk (Zephyr AS) betaler minimum kr 1.000.000,- i årlig avgift inkludert eiendomsskatt til Vågsøy kommune. Avgiften skal indeksreguleres, og gjelde i heile konsesjonstida.
16. Det ytes minimum 2 millioner til veiutbedring på strekninga Måløy – Holvik – Vågsvåg.
17. Dersom vegutvidelse Måløy – Holvik starter før utbygging av Vågsvåg Vindkraft starter opp, krever Vågsøy kommune at alternativ kabeltrasé i sykkel- og gangsti blir valgt.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane skriver i brev av 12.03.2012 at de fremmer innsigelse til Vågsvåg vindkraftverk. Innsigelsen er begrunnet med at anlegget er i strid med nasjonale retningslinjer for lokalisering av vindkraftverk og med regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane. Anlegget ligger i et område der konfliktene med landskapsverdier, biologisk mangfold og INON er for høye sammenlignet med den begrensede energiproduksjonen utbyggingen vil gi.

Fylkesmannen skriver at vindkraftverket vil gi et positivt bidrag til å oppnå Norges politiske mål om økt fornybar energiproduksjon innen 2020. Vindkraftverket vil ikke kreve en omfattende utbygging av kraftledningsnett og vil gjøre det mulig å sanere noe av det eksisterende ledningsnett. Utbyggingen vil samtidig bidra til noe økt forsyningssikkerhet i området. Videre anbefaler Fylkesmannen å avklare tiltakets virkninger med Forsvaret og deres radarinstallasjoner. De etterlyser ROS-analyser, og mener dette bør gjøres som et ledd i den videre planprosessen, blant annet bør konsekvenser av klimaendringer være en del av en slik analyse.

Fylkesmannen går videre inn på konsekvensutredningene for miljøfaglige temaer. De skriver at enkelte temaer er gjennomgått på en mangelfull og misvisende måte.

Til temaet landskap, skriver Fylkesmannen at de ulike delområdene av Vågsøya burde ha blitt verdivurdert ulikt. De mener vestsiden av halvøya har A-verdi, tilsvarende Stad. Østsiden av halvøya

mot Ulvesundet og Måløy har C-verdi. De skriver at begge de to delområdene tilhører landskapstypen *klippekystr/næringskystr*. De viser til Uttalkleiv (2009) og skriver at nevnt landskapstype er sjelden i nasjonal sammenheng og fins kun på korte strekninger langs norskekysten. De mener tiltaket vil være i strid med landskap av nasjonal verdi, og at det derfor vil ha større negativ virkning for temaet landskap enn det som fremgår av utredningen.

For temaet friluftsliv, mener de nyere metodikk i DN's håndbok nr. 25 (2004) burde vært tatt i bruk i stedet for den gamle utgaven fra 2001.

For temaet naturmiljø, skriver de at befaringen er foretatt på et ugunstig tidspunkt med tanke på flora og fauna, og skriver blant annet at befaringsdatoen i mai er for tidlig til at enkelte arter kan påvises. De mener at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt med hensyn til virkninger for naturmiljøet, inkludert samlet belastning og særlig virkninger for fugl (havørn, kongeørn og hubro). De viser blant annet til at det er oppgitt feil antall aktive hekkeplasser for hubro i Sogn og Fjordane, i en tidligere landsdekkende hubroundersøkelse (2008). De skriver videre at det må være feil at hubroen i hovedsak holder seg i lav høyde under rotorbladene. Videre hevder de at aksjonsradiusen for arten er 8-10 km fra reirlokalisiteten i hekketida og ikke 1-2 km, slik det fremgår av utredningen.

Fylkesmannen skriver at underlagsinformasjonen om sjøfugl, som er benyttet som en del av datagrunnlaget i utredningen, er utdatert og lite relevant, for eksempel hekker det ikke krykkje i Einevarden lengder. De mener derfor at Stallbrekka blir enda viktigere som hekkelokalitet for arten. De mener også at fugletrekk og trekkoridorer ikke er godt nok utredet, og mener utredningen bærer preg av å fokusere for mye på sjøfugler og andre arter som trekker over havet. Fylkesmannen mener artene som trekker over land er av større interesse når det gjelder konflikt med vindkraftanlegget. De etterlyser blant annet radarkartlegging av fugletrekket. Videre beskriver de fugletrekk i Sogn og Fjordane, med blant annet relevante trekkruiter. De etterlyser verdivurdering av fugletrekk.

Fylkesmannen mener Vågsvåg vindkraftverk vil ha stor negativ virkning for hekkende kongeørn og havørn ved anlegget, og for annen hekkende rovfugl i en omkrets av 5-10 km eller mer. De er bekymret for kollisjonsfaren med vindturbinene i forbindelse med næringssøk, og mener rovfugl er utsatt på grunn av de to viktige jaktområdene på vestsiden av Vågsøy (Einevarden og Stallbrekka). Fylkesmannen mener at sammen med Mehuken vindkraftverk vil det omsøkte vindkraftverket medføre en bred hindring over Vågsøya, at virkningene mest sannsynlig vil være middels-stor eller stor negativ.

Av andre arter nevner de tidligere funn av skimmelflaggermus (NT) ved Vonbaneset. Arten er vurdert som lokal og fåtallig. De skriver at flaggermus er kollisjonsutsatt med vindturbiner. De etterlyser utredninger av virkninger for flaggermus.

De kommer videre med merknader til utredning av samlet belastning for naturtyper og arter. De er uenig i avgrensningen av buffersonene rundt registrerte hekkelokaliteter og mener denne er satt til for lav for rovfugl. De mener at den delen av utredningen om samlet belastning som er basert på en aksjonsradius på 2,5 km ikke er relevant, derimot ser 5 km aksjonsradius ut til å være mer relevant. Det igjen viser til at 40 % av kjente havørnlokaliteter og 52 % kjente vandrefalk lokaliteter i Sogn og Fjordane vil kunne får et vindkraftverk nær seg. De er videre uenig i at det kun er fire reir av kollisjonsutsatte fugler som hekker nærmere enn 5 km. De skriver at innenfor denne avstanden er det registrert ett par kongeørn, tre par havørn, to par vandreflak og ett par hubro (sju hekkeplasser totalt).

De er uenig i at virkningene av støy for sjøfuglreservatet Stallbrekka er vurdert til ubetydelig. De viser i den sammenheng til en studie av Watermann (2004).

Fylkesmannen påpeker videre at det ikke er gitt noen verdivurdering av INON, og fremhever at for Vågsvåg vindkraftverk vil et lite (1,03 km²), men et viktig ”fjord-til-fjell” område gå tapt. De mener at konsekvensgraden burde vært vurdert til middels-stor negativ.

Om nedleggelse av anlegget, skriver det at inngrepet er irreversibelt og at dette er grunn til å samle utbyggingen til færre og heller større områder.

Avslutningsvis påpeker de at i regional plan er det omsøkte planområdet plassert i et område som ikke er vurdert som aktuell for vindkraftutbygging. De skriver at den regionale planen ønsker å prioritere større utbyggingsområder. De mener at vindkraftverk er arealkrevende og ofte kommer i konflikt med flere nasjonale miljømål.

Sogn og Fjordane fylkeskommune v/fylkesutvalget skriver i brev av 07.06.2012 at følgende ble vedtatt i fylkesutvalget 04.06.2012:

1. Fylkeskommunen mener at det er et produksjonspotensial for fornybar energi i området og det er fordeler med prosjektet. Fylkeskommunen anbefaler at det blir gitt konsesjon til Vågsvåg vindkraftverk. Vi viser til uttalelse fra Vågsøy kommune.

2. Dersom det blir gitt konsesjon anbefaler fylkeskommunen at det blir stilt krav om avbøtende tiltak, i form av fjerning av turbiner som er synlige fra Vågsberget (jamfør vedlegg nr.7 og 8 i fagutredning om landskap), med hensyn til kulturmiljøet.

3. Fylkeskommunen forutsetter at

a) vindkraftprosjektet blir klarert i henhold til kulturminneloven, i samsvar med brev fra Riksantikvaren.

b) tiltakshaver tar kostnaden ved utbedring av fylkesvegnettet der det er behov for det i sammenheng med utbygging av vindkraftanlegget.

I saksframlegget står det at det er positivt at prosjektet enkelt kan knytte seg til eksisterende nett, men at anlegget trolig vil få store negative virkninger for bebyggelse i form av støy. Videre står det at Torskangerpollen og Vågsberget er verdifulle kulturmiljø, som vil bli visuelt påvirket av anlegget. Det samme gjelder turistattraksjonen Kannesteinen. I saksframlegget står det at det er mye som taler mot prosjektet, men dersom kommunen er positiv er fylkesrådmannen likevel innstilt på at det kan gis konsesjon. De vil da sette krav om at kulturmiljøet Vågsberget blir skånet for visuelle virkninger, noe som vil bety at de fire sørligste vindturbinene må flyttes eller fjernes.

2.2 Sentrale myndigheter

Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning) skriver i uttalelse av 12.03.2012 at tiltaket er lite, men konfliktpotensialet knyttet til særlig rovfugl er betydelig. De skriver at kystlandskapet er av stor verdi og de legger til grunn at konfliktpotensialet er stort. De mener også at dette gjelder for det lokale friluftslivet.

Videre viser de til Mehuken og de omsøkte vindkraftverkene Bremangerlandet, Hennøy og Guleslettene. De påpeker at i ”Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg” anbefales det større anlegg konsentrert til avgrensede områder, framfor spredt utbygging av mindre anlegg. Dette bør legges til grunn i behandlingen av små anlegg, herunder Vågsvåg vindkraftverk. De skriver at området ikke er omfattet av analysen i regional plan, siden størrelsen tilsier et lite produksjonspotensial. Generelt påpeker de at regional plan gjennomgående viser et høyere konfliktnivå i de ytre kyststrøkene enn lenger inn.

Til konsekvensutredningen skriver de at den er mangelfull når det gjelder fugl og landskap. Miljødirektoratet ber NVE om tilleggsutredninger for følgende:

- Nye feltundersøkelser for hekkende og overvintrende fugl, herunder hubro.
- Registreringer og konsekvensvurderinger for trekkende fugl.
- Samlede virkninger på landskap for Vågsvåg, Bremangerlandet og Mehuken vindkraftverk.

Miljødirektoratet mener det er vanskelig å følge og etterprøve vurderingen som er gjort i konsekvensutredningen for landskap. De mener at klippekysten er sjelden i regional og nasjonal sammenheng og legger til grunn at verdien er høyere enn vurdert til i utredningen. De mener følgelig at konsekvensgraden er satt for lavt (middels negativ).

Miljødirektoratet er uenig i vurderingene knyttet til friluftsliv, og mener blant annet at omfanget for friluftsliv, som er satt til *middels negativ* i planområdet, er vurdert for lavt. De skriver videre at det ikke finnes alternative områder for brukere fra Vågsvåg, men andre brukere trolig kan velge turområder som blir mindre påvirket.

Miljødirektoratet uttaler seg til naturmangfold, og mener at befaringen ikke er god nok og heller ikke er lagt til et særlig gunstig tidspunkt. De etterlyser kartlegging av trekkaktivitet for fugl over området. De mener videre det bør legges inn feltundersøkelser, som kan bekrefte hubrolokaliteten omtalt som ”en avstand på noen kilometer fra planområdet”. De etterlyser også vurdering av de nærliggende fuglefjellenes betydning som jaktområde for rovfugl, og mener dette kan tilsi at virkningene for rovfugl kan bli større enn estimert i konsekvensutredningen.

Miljødirektoratet er positiv til at samlet belastning er grundig behandlet i utredningen. De mener at vurderingene for hvert enkelt anlegg er mangelfulle og at den samlede belastningen derfor ikke blir god nok, som for eksempel for fugletrekk. De mener videre at kraftledninger burde vært tatt med, på bakgrunn av økt konfliktpotensial i forhold til fugl.

Miljødirektoratet frarår at det gis konsesjon til Vågsvåg vindkraftverk.

2.3 Tekniske instanser

Norkring AS skriver i brev av 05.03.2012 at det er lite sannsynlig at tiltaket vil medføre forstyrrelse av radio- og TV-signaler. Dersom det skulle oppstå forstyrrelse, ønsker Norkring å komme tilbake til saken. De skriver at det i tilfelle kan være nødvendig å etablere en eller flere ekstra sendere i området.

Statnett SF skriver i brev av 02.03.2012 at sentralnettet i området ikke har kapasitet til å ta imot mer kraftproduksjon før Ørskog-Fardal er ferdigstilt. De har påbegynt arbeidet og kraftledningen skal etter planene stå ferdig i løpet av 2015-2016. Ålfoten transformatorstasjon må også være i drift før kraftverket kan idriftsettes.

De er videre bekymret for kraftsystemets reguleringsevne for spenning og frekvens. Vindkraft har begrenset reguleringsevne, spesielt sommerstid. Det er derfor viktig at alle kraftverk designes slik at de kan delta i regulering av både spenning og frekvens. For øvrig minnes det om systemansvarliges funksjonskrav (FIKS), konsesjonærenes systemansvar i kraftsystemet (FoS) og forskrift om leveringskvalitet (FoL). De ber om at NVE gjør konsesjonssøker oppmerksom på at dette følges og at konsesjonær uten ugrunnet opphold søker eller informerer systemansvarlig om anlegget etter at en eventuell konsesjon er gitt. Systemansvarlig skal informeres om produksjonsanlegg i distribusjonsnettet, som har en vesentlig betydning for driften og utnyttelsen av regional- og sentralnettet.

2.4 Regionale og sentrale interesseorganisasjoner

Norges Miljøvernforbund (NMF) skriver i brev av 29.02.2012 at søknaden bør avslås med bakgrunn i at vindkraft er samfunnsøkonomisk ulønnsomt, negative virkninger for rødlistede rovfugl og visuelle virninger for et verdifullt landskap, med blant annet Nord-Europas høyeste klippe (Hornhelen) og kannesteinen.

NMF mener vindkraft er den mest arealkrevende energiformen, og er derfor både nasjonalt og globalt en trussel mot det biologiske mangfoldet. De skriver at vindkraftverk med nettilknytning vil medføre fragmentering av naturmangfoldet, og at tilhørende ryddebeltene vil redusere karbonbindingen fra myrer og skog. De trekker fram virkninger for hubro (EN), som er observert i området, og for kongeørn. De mener bestanden av disse fuglene er slik at de kan bli utryddet i løpet av få generasjoner. NMF skriver at rovfugl i særlig grad er utsatt for kollisjoner med vindturbiner, og når det er dårlig sikt. NMF trekker fram samlet belastning for artene, basert på flere søknader om utbygging av vindkraftverk langs kysten. De mener virkninger for fugl, derfor må vurderes som en del av en større utbyggingsplan.

NMF skriver at anlegget vil være synlig på svært lang avstand, særlig mot storhavet og for vikene i nord og øst. Anlegget vil være plassert slik at det samtidig vil være godt synlig fra fjellområdene omkring. NMF trekker frem den 860 meter høye fjellformasjonen Hornelen i Skatefjorden, som er Nord-Europas høyeste klippe, og mener at konsesjonssøknaden ikke har verdivurdert landskapet høyt nok. NMF mener vindkraftverket vil rasere Norges særegent verdifulle landskap.

NMF uttaler seg til vindkraft ut i fra et klimaperspektiv. De skriver at kraftproduksjonen er ustabil, og at dette er utfordrende for kraftledningsnettet. De skriver videre at denne type kraftproduksjon må suppleres med termiske kraftverk som kull og gass, og derfor ikke er like miljøvennlig som det gis uttrykk for. De mener energieffektivisering og dypgeotermisk energiproduksjon er det mest klimavennlige alternativet.

NMF mener utbygging av vindkraftverk er fordyrende for den private husholdningen. De skriver at skyggekast vil være forstyrrende for friluftaktiviteter, at elektromagnetisk stråling vil forstyrre bier og forårsake heleskader på mennesker. Til sist nevnte mener de konsekvensutredningen er mangelfull. De mener også at vindkraftverket utgjør en trussel mot det norske reiselivet, spesielt økoturisme, gir store verditap på eiendommer og skaper usikkerhet rundt investeringer i næringslivet. De mener dette totalt sett ikke vil gi flere arbeidsplasser i regionen. Til slutt krever NMF at dersom det gis konsesjon til anlegget så skal det legges jordkabel hele veien og tiltakshaver må stille med kontinuerlig bankgaranti for å kunne finansiere fjerning av anlegget og tilbakeføring av landskapet.

Sogn og Fjordane turlag (SFT) skriver i brev av 12.03.2012 at de har kommentarer til fagutredningene. De skriver at både Mehuken og Vågsvåg vindkraftverk vil være synlig fra åtte av deres tolv turposter. De skriver at det planlagte utbyggingsområdet og det nære influensområdet øst for planområdet er lokalt viktige nærturområder for befolkningen på Vågsvåg, Holeyika og Måløy. De mener konfliktnivået med vindkraftverket er stort. De utdyper dette med at Vågsvåg vindkraftverk vil ligge nærme attraktive boligområder. Det ligger også nærme Måløy sentrum og vil føre til visuelle virkninger for de mest besøkte nærturmålene, Vetten og Kjeretoppene.

De mener bedre tilgjengelighet for blant rullestolbrukere ikke er aktuelt, da veien vil bli for bratt. De mener også det er feil å bruke denne gruppen, som argument for saken. De mener de negative virkningene for friluftsliv vil være større, enn de små fordelene enkelte brukere vil få. SFT peker på faren for iskast og støy, som negative virkninger for friluftsliv. I sammenheng med iskast viser de til Vestas sine sikkerhetsmanualer, og mener dette står i sterk kontrast til hva tiltakshaver uttrykker i

søknaden. De mener farene for iskast er underkommunisert, og ber NVE stille krav om avvisningssystem ved en eventuell konsesjon.

SFT mener det er misvisende at begrunnelsen for prosjektet ikke omhandler det faktum at tiltakshaver ønsker å tjene penger på kraftproduksjonen. De mener at støyvirkninger for bebyggelse og negative virkninger for de svært viktige kulturminnene/kulturmiljøene Vågsberget og Troskangerpollen, samt naturattraksjonen Kannesteinen, er god nok grunn til å avslå konsesjonssøknaden.

SFT kommenterer at kartet i søknaden over fylkesdelplan for vindkraft er utdatert. De legger ved siste utgave av kart over konfliktpotensial i fylket, og link til korrekt vedtatt plan. STF etterlyser henvisning og bruk av "Reiselivsplan for Sogn og Fjordane 2010-2025". De påpeker at målsettingen i reiselivsplanen er i strid med utbyggingen av Vågsvåg vindkraftverk. I sammenheng med reiseliv, skriver SFT at Vågsvåg vindkraftverk vil ligge nær både den ytre og indre hovedskipsleia, og ved munningen av Nordfjorden, som har omfattende cruiseskipstrafikk.

De mener virkninger under temaet transport og transportvei er for dårlig utredet og ber NVE kreve tilleggsutredninger. De begrunner dette med at veiene som krever utbedringer kommer for tett innpå bolighus og andre bygninger, og at dette kan medføre at bygninger må rives eller flyttes og at hager blir rasert.

SFT ber NVE stille helt konkrete krav om hva som skal skje når vindkraftverket skal legges ned. De mener dette er for vagt formulert i tidligere anleggskonsesjoner. I den sammenheng presenterer de en skisse over sine krav i forbindelse med nedlegging av Vågsvåg vindkraftverk.

SFT etterlyser omtale og vurdering av virkninger for Kannesteinen. De påpeker at det ikke er gjort visualiseringer fra denne nasjonalt og internasjonalt kjente naturattraksjonen. Utover dette mener de at visualiseringene er gode, men etterlyser forøvrig videoanimasjoner. De mener NVE må kreve at dette gjøres og at visualiseringene sendes ut på ny høring. SFT mener vindkraftverket vil oppleves som dominerende fra stedet der Kanneteinen står. SFT ber NVE vurdere om det omsøkte anlegget vil være i strid med vernet av Kannesteinen. SFT mener at kravene til lysmerking av vindturbinene og virkninger av dette er underkommunisert i utredningen. I den sammenheng ber de NVE stille krav til radarbasert system av lysmerking.

SFT mener at de negative virkningene for kulturminner og kulturmiljø er underkommunisert, herunder kulturmiljøene Troskangerpollen og Vågsberget, som begge er vurdert til stor verdi. De hevder at de nærmeste kulturmiljøene også vil være preget av støy, og ikke kun visuelle virkninger som det fremgår av utredningen. De mener at dette samlet vil heve konsekvensgraden for de to kulturmiljøene.

SFT uttaler seg videre til teamet naturmiljø. De fremhever kollisjonsfaren vindkraftverket vil medføre for havørn og kongeørn. I tillegg mener de at ferskvannet i planområdet er viktig for havørn, og at dette vil øke kollisjonsfaren for arten. De ber NVE bekrefte/avkrefte dette gjennom å be om tilleggsutredninger. De ber også NVE stille krav til kvaliteten på veigrusen som benyttes til intern- og adkomstveier med hensyn til støv og forurensning av vannene i planområdet.

De mener at konsekvensgraden for tap av INON er satt for lavt, fordi det er "fjord-til-fjell" INON som vil gå tapt.

SFT mener støyvirkningene er vesentlige og skriver at sammenlignet med kraftproduksjonen og andre vindkraftprosjekter er dette prosjektet klart verst. Selv om kildestøyen reduseres vil fremdeles flere boliger være nær grenseverdiene. De skriver at støyvirkningene alene er grunn nok til å avslå konsesjonssøknaden. De kommenterer utbyggingsløsningen, og skriver at det må vurderes å fjerne

eller flytte vindturbiner for å redusere de støyvirkningene, og at vindturbinen, som er tenkt plassert på det kjente turmålet Hestetinden, må flyttes lenger vekk fra toppen.

SFT mener utredningen er mangelfull for temaet reiseliv og turisme, blant annet fins det ingen opplysninger om overnattingsdøgn og verdiskapning. De savner en omtale av Nordfjorden som cruise-destinasjon og Kannesteinen som turistattraksjon. De krever tilleggutredninger for temaet, og understreker at alle reiselivsvirksomheter og alle attraksjoner innenfor en radius på 5 km må være kartfestet. I tillegg må støynivået for hver enkelt virksomhet og attraksjon må beregnes.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane v/Thorleif Jakobsen (NVF) skriver i brev av 15.03.2012 at de går imot en konsesjon for Vågsvåg vindkraftverk. De mener samfunnsnyttene må stå i forhold til ulempene. De poengterer at Vågsvåg vindkraftverk ligger utenfor analyseområdet til regional plan for vindkraft, og mener derfor området ikke er egnet for vindkraft.

NVF skriver at vindkraft kun vil være et klimatiltak dersom det erstatter fossil energi. De viser til omsøkte vind- og vannkraftprosjekter, og mener Sogn og Fjordane vil få en for stor belastning. NVF ønsker heller at færre og større prosjekter med lavt konfliktpotensial realiseres, i stedet for mindre prosjekter som Vågsvåg vindkraftverk.

De oppsummerer at de negative virkningene av prosjektet er støy, tap av viktige friluftsområder og biologisk mangfold, negative virkninger for landskap, mulig forurensning av fjellvann, reduksjon av verdi for kulturmiljø og ødelagte hager for flere fastboende.

NVF skriver at området er svært viktig for friluftsliv og særlig for de som er bosatt i nærheten av området. NVF skriver at det er flere turmål og trimposter i området. De er uenig i at bedre tilgjengelighet, i form av adkomst- og internveier, vil fremme friluftsliv. Det er naturens stillhet og fravær av støy, som er viktige kvaliteter i sammenheng med friluftsliv og folkehelse. De trekker frem sikkerhetsregler for opphold og arbeid nær turbinene, og mener dette også vil gjelde for opphold i forbindelse med friluftaktiviteter, blant annet mener de ising vil være et stort problem. De ønsker at NVE avklarer med Zephyr AS om hvor aktuelt det er å montere avisingsutstyr på vindturbinene i Vågsvåg. De mener dette er avgjørende for hvordan området kan brukes med tanke på friluftsliv sett i et framtidig folkehelseperspektiv.

De uttaler seg videre til temaet biologisk mangfold, og mener at tidligere undersøkelser av biologisk mangfold i området har vært mangelfulle. De skriver at områder i nærheten er viktige hekkeplasser for sjøfugl, og at områder ved og vest for Vågsvåg har hekkeplasser for havørn, kongeørn, hubro, vandrefalk, fjellvåk og tårnfalk. Disse artene er særlig kollisjonsutsatte. De skriver at det er registrert boltit og toppskarv i influensområdet. De viser til naturmangfoldloven §§ 5 og 10. Når det gjelder samlet belastning mener de at det vil være en ekstra belastning med flere og mindre anlegg spredt langs kysten. De skriver videre at de er bekymret over den samlede belastningen for fugl med flere vindkraftverk i leveområdene for artene langs kysten, herunder havørn. De nevner også virkninger for bestandsutviklingen for rype. NVF trekker frem Einevarden og Stallbrekka naturreservat, som begge ligger i nærheten av det omsøkte vindkraftanlegget. NVF skriver videre at flaggermus sannsynlig trekker sørover forbi området, og at arten er kollisjonsutsatt. De poengterer at det har blitt gjort flere registreringer av flaggermus på Vågsvåg, og at diversiteten er svært høy på Sunnmøre. Det har blitt registrert 7-8 ulike arter, hvorav en ny registrert art i Norge. NVF skriver videre at kunnskapsgrunnlaget generelt er mangelfullt for trekkende arter.

NVF skriver at fjellvannene i planområdet er viktige ferskvannslokaliteter for flere arter, og at disse vil være utsatt for tilslamming og forurensning fra anleggsarbeidet. De mener at det må settes vilkår om bruk av sprengstoff, diesel, olje og andre kjemikalier, samt avrenning fra løsmasser og svevestøv.

Om landskap skriver NVF at det fins 11 ulike landskapstyper i influensområdet. Kvalheimbukta nord for planområdet er registrert som regionalt viktig kulturlandskap. Videre står det at området har lynghei med nasjonal verdi, terrengdekkende myr, kulturlandskap av regional verdi. De mener anlegget vil være godt synlig over lange avstander på over 20 km. NVF mener et viktig avbøtende tiltak for blant annet friluftsliv og landskap er bruk av radarvarsling og minimal bruk av lyssetting og lysvarsling. De etterlyser tredimensjonale visualiseringer. De er mest bekymret for samlede virkninger av flere vindkraftverk innen ulike tema, særlig naturmiljø.

Videre nevner de negative virkninger av vindkraftverket for turisme og reiseliv i forbindelse med naturbaserte opplevelser. De trekker fram Kannesteinen som et svært spesielt kjennemerke og mener de visuelle virkningene vil føre til en forringelse av opplevelsen. De mener at tap av INON fra fjord til fjell burde vært verdisatt høyere. De trekker frem de seks kulturmiljøene som har fått høyverdi i verneplan for bygg, herunder den gamle handelstaden Vågsberget, Torskangerpollen og kulturmiljø i Vågsvåg, hvor de visuelle virkningene vil ødelegge opplevelsen knyttet til disse stedene.

De trekker også frem virkninger av støy for bebyggelse, og mener at til tross for støydempende turbiner vil det være et stort problem. De kommenterer veitraseen, som de mener må utvides og dermed gå utover hagene til flere boliger langs traseen.

2.5 Grunneiere og privatpersoner

Rune Eikeland skriver i brev av 29.02.2012 at han vil påpeke feil bruk av kartmateriale i konsesjonssøknaden. Han viser til side 18 i søknaden, og skriver at utsnittet av kart fra regionale plan for vindkraft med angitt konfliktpotensial er fra 2009 og ikke fra 2011, slik det står i bildeteksten. Han poengterer at konfliktpotensialet ble vurdert høyere i 2011 enn i 2009. Videre mener han at inntekter fra eiendomsskatten, som er estimert til 0,8 MNOK per år, må dokumenteres av kommune eller utbygger. Han stiller spørsmål til hvorfor dette er begrenset til 10 år, og hvilke fordeler kommunen vil få etter denne perioden. Han skriver at det må framlegges fakta for hva kommunen har hatt i årlige inntekter fra vindkraftverket på Mehuken og hvordan disse er stipulert i framtiden. Han kommenterer sysselsettingseffektene og skriver at påstander om generering av 10 årsverk lokalt er vage og må dokumenteres nærmere av utbygger. Han hevder det er svært få lokalt ansatte i driftsfasen av et slikt kraftverk. Han sammenligner med Mehuken kraftverk og stiller spørsmål til hvor mange lokalt ansatte og lokale firmaer dette anlegget har. Eikeland krever at det legges frem en detaljert oversikt over disse tallene fra Mehuken. Tilslutt nevner Eikeland kablingen forbi Måløy Stadion og barnehagen, og mener det er en forverring av forholdene at det vil føres mer strøm forbi disse stedene. Han mener kabling vil kunne blokkere en utbygging av boligtomter sør for gate 6, og at dette er uheldig fordi det er mangler på boligtomter i Måløy sentrum. Han mener det heller bør vurderes å legge kraftledningen mellom Halneset og Måløy Stadion og legge kabel forbi Seterneset og videre over broen som skissert på kartet.

2.6 Lokale interesseorganisasjoner og lokalt næringsliv

Vågsøy SV v/Herdis Holvik avgir uttalelse i brev av 01.03.2012. De skriver at det virker som det er enkelte moment under virkningene for biologisk mangfold som ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til. Vågsøy SV skriver at Mehuken vindkraftverk, som allerede er etablert i området har høyt konfliktpotensial i forhold til biologisk mangfold. De mener at fuglefjellet Einevarden, som er det sørligste fuglefjellet i Norge, vil bli innringet av vindturbiner med Mehuken i nordvest og henholdsvis Vågsvåg og Bremangerlandet i øst og sør. De stiller spørsmål til hvorfor det ikke er gjort en vurdering av samlet belastning for disse tre vindkraftverkene. Vågsøy SV vil gå i mot en utbygging. Etter deres vurdering er det kun sett i sammenheng med nasjonale politiske mål at denne utbyggingen kan være aktuell. De oppfatter prosjektet som marginalt, og som knapt ville vært interessant hvis det ikke hadde

vært for driftsmessige fordeler ved samdrift med Mehuken 1 og 2. De skriver at samtlige virkninger kommer ut som negative, foruten en svak positiv økonomisk effekt. De mener at lokalsamfunnet sitter igjen med ulempene, uten rimelig kompensasjon i form av inntekter eller sysselsettingseffekter utover anleggsperioden. De mener at grunneieravtaler ikke kan tilleggs avgjørende vekt. Vågsøy SV legger vekt på følgende momenter: støy for bebyggelse, planområdet er et lett tilgjengelig turområde, visuelle virkninger som i høy grad vil endre inntrykket av landskapsformene i kystlandskapet. For sistnevnte viser de til samlede visuelle virkninger med Bremangerlandet og Mehuken vindkraftverk. Avslutningsvis skriver de at de er positive til utbygging av fornybar energi, inkludert vindkraft, men mener at det må være en forutsetning at det er balanse mellom nytteverdien for storsamfunnet og ulempene for lokalsamfunnet. De mener denne balansen mangler i dette prosjektet og at Vågsøy kommune allerede har bidratt til storsamfunnet gjennom en utbygging av Mehuken vindkraftverk.

Turløypegruppa i Vågsvåg v/Jan Arne Holm og Olav Nydal skriver i brev av 05.03.2012 at de gjennom mange år med frivillig dugnadsarbeid har bygd opp og vedlikeholdt et turløypetilbud i området rundt Vågsvåg. Tilbudet har blitt svært populært, og mange ruter har blant annet blitt lagt til i rutenettet til Ytre Nordfjord Turlag (YNT). De nevner også populære turmål i området, herunder Hesten og Nibbefjellet. Mange av de merkede løypene er inntegnet på "Turklart for Vågsøy og Selje". De skriver at turløypene brukes av bygdefolk og av folk i resten av kommunen. De mener tiltaket vil ødelegge området blant annet ved internveier i terrenget og visuelle virkninger. Kvalitetene området har som et urørt friluftsområde for de som søker stillhet og fravær av menneskelig inngrep vil forsvinne. De viser i den sammenheng til konsekvensutredningen for friluftsliv. De hevder at planområdet vil bli totalt dominerende av vindturbinene. De trekker fram turmålet Nibbefjell som unikt, med lett tilgjengelighet og med en fantastisk utsikt mot havet. De kommenterer videre begrensninger for aktivitet i området vinterstid på grunn av ising og iskast fra rotorbladene.

De kommenterer også visuelle virkninger og støy for bebyggelse i Vågsvåg, og virkninger på eiendomsverdien. De er bekymret for skade på hus og hjem ved et eventuelt havari, og viser til orkanen "Dagmar" og dens skade på vindturbinene på Mehuken hvor flere deler ble funnet hundre meter fra vindturbinene. De henviser til forskere som mener vi må forberede oss på hyppigere og kraftigere uvær, og mener i den sammenheng at det harmonerer dårlig med å ha vindturbiner plassert i fjellsiden over et boligområde. De håper på vegne av mange turgåere i vest at prosjektet ikke blir realisert.

Ytre Nordfjord Turlag (YNT) skriver i brev av 05.03.2012 at turlaget favner om kommunene Vågsøy og Selje. Høringsuttalelsen tar utgangspunkt i vedtektene til Den Norske Turistforening (DNT). De gjør en kort oppsummering av de omsøkte vindkraftplanene. Videre legger de ved et foto tatt fra Hornelen, som gir et oversiktlig inntrykk av de fleste turmålene til YNT.

De skriver at det omsøkte planområdet for Vågsvåg vindkraftverk er et mye brukt turområde for turlaget og lokalbefolkningen i kommunen. Toppene Hestetinden og Nibbefjellet er avmerka som trimposter på kart, og det går en mye brukt og merket tursti fra Vågsvåg til Nibbefjellet. YNT skriver at stiene og arbeidet de har lagt ned i området vil bli ødelagt av blant annet internveiene i vindkraftanlegget. Videre skriver de at utsikten vil bli preget av de dominerende vindturbinene. De er også bekymret for risiko for iskast fra vindturbinene og støyvirkninger. YNT kommenterer lysmerking, og mener at dette vil gi ytterligere forstyrrelser. De skriver at anlegget vil være synlig fra nære hav og fjellområder. YNT er uenig i alternativ bruk av området i sammenheng med friluftsliv og ferdsel, som blir presentert i søknaden. YNT kommenterer de ulike alternativene for nettraseer, og mener at 1d er bedre enn 1c. De er fornøyd med kabling av nettilknytningen der dette planlegges.

YNT viser til regional plan for vindkraft og skriver at området ikke er tatt med, fordi det er under 10 km². Det er med andre ord vurdert som for lite til å være aktuelt for vindkraftutbygging. Området på

Vågsøya, sør for Kvalheim/Raudeberg, er vurdert til ”stor konfliktpotensial” i forhold til utbygging. De mener det er viktig at NVE behandler de omsøkte prosjektene i fylket samlet, slik at den samlede belastningen for naturen blir vurdert. YNT etterlyser en regional og nasjonalplan for vindkraftutbygging.

YNT går sterkt i mot etablering av Vågsvåg vindkraftverk. De skriver at anlegget vil skade det spesielt flotte og åpne turområdet ute ved havet. De omtaler området som et område med lett tilgjengelige turløyper og trimposter. De mener anlegget vil gi store visuelle virkninger, og forringe utsikten fra store deler av kommunen og turområdene deres. De mener totalbelastningen av en tredje vindkraftutbygging (Mehuken I og II) vil bli for stor. De ser også prosjektet i sammenheng med Bremangerlandet.

Avslutningsvis skriver de at dersom det gis konsesjon er det et poeng at internveiene vil gå i en rundløype, og at eksisterende sti fra kaia i Vågsvåg mot Hestetinden og sti til Nibbefjellet ikke blir ødelagt.

3 Vurdering av beslutningsgrunnlaget

3.1 Innledning

Konsesjonsbehandling etter energiloven krever at beslutningsgrunnlaget i saken er tilstrekkelig før vedtak kan fattes.

Konsekvensutredningene for vindkraftverkene er utarbeidet i medhold av forskrift om konsekvensutredning og utredningsprogrammet fastsatt av NVE 20.09.2011. På bakgrunn av utførte utredninger, innkomne merknader og egne vurderinger avgjør NVE om utredningene oppfyller kravene i utredningsprogrammet, og om det eventuelt har kommet frem nye sider/temaer som må belyses.

I det følgende presenteres NVEs vurdering av beslutningsgrunnlaget for Vågsvåg vindkraftverk. Beslutningsgrunnlaget er vurdert til å være tilstrekkelig for de temaer som ikke er nevnt

3.2 Forhold til andre planer

Rune Eikeland påpeker feil bruk av kartmateriale i konsesjonssøknaden. Han viser til side 18 i søknaden, og skriver at utsnittet av kart fra regionale plan for vindkraft med angitt konfliktpotensial er fra 2009 og ikke fra 2011, slik det står i bildeteksten. Han poengterer at konfliktpotensialet ble vurdert høyere i 2011 enn i 2009. NVE registrer merknaden til Eikeland, og vil legge til grunn siste oppdaterte kartmaterialet i vurderingen.

STF etterlyser henvisning og bruk av ”Reiselivsplan for Sogn og Fjordane 2010-2025”. De påpeker at målsettingen i reiselivsplanen er i strid med utbyggingen av Vågsvåg vindkraftverk. YNT etterlyser en regional og nasjonal plan for vindkraftutbygging. I Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftverk (MD og OED, 2007) anbefales det at det utarbeides regionale planer. Der det foreligger godkjente regionale planer vil dette inngå som en del i beslutningsgrunnlaget for NVEs behandling av saken. Konsesjonsmyndighetene må i midlertidig alltid foreta en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, og vektlegge andre forhold enn de hensyn som er vektlagt i eventuelle regionale planer. NVE viser til kapittel 4.3 i ”Bakgrunn for vedtak” og konstaterer at Sogn og Fjordane fylkeskommune har utarbeidet en regional plan for vindkraft. Planen ble vedtatt av fylkestinget 08.06.2011. Det foreligger ingen plan for vindkraftutbygging nasjonalt.

3.3 Landskap og visuelle virkninger

Miljødirektoratet mener det er vanskelig å følge og etterprøve vurderingen som er gjort i konsekvensutredningen for landskap. De mener at klippekysten er sjelden i regional og nasjonal sammenheng og legger til grunn at verdien er høyere enn vurdert i utredningen. De mener følgelig at konsekvensgraden middels negativ er for lav.

NVE konstaterer at utreder viser til "Landskapskartleggingen av kystlandskapet i Sogn og Fjordane" (Uttakleiv 2009), hvor området i hovedsak er gitt landskapsverdi C. De har deretter fremhevet spesielt verdifulle landskap i influensområdet, herunder områder av regional og nasjonal verdi. NVE viser til notatet "Bakgrunn for vedtak". I notatet har NVE med bakgrunn i utredningen og Miljødirektoratets merknad, vektlagt at tiltaket vil medføre visuelle virkninger for enkelte landskapstyper og områder av regional og nasjonalverdi, herunder landskapstypen *klippekystr/næringskyst* og områdene Refvika, Hornelen, Kannesteinen, Vetvika, Torskangerpollen og Rugsund.

NVF etterlyser tre dimensjonale visualiseringer. SFT etterlyser omtale og vurdering av virkninger for Kannesteinen. De påpeker at det ikke er gjort visualiseringer fra denne nasjonalt og internasjonalt kjente naturattraksjonen. Utover dette mener de at visualiseringene er gode, men etterlyser forøvrig videoanimasjoner. De mener NVE må kreve at dette gjøres og at visualiseringene sendes ut på ny høring.

NVE konstaterer at det i utredningsprogrammet verken er stilt krav om å utarbeide tre dimensjonale visualiseringer eller videoanimasjoner av anlegget. NVE ber i utredningsprogrammet tiltakshaver vurdere forslag til fotostandpunkter i høringsuttalelsene, men det blir ikke stilt krav til at alle forslag skal ivaretas i visualiseringene. NVE konstaterer at det er gjort visualiseringer av tiltaket fra Kannesteinen og viser til vedlegg nr. 13 i tilhørende fagrapport. Videre er attraksjonen omtalt og vurdert i tilstrekkelig grad i fagrapporten om landskap. NVE viser til vurderinger gjort for attraksjonen i kapitlene 4.4 "Landskap og visuelle virkninger" og 4.7 "Reiseliv" i notatet "Bakgrunn for vedtak". NVE har mener visualiseringene gir et godt inntrykk av vindkraftanlegget i landskapet, og finner ikke grunnlag for å kreve ytterligere visualiseringer.

3.4 Friluftsliv og ferdsel

Fylkesmannen mener nyere metodikk i DN's håndbok nr. 25 (2004) burde vært tatt i bruk i stedet for den gamle utgaven fra 2001. NVE registrerer merknaden fra Fylkesmannen. Etter NVEs vurdering er utredningen som er gjort for temaet "Friluftsliv og ferdsel" i tilstrekkelig grad beskrevet og vurdert i henhold til meddelt utredningsprogram. NVE vil derfor ikke stille krav til at tilsvarende utredning gjøres med grunnlag i nyere metodikk.

3.5 Reiseliv

SFT mener utredningen er mangelfull for temaet reiseliv og turisme, blant annet fins det ingen opplysninger om overnattingsdøgn og verdiskapning. De savner en omtale av Nordfjorden som cruise-destinasjon og Kannesteinen som turistattraksjon. De krever tilleggutredninger for temaet, og understreker at alle reiselivsvirksomheter og alle attraksjoner innenfor en radius på 5 km må være kartfestet. I tillegg må støynivået for hver enkelt virksomhet og attraksjon må beregnes.

NVE har i meddelt utredningsprogrammet stilt følgende krav: *"Reiselivsnæringen og reiselivsattraksjoner på sjø og land i området skal beskrives kortfattet, og tiltakets mulige virkninger for reiseliv og turisme skal vurderes."* NVE konstaterer at utreder har beskrevet status for reiseliv og turisme og mulige virkninger på en kortfattet og tilstrekkelig måte. NVE vil ikke be om tilleggsutredninger for temaet. Når det gjelder støyberegninger viser NVE til støyutredningen med

tilhørende støysonkart. Etter NVEs vurdering utgjør dette, sammen med område/status beskrivelse for temaet, et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å vurdere virkninger av støy.

3.6 Naturmangfold

Kunnskapsgrunnlaget for vurdering av virkninger for naturmangfold omfatter blant annet følgende kilder:

- Konsekvensutredning for naturmiljø for Vågsvåg vindkraftverk fra Ask Rådgivning AS datert 01.11.2011.
- Norsk Rødliste for arter (2010) og Norsk Rødliste for naturtyper (2011)
- Artsdatabanken (www.artsdatabanken.no) og Naturbase (www.naturbase.no)
- Befaringer og møter med kommunen og berørte interesser i forbindelse med konsesjonsbehandlingen
- Innkomne høringsuttalelser

Utredningene om naturmangfold er basert på metodikk beskrevet i Statens håndbok 140 om konsekvensutredninger (2006) og i håndbøker fra DN. Materialet for rapporten er innhentet gjennom feltbefaring (3.-5. mai 2011), forskjellige rapporter og registreringer, søk i databaser og intervjuer med ressurspersoner.

NVF uttaler til temaet biologisk mangfold, og mener at tidligere undersøkelser av biologisk mangfold i området har vært mangelfulle. Fylkesmannen mener at befaringen er foretatt på et ugunstig tidspunkt med tanke på flora og fauna, og skriver blant annet at befaringsdatoen i mai er for tidlig til at enkelte arter kan påvises. De mener at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt med hensyn til virkninger for naturmiljøet, inkludert samlet belastning og særlig virkninger for fugl (havørn, kongeørn og hubro). De viser blant annet til at det er oppgitt feil antall aktive hekkel plasser for hubro i Sogn og Fjordane, i en tidligere landsdekkende hubroundersøkelse (2008).

NVE registrer merknadene knyttet til naturmiljøet, og har vurdert kunnskapsgrunnlaget tematisk i teksten under.

3.6.1 Naturtyper og vegetasjon

Fagutredningen om naturtyper og vegetasjon er utført av Ask Rådgivning AS (2011). Det har vært gjennomført feltbefaring 3.-5. mai 2011. Utredningen er basert på ovennevnte kilder. Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for vegetasjon og naturtyper tilstrekkelig for å avgjøre konsesjonssøknaden.

3.6.2 Fugl og annen fauna

Miljødirektoratet mener konsekvensutredningen er mangelfull når det gjelder fugl, og de ber NVE kreve feltundersøkelser for hekkende og overvintrende fugl, herunder hubro. De mener videre at befaringen ikke er god nok og heller ikke er lagt til et særlig gunstig tidspunkt. De mener videre det bør legges inn feltundersøkelser, som kan bekrefte hubrolokaliteten omtalt som ”en avstand på noen kilometer fra planområdet”. De etterlyser også vurdering av de nærliggende fuglefjellenes betydning som jaktområde for rovfugl, og mener dette kan tilsi at virkningene for rovfugl kan bli større enn estimert i konsekvensutredningen.

Utredning har kommentert at tidspunktet for befaring til å være tidligere på året enn det som er optimal feltsesong for fugl. NVE konstaterer at dette er det tatt høyde for i statusbeskrivelsen og verdivurderingen for fugl. NVE viser til vurderinger gjort i notatet "Bakgrunn for vedtak" for Vågsvangen vindkraftverk, hvor det fremgår at det er lite som tilsier at plan- og influensområdene er spesielt viktige for hubro. NVE registrerer at flere av høringsinstansene er uenige i avgrensning av influensområdet, som er satt til en radius på < 2,5 km, og det vises til ytterligere hekkelokaliteter for havørn, vandrefalk og hubro i en radius < 5 km. Etter NVEs vurdering er avgrensningen som er gjort av influensområder i tilknytning til fugl på < 2,5 km radius tilstrekkelig for å kunne vurdere vesentlige virkninger for artene. Etter NVEs vurdering har utredning i tilstrekkelig grad beskrevet virkningene knyttet til fugl. NVE vil ikke be om tilleggsopplysninger eller – utredninger for temaet.

NVE mener at kunnskapsgrunnlaget generelt er mangelfullt for trekkende arter. Fylkesmannen mener at fugletrekk og trekkkorridorer ikke er godt nok utredet, og mener utredningen bærer preg av å fokusere for mye på sjøfugler og andre arter som trekker over havet. Fylkesmannen mener artene som trekker over land er av større interesse når det gjelder konflikt med vindkraftanlegget. De etterlyser blant annet radarkartlegging av fugletrekket, og verdivurdering av fugletrekk. Miljødirektoratet etterlyser kartlegging av trekkaktivitet for fugl over området, og ber NVE stille krav til slike registreringer.

NVE viser til søknaden og vedlagt fagrapport om naturmiljø og vurderer at det er lite som tyder på at planområdet ligger i noen spesiell viktig trekkled for fugl. NVE mener at fugletrekket i hovedsak vil være knyttet til dalganger, vannstrenger, fjorder og lavereliggende områder. NVE konstaterer at en potensiell ledelinje for fugletrekk kan være gjennom Torskangerpollen og ut ved Vågsvangen, men det er ingen informasjon som kan verifisere dette. Det er ikke gjennomført egne trekkundersøkelser i forbindelse med utredningen for naturmiljø, selv om Vågsvangen vindkraftverk vil ligge i trekksonen for fugletrekk langs kysten. NVE mener det er utfordringer knyttet til å gjennomføre en god kartlegging av fugletrekk. I forbindelse med konsesjonsbehandlingen av flere vindkraftverk i Rogaland, ble det gjennomført trekkundersøkelser av rovfugl over flere områder. Det ble også satt vilkår om for- og etterundersøkelser av rovfugltrekket. NVE registrerer at det i disse undersøkelsene konkluderes med at resultatet fra registreringer av slike fugletrekk vil være avhengig av vær- og vindforhold, og da vil det være utfordrende å fastslå et gjennomsnittssår for fordelingen av fugletrekket i et område. Etter NVEs vurdering vil dette til en viss grad være tilfellet for andre artsgrupper av fugl. NVE vil med bakgrunn i dette ikke kreve at det blir gjennomført for- og etterundersøkelser av fugletrekk.

Fylkesmannen skriver at underlagsinformasjonen om sjøfugl, som er benyttet som en del av datagrunnlaget i utredningen, er utdatert og lite relevant, for eksempel hekker det ikke krykkje i Einevarden lenger. De mener derfor at Stallbrekka blir enda viktigere som hekkelokalitet for arten. Det fremkommer av konsekvensutredningen at det fins flere viktige hekkelokaliteter for sjøfugl i farvannene utenfor Vågsøy, og flere er vernet som reservat. Samtlige av de nærmeste sjøfuglreservatene er vurdert til å være av middels til svært stor verdi. NVE har vektlagt at avstanden fra tiltaket til reservatene er så stor at det etter NVEs vurdering ikke vil påvirke verneverdiene til reservatene. På bakgrunn av dette vil NVE ikke kreve tilleggsutredninger og nærmere kartlegging av reservatene.

SFT mener ferskvannet sentralt i planområdet er viktig for havørn, og at dette vil øke kollisjonsfaren for arten. De ber NVE bekrefte/avkrefte dette ved å be om tilleggsutredninger. NVE konstaterer at utredning har vurdert det til at det er lite/ingen fisk i de to mindre vannene i planområdet. Av den grunn er det lite som tilsier at planområdet er et viktig område for næringssøk for havørn. Etter NVEs vurdering er det andre og viktigere jaktområder for arten, herunder sjøfuglreservatene. NVE vil ikke

kreve ytterligere utredninger for virkninger for havørn. Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for fugl og annen fauna tilstrekkelig for å avgjøre konsesjonssøknaden.

Fylkesmannen nevner de tidligere funn av skimmelflaggermus (NT) ved Vombaneset. De skriver at arten er vurdert som lokal og fåtallig, og at flaggermus er kollisjonsutsatt med vindturbiner. De etterlyser utredninger av virkninger for flaggermus. Etter NVEs vurdering tilsier tiltakets omfang at det ikke vil medføre virkninger av vesentlig betydning for bestandsutviklingen til skimmelflaggermus (NT). NVE vil ikke be om tilleggsutredninger for flaggermus.

3.6.3 Samlet belastning for naturmangfold

Miljødirektoratet er positiv til at samlet belastning er grundig behandlet i utredningen. De mener at vurderingene for hvert enkelt anlegg er mangelfulle og at den samlede belastningen derfor ikke blir god nok, som for eksempel for fugletrekk. De mener videre at kraftledninger burde vært tatt med, på bakgrunn av økt konfliktpotensial i forhold til fugl. NVE mener at samlet belastning er grundig behandlet i utredningen. NVE mener at avgrensningen av relevante planlagte og eksisterende inngrep er gjort på en god måte. NVE vil understreke at konsekvensutredninger til andre vindkraftprosjekter i regionen og NVEs vurderinger i konsesjonssøkte og konsesjonsgitte vindkraftprosjekter er tilgjengelig for NVE og inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget i forbindelse med vurdering av samlet belastning.

3.6.4 NVEs vurdering av kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold

NVE har vurdert kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i henhold til § 8 i naturmangfoldloven. I den sammenheng vises det til kapittel 4.8 i "Bakgrunn for vedtak", hvor vurdering av naturverdier i området og virkningene av det omsøkte tiltaket på disse naturverdiene er gjort. NVE anser på bakgrunn av dette at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget som er fremskaffet i denne saken er i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8. Etter NVEs vurdering står kunnskapsgrunnlaget i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. NVE anser utredningsplikten for naturmangfold som oppfylt. NVE ser ikke behov for å be om ytterligere utredninger. NVE viser til vurderingen av vindkraftverkets virkninger for naturmangfold, i kapittel 4.8 i "Bakgrunn for vedtak", og vurdering av samlet belastning i kapittel 4.8.4.

Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i saken tilfredsstillende. Førre-var-prinsippet, jmfør naturmangfoldloven § 9, kommer derfor ikke til anvendelse.

3.7 Veier og transport

SFT mener virkninger under temaet transport og transportvei er for dårlig utredet og ber NVE kreve tilleggsutredninger. De begrunner dette med at veiene som krever utbedringer kommer for tett inn på bolighus og andre bygninger, og at dette kan medføre at bygninger må rives eller flyttes og at hager blir rasert.

NVE konstaterer at ved en eventuell konsesjon vil det stilles vilkår om at det skal utarbeides både en miljø-, transport- og anleggsplan for tiltaket, og en detaljplan. I detaljplanen skal tiltakets endelige utforming vises. Detaljplanen skal godkjennes av NVE og legges til grunn for miljø-, transport- og anleggsplan. Miljø-, transport- og anleggsplanen skal blant annet inneholde en beskrivelse av hvordan landskaps- og miljøforhold skal ivaretas i anleggs- og driftsperioden, herunder hensyn til bebyggelse.

3.8 Samlede virkninger for flere vindkraftverk i området

Miljødirektoratet ber NVE om tilleggsutredninger for samlede virkninger på landskap for Vågsvåg, Bremangerlandet og Mehuken vindkraftverk.

NVE har ikke funnet grunnlag for å kreve en felles utredning av Vågsvåg, Bremangerlandet og Mehuken vindkraftverk. NVE mener at de utredningene som er gjennomført gir et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere mulige samlede virkninger. Konsekvensutredningene for prosjektene har vært tilgjengelig ved sluttbehandlingen. Ved å ha konsekvensutredninger for alle prosjektene kan NVE sammenligne virkningene for de ulike prosjektene og gjøre vurderinger knyttet til dette. NVE viser til kapittel 4.4 i "Bakgrunn for vedtak" for Vågsvåg vindkraftverk for nærmere omtale og drøfting av mulige samlede virkninger for landskap.

3.9 Andre samfunnsvirkninger

Eikeland mener at inntekter fra eiendomsskatten, som er estimert til 0,8 MNOK per år, må dokumenteres av kommune eller utbygger. Han stiller spørsmål til hvorfor dette er begrenset til 10 år, og hvilke fordeler kommunen vil få etter denne perioden. Han skriver at det må framlegges fakta for hva kommunen har hatt i årlige inntekter fra vindkraftverket på Mehuken og hvordan disse er stipulert i framtiden. NVE konstaterer at Vågsøy kommune har innført full eiendomsskatt for verker og bruk, og at dette vil komme innbyggerne til gode. Avtaler mellom kommune og tiltakshaver inngår ikke som en del av NVEs beslutningsgrunnlag.

Eikeland kommenterer sysselsettingseffektene og skriver at påstander om generering av 10 årsverk lokalt er vage og må dokumenteres nærmere av utbygger. Han hevder det er svært få lokalt ansatte i driftsfasen av et slikt kraftverk. Han sammenligner med Mehuken kraftverk og stiller spørsmål til hvor mange lokalt ansatte har og lokale firmaer som benyttes. Eikeland krever at det legges frem en detaljert oversikt over disse tallene fra Mehuken. NVE viser til kapittel 4.15.1 i "Bakgrunn for vedtak" for Vågsvåg vindkraftverk og vurderinger knyttet til sysselsetting i forbindelse med etablering av vindkraftverk. Sysselsettingstall fra Mehuken vindkraftverk blir også presentert i kapittelet.

NMF mener konsekvensutredningen er mangelfull med hensyn til elektromagnetisk stråling og dets virkninger på menneske og dyr. NVE konstaterer at elektromagnetiske felt er omtalt i søknaden. Det fremgår at det er kun ved Måløy stadion at kraftledningen passerer så nær bebyggelse at utredningsgrensen på 0,4 μ T (< 17 meter fra av kraftledningen) overskrides. Ettersom ledningen planlegges lagt i kabel på denne strekningen er det ingen bebyggelse som vil bli eksponert for elektromagnetiske felt over utredningsgrensen.

3.10 Samlet vurdering av konsekvensutredningen for Vågsvåg vindkraftverk

Etter NVEs vurdering danner søknaden med konsekvensutredninger, innkomne merknader, møter og tilleggsopplysninger et tilfredsstillende grunnlag for å vurdere virkningene av en etablering av Vågsvåg vindkraftverk med tilhørende nettilknytning.

Ved en eventuell konsesjon kan ytterligere kartlegging av enkelttemaer bli aktuelt gjennom utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for anlegget og i forbindelse med gjennomføring av § 9-undersøkelser etter kulturminneloven.

Etter NVEs vurdering har Zephyr AS oppfylt utredningsplikten fastsatt i utredningsprogrammet meddelt av NVE 20.09.2011. Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er etter NVEs vurdering også i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8. NVE finner ikke grunnlag for å be om ytterligere utredninger eller opplysninger.

■